

სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემია
პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემია
იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემია

INTERNATIONAL ACADEMY OF SOCIAL-ECONOMIC SCIENCES
INTERNATIONAL ACADEMY OF POLITICAL MANAGEMENT
INTERNATIONAL ACADEMY OF JURIDICAL SCIENCES

МЕЖДУНАРОДНАЯ АКАДЕМИЯ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ НАУК
МЕЖДУНАРОДНАЯ АКАДЕМИЯ ПОЛИТИЧЕСКОГО МЕНЕДЖМЕНТА
МЕЖДУНАРОДНАЯ АКАДЕМИЯ ЮРИДИЧЕСКИХ НАУК

სახელმწიფო მართვის აქტუალური პრობლემები

*საერთაშორისო სამეცნიერო
კონფერენციის მასალები*

ACTUAL PROBLEMS OF STATE MANAGEMENT

*MATERIALS OF INTERNATIONAL
SCIENTIFIC CONFERENCE*

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ

*МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ*

(27.05.2016)

თბილისი
Tbilisi Тбилиси
2016

უპკ (UDC; УДК) 1+32+33+34+35
ს-352 А-19 А-437

სახელმწიფო მართვის აქტუალური პრობლემები.
საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები (27.05.2016).
თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2016. – 124 გვ.

ACTUAL PROBLEMS OF STATE MANAGEMENT.
MATERIALS OF INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE (27.05.2016).
Tbilisi: International Publishing House “Progress”, 2016. – 124 p.

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ.
МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ (27.05.2016).
Тбилиси: Международное издательство “Прогресс”, 2016. – 124 с.

კონფერენციის საორგანიზაციო კომიტეტი:
ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – თავმჯდომარე
ირაკლი გაბისონია (თბილისი, საქართველო) – წევრი
ანზორ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – წევრი
ედუარდ კორიტსკი (ჰამბურგი, გერმანია) – წევრი
სლავომირ პარტიცკი (ლუბლინი, პოლონეთი) – წევრი

ORGANIZATION COMMITTEE OF THE CONFERENCE:
ALFRED KURATASHVILI (TBILISI, GEORGIA) – CHAIRMAN
IRAKLI GABISONIA (TBILISI, GEORGIA) – MEMBER
ANZOR KURATASHVILI (TBILISI, GEORGIA) – MEMBER
EDUARD KORITSKY (HAMBURG, GERMANY) – MEMBER
SLAWOMIR PARTYCKI (LUBLIN, POLAND) – MEMBER

ОРГАНИЗАЦИОННЫЙ КОМИТЕТ КОНФЕРЕНЦИИ:
АЛЬФРЕД КУРАТАШВИЛИ (ТБИЛИСИ, ГРУЗИЯ) – ПРЕДСЕДАТЕЛЬ КОМИТЕТА
ИРАКЛИЙ ГАБИСОНИЯ (ТБИЛИСИ, ГРУЗИЯ) – ЧЛЕН КОМИТЕТА
АНЗОР КУРАТАШВИЛИ (ТБИЛИСИ, ГРУЗИЯ) – ЧЛЕН КОМИТЕТА
ЭДУАРД КОРИЦКИЙ (ГАМБУРГ, ГЕРМАНИЯ) – ЧЛЕН КОМИТЕТА
СЛАВОМИР ПАРТЫЦКИЙ (ЛЮБЛИН, ПОЛЬША) – ЧЛЕН КОМИТЕТА

სამეცნიერო რედაქტორი – ალფრედ კურატაშვილი
SCIENTIFIC EDITER – ALFRED KURATASHVILI
НАУЧНЫЙ РЕДАКТОР – АЛЬФРЕД КУРАТАШВИЛИ

რეცენზენტები:
მიხეილ როკეტლიშვილი (ნიუ-იორკი, აშშ) – მეცნ. დოქტორი, პროფ., აკადემიკოსი
ოქსანა სოლდატენკო (კიევი, უკრაინა) – მეცნ. დოქტორი, პროფ., აკადემიკოსი

REVIEWERS:
MIKHAIL ROKETLISHVILI (NEW YORK, USA) – DOCTOR OF SC., PROFESSOR, ACADEMICIAN
OKSANA SOLDATENKO (KIEV, UKRAINE) – DOKTOR OF SC., PROF., ACADEMICIAN

РЕЦЕНЗЕНТЫ:
МИХАИЛ РОКЕТЛИШВИЛИ (НЬЮ-ЙОРК, США) – ДОКТОР НАУК, ПРОФЕССОР, АКАДЕМИК
ОКСАНА СОЛДАТЕНКО (КИЕВ, УКРАИНА) – ДОКТОР НАУК, ПРОФЕССОР, АКАДЕМИК

© ალფრედ ანზორის ძე კურატაშვილი, 2016
ALFRED A. KURATASHVILI, 2016
АЛЬФРЕД АНЗОРОВИЧ КУРАТАШВИЛИ, 2016

ISBN 978-9941-9337-9-0

შპპ 1+32+33+34+35

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

ეკონომიკურ, ფილოსოფიურ და იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი საჯარო სამართალში, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის ეკონომიკური თეორიის განყოფილების გამგე, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სანკტ-პეტერბურგის კულტურის ისტორიის საზოგადოებრივი აკადემიის ნამდვილი წევრი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

**სახელმწიფოს
პოლიტიკური ორიენტაციის
პრობლემისადმი მცდარი მიდგომა,
ადამიანის უფლებებისა და ინტერესების
“დაკანონებული” გათვლვის
ფაქტების იგნორირება
და ხალხის ინტერესებისათვის
ამ პრობლემების გადაჭრის
ინოვაციური მიმართულება
რისკენ და ვისკენ უნდა იყოს მიმართული
ჭეშმარიტად ადამიანური
საზოგადოებისა და სახელმწიფოს
პოლიტიკური ორიენტაცია?!**

ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და ჭეშმარიტად ადამიანური სახელმწიფოს პოლიტიკური ორიენტაცია, *ანუ იმ საზოგადოებისა და სახელმწიფოს პოლიტიკური ორიენტაცია, რომელიც ხალხის ინტერესებს ემსახურება*, მიმართული უნდა იყოს ყოველი ადამიანის კანონიერი და სამართლიანი უფლებების დაცვისაკენ და ხალხის ინტერესების რეალიზაციისაკენ.

მაშასადამე, ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოება და ჭეშმარიტად ადამიანური სახელმწიფო უნდა ემსახურობდეს არა ბაზარს, არა ფულს, არა მოგებას, არა კაპიტალს – *როგორც თვითმიზანს*, ანუ უნდა ემსახურობდეს არა ეკონომიკურ ფაშიზმს – *არა ბაზრის, ფულის, მოგების, კაპიტალის ბატონობას ადამიანზე*, რაც დამახასიათებელია ჭეშმარიტი კაპიტალიზმის შინაგანი ბუნებისათვის, არამედ რეალურად (და არა ცარიელი – ცრუ –

ლოზუნგებით, რასაც არცთუ იშვიათად ადგილი ჰქონდა საბჭოთა ფსევდოსოციალიზმის პირობებში) უნდა ემსახურობდეს ყოველი ადამიანის კანონიერი უფლებების დაცვას და ხალხის ინტერესების რეალიზაციას.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, წარმოდგენელია, ყოვლად დაუშვებელია, ანტისოციალურია, ანტიჰუმანურია და ამიტომ შეუძლებელია, რომ სახელმწიფო ხალხს (ყოველი ადამიანის ინტერესებს) ემსახურობდეს კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” დანაშაულებრივი “კანონების” – *ფაქტობრივად კი უკანონობის* – ვითომდა “სამართლებრივ” “საფუძველზე”.

ამასთან დაკავშირებით ისმის კითხვები:

რა არის, თუ არა ეკონომიკური ფაშიზმი, როდესაც ბაზარი, ფული, მოგება, კაპიტალი ბატონობს ადამიანებზე – ხალხზე?!

რა არის თუ არა ეკონომიკური ფაშიზმი, როდესაც სახელმწიფოს მიერ კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” დანაშაულებრივი “კანონების” საშუალებით იძარცვებიან და ნადგურდებიან ადამიანები?!

რა არის, თუ არა ეკონომიკური ფაშიზმი – რა არის, თუ არა ბაზრის, ფულის, მოგების, კაპიტალის ბატონობა ადამიანებზე, როდესაც სახელმწიფოში დაშვებული და კანონსაწინააღმდეგოდ – *დანაშაულებრივად* – “დაკანონებულია” აზარტული თამაშების არსებობა, რომლებიც ალატაკებს და ანადგურებს ადამიანებს?! [1, გვ. 3-18; 2, გვ. 37-45; 3, გვ. 33-46; 4, გვ. 29-34].

რა არის, თუ არა ეკონომიკური ფაშიზმი – რა არის, თუ არა ბაზრის, ფულის, მოგების, კაპიტალის ბატონობა ადამიანებზე, როდესაც კომერციული ბანკების, მიკროსაფინანსო ფირმებისა და სხვა საფინანსო ორგანიზაციების მიერ მიმდინარეობს თაღლითური ხერხებით (*თანაც უწყვეტად – ტელევიზიით, ინტერნეტით, მობილური ტელეფონით და ა.შ.*) ადამიანებზე “ნადირობა”, როდესაც ამ ორგანიზაციების მიერ შენიღბული ფორმით – *“უპროცენტო” სესხების ადამიანებისათვის “თავზე მოხვევით”* – მიმდინარეობს ხალხის ძარცვა და გალატაკება, და როდესაც შემდეგ *ისევ ამ ორგანიზაციების მიერ* ხდება თავიანთი საკუთარი თაღლითური ქმედებების – *დანაშაულებრივად შეცდენილ (თაღლითობის მსხვერპლ) კლიენტებზე უსინდისოდ გადაბრალება*?!

ნუთუ შეიძლება, რომ აღნიშნული საფინანსო-საკრედიტო ორგანიზაციების ზემოთ ხსენებული კრიმინალური ქმედებები არ იყოს აღკვეთილი და, *პირიქით*, ფაქტობრივად მხარდაჭერილი და კანონსაწინააღმდეგოდ – *დანაშაულებრივად* – “დაკანონებული” იყოს სახელმწიფოს მიერ?! [5, გვ. 25-28].

ნუთუ ეს არის “ცივილიზებული” “საბაზრო ეკონომიკა”?!

ნუთუ ეს არის სრულიად უაზრო ეგრეთ წოდებული ვითომდა “დემოკრატია”, რომელიც აშკარად განუხორციელებადია, რამეთუ შეუძლებელია, რომ ხალხი იყოს ხელისუფალი – შეუძლებელია, რომ ხალხი ფლობდეს უზენაეს სახელმწიფო ხელისუფლებას (?!).

ნუთუ ეს არის ვითომდა ადამიანის “უფლებების დაცვა” და ნანატრი “თავისუფლება”?!

ნუთუ ეს არის თანამედროვე ლიბერალიზმი?!

ნუთუ საზოგადოებაში და სახელმწიფოში “აღვირახსნილი” ლიბერალიზმის ბატონობა – ეს არ არის “იდიოტიზმი” და ხალხისადმი მტრული დამოკიდებულება?!

ნუთუ სახელმწიფოში “აღვირახსნილი” ლიბერალიზმის ბატონობა – ეს არ არის სახელმწიფო ხელისუფლების მხრიდან ხალხის ძარცვის, მისი გაუბედურების მხარდაჭერა?!

ნუთუ ცალკეული ადამიანების გამდიდრებას და თუნდაც სახელმწიფო ბიუჯეტის შევსებას უნდა ეწირებოდნენ ადამიანები?!

ნუთუ საზოგადოებაში და სახელმწიფოში ბაზრის, ფულის, მოგების, კაპიტალის ბატონობა ადამიანებზე, *ამავე დროს*, საფრთხეს არ უქმნის სახელმწიფო უსაფრთხოებას?!

ნუთუ სახელმწიფოს მიერ კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” დანაშაულებრივი “კანონების” საშუალებით ადამიანების ძარცვა და განადგურება ასევე საფრთხეს არ უქმნის სახელმწიფო უსაფრთხოებას?!

ნუთუ კანონიერად და სამართლიანად შეიძლება ჩაითვალოს ის ფაქტი, რომ კრიმინალი მოსამართლეების სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” ვითომდა “სამართლებრივი” “ნორმებით” – საქართველოს კონსტიტუციით [6, მუხლი 84, პუნქტი 3; მუხლი 87, პუნქტი პირველი] (*ასევე სხვა სახელმწიფოთა კონსტიტუციებით*) და, შესაბამისად, აგრეთვე „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონით [7, მუხლი 7, პუნქტი პირველი; მუხლი 40, პუნქტი პირველი] – აკრძალულია, და რომ მოსამართლეებს “არ ეხებათ” – *მოსამართლეებზე რომ “არ ვრცელდება”* – კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის მთელ ცივილიზებულ მსოფლიოში საყოველთაოდ აღიარებული პრინციპი?! [8, გვ. 3-12; იხილეთ აგრეთვე, აქვე: გვ. 11-22, 23-28, 29-36, 37-44, 45-52, 53-58, 59-62; და სხვა].

ნუთუ შეიძლება, რომ სახელმწიფოში ევროპულ ორიენტაციაზე – *როგორც პროგრესულ პოლიტიკურ მიმართულებაზე* – მსჯელობდნენ, ევროკავშირისკენ მიისწრაფოდნენ, და რომ, *ამავე დროს*, სახელმწიფო ხელისუფლება “ვერ ამჩნევდეს”, ანდა არაფრად არ აგდებდეს იმას, რომ ქვეყნის შიგნით ადგილი აქვს ბაზრის, ფულის, მოგების, კაპიტალის ბატონობას ადამიანებზე, რომ სახელმწიფოს მიერ კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” დანაშაულებრივი “კანონების” საშუალებით იძარცვებიან და ნადგურდებიან ადამიანები, რომ ადგილი აქვს ადამიანების უთანასწორობას კანონის წინაშე ისევე კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” დანაშაულებრივი “კანონების” “საფუძველზე” (!).

სახელმწიფო ხელისუფლებამ, *თუ ის მართლა ხალხისთვის არსებობს, ანუ თუ ის მართლა არის ჭეშმარიტად ადამიანური სახელმწიფოს ხელისუფლება*, უნდა გაითვალისწინოს, რომ ევროპული ორიენტაცია, *მიუხედავად მისი უდავო მნიშვნელობისა*, ვერ გადაფარავს სახელმწიფოში ადამიანების – ხალხის – უფლებებისა და ინტერესების შელახვისა და გათელვის არსებულ

მრავალრიცხოვან ფაქტებს, ვერ გადაფარავს კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” დანაშაულებრივი “კანონების” “საფუძველზე” ადამიანების ძარცვას, გალათაკებას და განადგურებას, ვერ გადაფარავს ადამიანების კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებულ” უთანასწორობას კანონის წინაშე.

აქ უდავოდ და ბუნებრივად იბადება კითხვა:

ვის აინტერესებს და ვის უნდა ასეთი სახელმწიფო ევროკავშირში?!

* * *

ამრიგად, სახელმწიფოს პოლიტიკური ორიენტაციის პრობლემისადმი მცდარი მიდგომას წარმოადგენს, როდესაც პოლიტიკური ორიენტაციის სტრატეგიულ მიმართულებად – *ფაქტობრივად სახელმწიფოს თვითმიზნად* – განსაზღვრულია არა ყოველი ადამიანის კანონიერი და სამართლიანი უფლებების დაცვა და ხალხის ინტერესების რეალიზაცია – როგორც სახელმწიფოს უზენაესი მიზანი, არამედ, *მაგალითად*, ევროპული ორიენტაცია.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ სახელმწიფოს ევროპული ორიენტაცია უდავოდ პროგრესულ პოლიტიკურ ორიენტაციას წარმოადგენს, *რაც მხოლოდ მისასაღმებელია*, მაგრამ აქ მსჯელობაა იმაზე, რომ სახელმწიფოს განსაზღვრულ სტრატეგიულ მიმართულებას უნდა წარმოადგენდეს ყოველი ადამიანის კანონიერი და სამართლიანი უფლებების დაცვა და ხალხის ინტერესების რეალიზაცია, *რაც სახელმწიფოს უზენაეს მიზანს უნდა წარმოადგენდეს*, თუ ეს სახელმწიფო მართლა ხალხისთვის არსებობს, ხოლო ევროპული ორიენტაცია შეიძლება განიხილებოდეს – *და უნდა განიხილებოდეს* – მხოლოდ როგორც ამ მიზნის რეალიზაციის აუცილებელი საშუალება.

ამასთანავე, თუმცა გამართლებული იქნება და არის სახელმწიფოს ევროპულ ორიენტაციაზე – *როგორც ხალხის ინტერესების რეალიზაციის აუცილებელ საშუალებაზე* – მსჯელობა, მაგრამ ამ ორიენტაციის პრაქტიკული განხორციელება საქართველოში უნდა მოხდეს მხოლოდ ქართული ეროვნული ტრადიციების დაცვის აუცილებლობის გათვალისწინებით, *და არა ევროპისადმი (და ასევე არა საერთოდ ნებისმიერი სახელმწიფოსადმი ან სახელმწიფოთა გაერთიანებისადმი) “ბრმა” მიბაძვით*, რამეთუ როგორც დიდი ილია ჭავჭავაძე აღნიშნავდა, პროგრესული მოძღვრების გავლენამ მხოლოდ იმას შეიძლება მოუტანოს სარგებლობა, “ვინც ყოველი დასკვნა გაატარა თავისი კრიტიკის ქარცეცხლში და არ მიიღო და არ ირწმუნა ის ბრმად” [9, გვ. 39-40].

ამავე დროს, სახელმწიფო ხელისუფლებამ, *ხალხის ინტერესებიდან გამომდინარე*, უნდა გაითვალისწინოს შემდეგი:

სრულიად დაუშვებელია, რომ სახელმწიფო ხელისუფლება “გატაკებული” იყოს მხოლოდ ევროპული ორიენტაციით, და რომ სახელმწიფოს ევროპულ ორიენტაციასთან ერთად – *და მის პარალელურად* – სახელმწიფოში ადგილი ჰქონდეს კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” ანტიხალხური “კანონებით” “უზრუნველყოფილ” დანაშაულებრივ ქმედებებს (?!), რაც სახელმწიფო

ხელისუფლების მხრიდან დაუყოვნებლივ მოითხოვს რადიკალური გადამჭრელი ზომების მიღებას აღნიშნული კრიმინალური ქმედებების აღმოსაფხვრელად.

ამრიგად, სახელმწიფოს პოლიტიკური ორიენტაციის პრობლემისადმი მცდარი მიდგომის დაძლევისათვის და სახელმწიფო ხელისუფლების სტრატეგიულ მიმართულებად ყოველი ადამიანის (ხალხის) კანონიერი და სამართლიანი უფლებების დაცვისა და ხალხის ინტერესების რეალიზაციის – როგორც განმსაზღვრელი და მამოძრავებელი სოციალური მიზნის – ჩამოყალიბებისათვის, მნიშვნელოვნად მიმაჩნია – ჩემს მიერ მრავალი წლის წინ შექმნილ და ჯერ კიდევ 1980 წელს გამოქვეყნებულ რევოლუციურად ახალ მეთოდოლოგიურ მიდგომაზე დაყრდნობა, რომლის თანახმად:

ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და ჭეშმარიტად ადამიანური სახელმწიფოს მშენებლობისა და ფუნქციონირებისათვის ყველა გზა, ფორმა და მეთოდი გამართლებულია, თუ ისინი ემსახურებიან სოციალური (ჰუმანოსოციალური) მიზნის – ხალხის (ყოველი ადამიანის) ინტერესების – რეალიზაციას, და თუ ამავე დროს გამორიცხავენ ანტი-სოციალურ, ანტი-ჰუმანურ, ანტი-ზნეობრივ მოვლენებს [10, გვ. 93].

ზემოაღნიშნული პრინციპულად ახალი მეთოდოლოგიური მიდგომა კიდევ ერთხელ ადასტურებს, რომ ჰუმანოსოციალური სახელმწიფოს ფუნქციონირების განმსაზღვრელი სტრატეგიული მიმართულება და, შესაბამისად, პოლიტიკური ორიენტაცია უნდა იყოს – ყოველი ადამიანის კანონიერი და სამართლიანი უფლებების დაცვა და ხალხის ინტერესების რეალიზაცია.

* * *

დაბოლოს, ყოველგვარი ცრუ თითქოსდა "დიპლომატიური" – მოცემულ კონკრეტულ შემთხვევაში კი სრულიად უაზრო – "თავმდაბლობის" გარეშე (რამეთუ რევოლუციურად ახალი იდეების გატანა და ცხოვრებაში დამკვიდრება ბრძოლის გარეშე წარმოუდგენელია, ხოლო ბრძოლა და "თავმდაბლობა" – შეუთავსებადია) განსაკუთრებით უნდა აღვნიშნო, რომ ხალხის სამსახურში მდგომი სახელმწიფოს ეფექტიანი ფუნქციონირება შესაძლებელია მხოლოდ სახელმწიფოს მართვისადმი და სახელმწიფოს პოლიტიკური ორიენტაციის პრობლემების გადაჭრისადმი ინოვაციური – პრინციპულად ახალი – მიდგომით, რომელსაც უდავოდ საფუძვლად უნდა დაედოს ჩემს მიერ შექმნილი რევოლუციურად ახალი მეცნიერული მიმართულებები და რევოლუციურად ახალი მეცნიერული თეორიები – სოციალური მიზნის ფილოსოფია [11], ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორია [12] და თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია [13], რომელთა გარეშე, ადამიანის – ხალხის – ინტერესებიდან გამომდინარე, სახელმწიფოს და მსოფლიოს ეფექტიანი ფუნქციონირება და მართვა სრულიად წარმოუდგენელია.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მინდა იმედი გამოვთქვა, რომ ჩემს მიერ შექმნილი და შემოთავაზებული რევოლუციურად ახალი მეცნიერული მიმართულებები და რევოლუციურად ახალი მეცნიერული თეორიები – როგორც

ყოველი ადამიანის კანონიერი და სამართლიანი უფლებების დაცვაზე და ხალხის ინტერესების რეალიზაციაზე გამიზნული საზოგადოების და სახელმწიფოს ეფექტიანი ფუნქციონირებისა და მართვის ინტელექტუალური საფუძველი – სახელმწიფო ხელისუფლების მიერ წარმატებით დაინერგება საქართველოში, და აგრეთვე გავრცელდება ჭეშმარიტად ცივილიზებული ორიენტაციის მქონე სახელმწიფოებში საერთაშორისო მასშტაბით, როგორც პრინციპულად ახალი – პროგრესული – ჰუმანოსოციალური მიმართულების მეცნიერული იდეები, რომელთა საფუძველზე:

1. როგორც მეცნიერულ კვლევაში, ისე სახელმწიფო მართვაში უნდა ამოვდიოდეთ სოციალური (ჰუმანოსოციალური) მიზნიდან – ხალხის (ყოველი ადამიანის) ინტერესებიდან, და არა ეკონომიკურ საშუალებათა თვითმიზნიდან, ანუ განმსაზღვრელი კრიტერიუმი როგორც მეცნიერულ კვლევაში, ისე სახელმწიფო მართვაში უნდა იყოს ხალხის ინტერესების რეალიზაცია – როგორც უზენაესი და მამოძრავებელი მიზანი.

2. უზენაესობა საზოგადოებაში და სახელმწიფოში უნდა ეკუთვნოდეს ადამიანის – ხალხის – ინტერესებს, და არა კანონს, რომელიც ამ ინტერესების რეალიზაციის აუცილებელ საშუალებას უნდა წარმოადგენდეს, რამეთუ ადამიანი კი არ იბადება და ცხოვრობს კანონებისათვის, არამედ კანონები იქმნება (უნდა იქმნებოდეს) ადამიანის – ხალხის – ინტერესების რეალიზაციისათვის, რასაც პრაქტიკაში ყოველთვის არა აქვს ადვილი.

რაც შეეხება სამართლის უზენაესობას, ის (სამართლის უზენაესობა) ისევე გაუმართლებელია, როგორც გაუმართლებელია კანონის უზენაესობა, რამეთუ სამართალი ისევე, როგორც კანონი – არის ხალხის ინტერესების რეალიზაციის აუცილებელი საშუალება, რადგან “სამართალი არის ბუნებით განპირობებული ადამიანთა უფლება-მოვალეობების განმსაზღვრელი ზოგადსავალდებულო ქცევის წესების ერთობლიობა და საზოგადოებრივი ურთიერთობების მოწესრიგების სისტემა, რომელსაც ახასიათებს ნორმატიულობა, ფორმალური განსაზღვრულობა, სისტემურობა და მათი შესრულება სახელმწიფოებრივი ზემოქმედებით არის უზრუნველყოფილი” [14].

მაშასადამე, უზენაესობა უნდა ეკუთვნოდეს სწორედ ადამიანის – ხალხის – ინტერესებს, მაგრამ ამ ინტერესების რეალიზაცია უნდა ხორციელდებოდეს არა უბრალოდ კანონის, და არა უბრალოდ სამართლის გამოყენებით, არა კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” ანტიხალხური – დანაშაულებრივი – “კანონების” ”საფუძველზე”, არამედ უნდა ხდებოდეს მხოლოდ სამართლიანი კანონების გამოყენებით, რამეთუ სამართლიანობის დაცვა – ხალხის ინტერესების რეალიზაციის აუცილებელი პირობაა.

3. თანამდებობის პირებს უნდა გააჩნდეთ არა მარტო უფლებები, არამედ მოღვაწეობის შედეგებისათვის მათ უნდა ეკისრებოდეთ აგრეთვე პასუხისმგებლობა (მათ შორის, უნდა ეკისრებოდეთ სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა), რომელიც დაბალანსებული იქნება მათ უფლებებთან.

სწორედ თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის დაბალანსება არის საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ეფექტიანი ფუნქციონირებისა და ეფექტიანი მართვის აუცილებელი პირობა.

ყველა ზემოაღნიშნული და მრავალი სხვა პრობლემები, და აგრეთვე მათი გადაჭრის ჩემს მიერ შემუშავებული მეცნიერულად დასაბუთებული გზები და მექანიზმები საფუძვლიანად არის განხილული მონოგრაფიებში [11; 12; 13; 15; და სხვა], რომლებიც გამოცემულია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე, და რომლებსაც იცნობენ აგრეთვე ამერიკის შეერთებულ შტატებსა და ევროპაში.

დასკვნისას მე უპირველეს ყოვლისა მივმართავ სახელმწიფოთა ლიდერებს: იფიქრეთ ადამიანებზე!!! იფიქრეთ და იზრუნეთ ხალხზე!!!

თქვენი უფლებები და მოვალეობები გამოიყენეთ დანიშნულებისამებრ, რაც, როგორც საყოველთაოდ არის ცნობილი, ნიშნავს იმას, რომ სახელმწიფოთა ლიდერები და სახელმწიფო ხელისუფლების წარმომადგენლები უნდა ემსახურობდნენ ხალხის – ყოველი ადამიანის – ინტერესებს, ხოლო ამის განხორციელება შესაძლებელია სწორედ ჩემს მიერ შექმნილი რეკოლუციურად ახალი მეცნიერული მიმართულებების და რეკოლუციურად ახალი მეცნიერული თეორიების საფუძველზე [11; 12; 13; 15; და სხვა].

ამასთანავე, სახელმწიფოთა ლიდერებმა და სახელმწიფო ხელისუფლების სხვა წარმომადგენლებმა უნდა გაითვალისწინონ, რომ ვინც არ ემსახურება ხალხს, ადრე თუ გვიან მას მაინც დაეკისრება პასუხისმგებლობა, რომელიც დაბალანსებული იქნება მის (როგორც თანამდებობის პირის) უფლებებთან და მოვალეობებთან – ემსახუროს ხალხის (ყოველი ადამიანის) ჰუმანოსოციალურად ორიენტირებულ კანონიერ და სამართლიან ინტერესებს!!!

ლიტერატურა

1. კურატაშვილი ალფრედ. ადამიანის კონსტიტუციური უფლებები და სახელმწიფოში აზარტული “თამაშები”-ს დაშვების კანონიერების პრობლემა (?). *სახელმწიფოს უზენაესი და მამოძრავებელი მიზანი უნდა იყოს – არა ფული, არა მოგება, არა კაპიტალი, არამედ ადამიანის უფლებების დაცვა და ხალხის ინტერესების რეალიზაცია!!!* საზოგადოების პოლიტიკურ-სამართლებრივი და სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემები. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (11-12.09.2013). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2013.

2. კურატაშვილი ალფრედ. სახელმწიფოში აზარტული “თამაშების” დაშვება და “დაკანონება” – ადამიანის უმთავრესი უფლებების უხეში გათელვაა (?). *ბიზნესის ხელის შეწყობა მნიშვნელოვანი და აუცილებელია, მაგრამ ცალკეული პირების და თუნდაც სახელმწიფოს გამდიდრებას ადამიანები არ უნდა ეწირებოდნენ (?).* ადამიანის უფლებების დაცვის სახელმწიფოებრივი პრობლემები. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (12.08.2014). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2014.

<http://dspace.nplg.gov.ge/handle/1234/162012>

3. Кураташвили Альфред А. Азартные «игры» – как преступление против человечности: Международно-Правовая проблема защиты прав и интересов человека (?). *Свобода Человека – не есть свобода дикаря в лесу, а, следовательно, свобода Человека должна регулироваться разумными, нравственными и справедливыми законами в интересах самого Человека – в интересах народа!!!* Международный научный журнал "Прогресс", 2014, №5-6. Международная Академия социально-экономических наук. Тбилиси: Международное издательство "Прогресс", 2014.

4. კურატაშვილი ალფრედ. სახელმწიფოში ხალხის გენოციდის შენიღბული ფორმით “დაკანონება” – ადამიანურობის წინააღმდეგ ჩადენილი სისხლის სამართლის დანაშაულია (!). საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალი „პროგრესი“, 2015, №5-6. სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემია. თბილისი, საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2015.

5. კურატაშვილი ალფრედ. კომერციული ბანკებისა და სხვა საფინანსო ორგანიზაციების თაღლითური ხერხებით ადამიანებზე “წადირობა” – შენიღბული ფორმით ხალხის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულებრივი ქმედებაა, მაგრამ... (!). სახელმწიფო მართვა: პრობლემები და პერსპექტივები. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები (15.11.2015). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2015.

http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/162161/1/State_Managment_Problems_%20And_Prospects_2015_N24.pdf

6. საქართველოს კონსტიტუცია. მიღებულია 1995 წლის 24 აგვისტოს.

<http://www.parliament.ge/ge/kanonmdebloba/constitution-of-georgia-68>

7. საქართველოს ორგანული კანონი „საერთო სასამართლოების შესახებ“. 2009 წლის 4 დეკემბერი. № 2257 – III.

http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/saerto_sasamartloebis_sesaxeb_saqartvelos_kanoni.pdf

8. კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლეთა უფლებებთან დაბალანსებული მათი პასუხისმგებლობის გარეშე – სახელმწიფოში სამართლიანობის დამკვიდრება ცარიელ – ცრუ – ლოზუნგად დარჩება (!). სახელმწიფო მართვა: პრობლემები და პერსპექტივები. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები (15.11.2015). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2015.

http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/162161/1/State_Managment_Problems_%20And_Prospects_2015_N24.pdf

9. Шадури В. Ленинградский университет и деятели грузинской культуры. Тбилиси: Издательство «Мерани», 1968.

10. Кураташвили Альфред А. Философско-политэкономические миниатюры.

Материалы Республиканской научной конференции: "Актуальные проблемы теории" (15-16 мая 1980 г.). Тбилиси: "Мецნიერება", 1980.

11. კურატაშვილი ალფრედ. სოციალური მიზნის ფილოსოფია. პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ფორმირებისა და ფუნქციონირების ამოსავალი თეორიული საფუძველი (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2003.

12. კურატაშვილი ალფრედ. ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორია. პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება და მმართველობითი სამართლის, ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოების სამართლებრივი სისტემისა და მთლიანად სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა სისტემამკმნადი თეორია (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003.

13. კურატაშვილი ალფრედ. თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია. პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ადამიანის ინტერესების დაცვისა და სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის აუცილებელი მეცნიერული საფუძველი (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003.

14. სამართალი.

<http://ka.wikipedia.org/wiki/%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%9B%E1%83%90%E1%83%A0%E1%83%97%E1%83%90%E1%83%9A%E1%83%98>.

15. კურატაშვილი ალფრედ. პოლიტიკური მენეჯმენტის ფილოსოფიურ-სამართლებრივი საფუძველები. მმართველობითი სამართალი და ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოების სამართლებრივი სისტემისა და სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის განმსაზღვრელი თეორიული ბაზისი (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003.

შპპ 1+32+33+34+35

აღფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

ეკონომიკურ, ფილოსოფიურ და იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი საჯარო სამართალში, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის ეკონომიკური თეორიის განყოფილების გამგე, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სანკტ-პეტერბურგის კულტურის ისტორიის საზოგადოებრივი აკადემიის ნამდვილი წევრი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

**მოსამართლეთა
კანონსაწინააღმდეგო ქმედებების
“წახალისების”
“სამართლებრივი” “საფუძველია” –
დანაშაულებრივი კანონმდებლობა,
რომლითაც აკრძალულია
კრიმინალი მოსამართლეთა
სისხლის სამართლის
კასუსისგებაში მიცემა (!?)**

**რა არის მოსამართლის მიერ მიღებული
კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილება,
თუ არა კრიმინალური ქმედება –
თუ არა სამსახურებრივი
უფლებამოსილების გადამეტება
და სამსახურებრივი უფლებამოსილების
ბოროტად გამოყენება?!**

ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციის მე-7 მუხლის თანახმად:

“ყველა ადამიანი თანასწორია კანონის წინაშე და, განურჩევლად რაიმე განსხვავებისა, ყველას აქვს უფლება თანაბრად იყოს დაცული კანონის მიერ. ყველა ადამიანს აქვს უფლება თანაბრად იყოს დაცული ყოველგვარი დისკრიმინაციისაგან და ასეთი დისკრიმინაციის ყოველგვარი წაქეზებისაგან” [1, მუხლი 7].

კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობა, როგორც ცნობილია, დაფიქსირებულია აგრეთვე სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში.

ამასთანავე, მიუხედავად იმისა, რომ კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობა – ადამიანის უფლებებისა და სამართლიანობის დაცვის ერთ-ერთ უმთავრეს პრინციპს წარმოადგენს, რაც ასახულია, როგორც საერთაშორისო სამართლებრივ აქტებში, ისე სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში, არცთუ იშვიათად, აღნიშნულ საერთაშორისო სამართლებრივ აქტებში და სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში ასახული ჭეშმარიტად სამართლიანი და სამართლებრივი ნორმების საწინააღმდეგოდ, – თვითონ სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში ჩადებული და დაფიქსირებულია კონსტიტუციის არსის და დანიშნულების რადიკალურად შეუსაბამო, ანუ ანტიკონსტიტუციური – უდავოდ დანაშაულებრივი, აშკარად კრიმინალური – “სამართლებრივი” “ნორმები”, რითაც დარღვეულია ყველა ადამიანის თანასწორობა კანონის წინაშე – დარღვეულია საყოველთაოდ აღიარებული სამართლიანობის პრინციპი, და რითაც “დაკანონებულია” მრავალი ადამიანის – მილიონობით ადამიანის – დისკრიმინაცია (!!).

ამ შემთხვევაში მე შევეხები კანონის წინაშე იმ უთანასწორობის არსებობის პრობლემას, რომელიც მდგომარეობს მოსამართლეთათვის სახელმწიფოს კონსტიტუციით (სახელმწიფოთა კონსტიტუციებით) კანონსაწინააღმდეგოდ და დანაშაულებრივად “დაკანონებულ” უპასუხისმგებლობაში – მოსამართლეთათვის პასუხისმგებლობის არარსებობაში, მათ მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებების მიღებისათვის – მათ მიერ ჩადენილი სისხლისსამართლებრივად დასჯადი დანაშაულისათვის (!!).

აბა რა არის, თუ არა კრიმინალური ქმედება – რა არის, თუ არა სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადაშეტება და სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება, როდესაც ადგილი აქვს მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებას?!

ამასთან, მე ეჭვი მეპარება, რომ ზოგიერთ მოსამართლეთა მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებების მიღება გამოწვეული იყოს მათი ჭკუის სისუსტით, რომლებმაც მოსამართლეობის უფლება მოიპოვეს თითქოსდა იმით, რომ თუთიყუშივით დაიზებირეს კანონები, მაგრამ... (!!).

და თუ ნამდვილად არა აქვს ადგილი ზოგიერთ მოსამართლეთა ჭკუის სისუსტეს*, მაშინ რით შეიძლება იყოს გამოწვეული, რბილად რომ ვთქვათ, ცალკეულ მოსამართლეთა მიერ კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი, აშკარად კრიმინალური – გადაწყვეტილებების მიღება?!

* თუმცა გაკვირვებას იწვევს ზოგიერთი მოსამართლის ქმედება, როდესაც ის უაზროდ “წყალს ნაყავს” და სრულიად უსაფუძვლოდ წლების მანძილზე იხილავს უმარტივეს საქმეს, რომელშიც ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის საშუალო დონის მოსწავლეს კი ადვილად გაერკვეოდა, მაგრამ რომელ საქმესაც ეს მოსამართლე რატომღაც ძალიან “რთულ” საქმედ “მიიჩნევს” (!!), როდესაც მოსამართლე ვერ ერკვევა, ან ვითომდა ვერ ერკვევა ელემენტარულ სამართლებრივ საკითხებში, როდესაც ის გაოცებული შეჰყურებს ხან მოსარჩელეს და ხან მოპასუხეს, და როდესაც ეს მოსამართლე საბოლოოდ აშკარად კანონსაწინააღმდეგო – კრიმინალურ – გადაწყვეტილებას ღებულობს (!!).

აქ პასუხი, *ჩემი ღრმა რწმენით*, მდგომარეობს იმაში, რომ არ არსებობს მოსამართლეთა იურიდიული პასუხისმგებლობა მათ მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებების მიღებისათვის, რაც მოსამართლეთა დანაშაულებრივი ქმედებების “წახალისების” “საფუძველს” წარმოადგენს (?!).

უფრო მეტიც, მოსამართლეს აქვს უსაზღვრო უფლებები და, *ამავე დროს*, მას არ ეკისრება არავითარი პასუხისმგებლობა კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი, აშკარად კრიმინალური – გადაწყვეტილებების მიღებისათვის, ანუ მოსამართლეს არ ეკისრება არავითარი პასუხისმგებლობა სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადაშეცემისა და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებისათვის, მიუხედავად იმისა, რომ ასეთი ქმედება სისხლისსამართლებრივად დასჯად დანაშაულს წარმოადგენს.

ამრიგად, სრულიად უდავოა, რომ მოსამართლეთა კანონსაწინააღმდეგო ქმედებების “წახალისების” “სამართლებრივი” “საფუძველია” – დანაშაულებრივი კანონმდებლობა, რომლითაც აკრძალულია კრიმინალი მოსამართლეების სისხლის სამართლის პასუხისმგებაში მიცემა (?!).

თუმცა მოსამართლე, რომელსაც საკმარისი ჭკუა, კომპეტენცია, შინაგანი პატიოსნება და სინდისი გააჩნია, იურიდიული პასუხისმგებლობის არარსებობის პირობებშიც კი არ დაუშვებს მისი მხრიდან კანონსაწინააღმდეგო და უსამართლო ქმედებას.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ საერთო სასამართლოებში მოღვაწეობს მრავალი ღირსეული – *კომპეტენტური, პრინციპული და სამართლიანი* – მოსამართლე, რომელიც არავისთვის, არაფრისთვის და არავის ზეგავლენით არ მიიღებს კანონსაწინააღმდეგო – *დანაშაულებრივ* – გადაწყვეტილებას, რომელიც არავითარ შემთხვევაში არ გადაამეტებს თავის სამსახურებრივ (თანამდებობრივ) უფლებამოსილებას, ბოროტად არ გამოიყენებს თავის სამსახურებრივ (თანამდებობრივ) უფლებამოსილებას, *რისთვისაც ის მხოლოდ მაღლობას იმსახურებს*, მაგრამ, *სამწუხაროდ*, ყველა მოსამართლე ასეთი არ არის (?!).

ამიტომ, მოსამართლის “გალმერთების” ნაცვლად, მას უდავოდ უნდა ეკისრებოდეს სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა მის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის.

ნუთუ სახელმწიფოს კონსტიტუციით (*სახელმწიფოთა კონსტიტუციებით*) სახელმწიფოებრივი თანამდებობის პირების დანაშაულებრივ ქმედებებზე “დაკანონებული” “იმუნიტეტის” არსებობა, *და ამით მილიონობით ადამიანის დისკრიმინაცია*, არ არის “ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის” (რომი, 1950 წლის 4 ნოემბერი) მე-14 მუხლით გათვალისწინებული – “დისკრიმინაციის აკრძალვის” [2] საწინააღმდეგო ქმედება სახელმწიფო ხელისუფლების მხრიდან?!

ნუთუ ეს არის ყველა ადამიანის თანასწორობა კანონის წინაშე, როდესაც სახელმწიფოებრივ თანამდებობის პირებს გააჩნიათ “იმუნიტეტი” დანაშაულებრივ ქმედებაზე, რაც ამავე დროს მილიონობით ადამიანის კონსტიტუციურად “დაკანონებული” დისკრიმინაციის უდავო მაგალითს წარმოადგენს?!

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მოსამართლეთა კანონსაწინააღმდეგო ქმედებების “წახალისების” “სამართლებრივი” “საფუძვლების” აღმოფხვრის მიზნით რადიკალურად უნდა შეიცვალოს დანაშაულებრივი კანონმდებლობა, უნდა მოხდეს კრიმინალური კანონმდებლობის გაადამიანურება ჩემს მიერ შექმნილი – თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის საფუძველზე!!!

განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რომ რადიკალური საკანონმდებლო ცვლილებები განხორციელდეს არა მარტო საქართველოში, არამედ ანალოგიური საკანონმდებლო ცვლილებები განხორციელდეს აგრეთვე ყველა სახელმწიფოში, სადაც არ არის დაბალანსებული თანამდებობის პირთა პასუხისმგებლობა მათ უფლებებთან, სადაც არ არის დაცული ყველა ადამიანის თანასწორობა კანონის წინაშე.

კერძოდ, საქართველოს კონსტიტუციის 87-ე მუხლის პირველ პუნქტში [3] უნდა დარჩეს მხოლოდ სიტყვები: “მოსამართლე ხელშეუხებელია“, და ისიც უნდა დარჩეს გარკვეული დაზუსტებით, ხოლო სიტყვები: „დაუშვებელია მისი სისხლის სამართლის პასუხისმგებაში მიცემა“, და ყველაფერი დანარჩენი ამოღებული უნდა იქნეს ამ პუნქტიდან, რამეთუ დაუშვებელია და დაუშვებელი უნდა იყოს არა მოსამართლის, არამედ მხოლოდ უდანაშაულო – *ნებისმიერი უდანაშაულო* – ადამიანის სისხლის სამართლის პასუხისმგებაში მიცემა.

ამასთან, სიტყვები: “მოსამართლე ხელშეუხებელია“, უნდა დაზუსტდეს შემდეგი სიტყვებით: „მასზე ზეგავლენის მოხდენის დაუშვებლობის თვალსაზრისით სასამართლოში საქმის განხილვისა და მის მიერ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში“.

ამრიგად, საქართველოს კონსტიტუციის 87-ე მუხლის პირველი პუნქტი [3] უნდა ჩამოყალიბდეს შემდეგი სახით:

“მოსამართლე ხელშეუხებელია მასზე ზეგავლენის მოხდენის დაუშვებლობის თვალსაზრისით სასამართლოში საქმის განხილვისა და მის მიერ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში“.

მაშასადამე, საქართველოს კონსტიტუციაში ჩემს მიერ შემოთავაზებული ცვლილების შეტანით მოიხსნება გარკვეული – *თუმცა კი კანონსაწინააღმდეგო, მაგრამ კონსტიტუციურად „დაკანონებული“* – წინააღმდეგობა ადამიანის უფლებათა დაცვის გზაზე, მოიხსნება წინააღმდეგობა კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის დამკვიდრების გზაზე.

კერძოდ, ამ შემთხვევაში მოიხსნება წინააღმდეგობა თანასწორობის დამკვიდრების გზაზე, ერთი მხრივ, მოსამართლეებს – როგორც სახელმწიფოებრივ თანამდებობის პირებს – შორის, ხოლო, მეორე მხრივ, იმ ადამიანებს შორის, რომლებსაც სახელმწიფოებრივი თანამდებობები არ უკავიათ, და ამით გარკვეულწილად დაძლეული იქნება მილიონობით ადამიანის ღისკრიმინაცია.

თუმცა მოსამართლეების პასუხისმგებლობასთან დაკავშირებული აღნიშნული პრობლემის მოსაგვარებლად შესაბამისი ცვლილებები უნდა შევიდეს არა მარტო საქართველოს კონსტიტუციაში (და, საერთოდ, არა მარტო სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში), არამედ აგრეთვე საქართველოს ორგანულ კანონში „საერთო სასამართლოების შესახებ“ [4].

საქართველოს ორგანული კანონიდან „საერთო სასამართლოების შესახებ“ [4] – კერძოდ კი ამ კანონის მე-40 მუხლის პირველი პუნქტიდან, და აგრეთვე მე-7 მუხლის პირველი პუნქტიდან – ამოღებული უნდა იქნეს ის „სამართლებრივი ნორმები“, რომლებითაც აკრძალულია მოსამართლეთა მიცემა სისხლის სამართლის პასუხისმგებაში, რათა დაძლეულ იქნეს „დაკანონებული“ უკანონობა და უსამართლობა, და რათა მოსამართლეებს პასუხი მოეთხოვოთ კანონსაწინააღმდეგო – კრიმინალური – გადაწყვეტილებების მიღებისათვის.

კერძოდ, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-40 მუხლის პირველ პუნქტში შეტანილი უნდა იქნეს ისეთივე ცვლილებები, როგორც საქართველოს კონსტიტუციის 87-ე მუხლის პირველ პუნქტში, და „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-40 მუხლის პირველი პუნქტი [4] უნდა ჩამოყალიბდეს შემდეგი სახით:

“მოსამართლე ხელშეუხებელია მასზე ზეგავლენის მოხდენის დაუშვებლობის თვალსაზრისით სასამართლოში საქმის განხილვისა და მის მიერ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში“.

რაც შეეხება „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-7 მუხლის პირველ პუნქტს, ამ პუნქტიდან ამოღებული უნდა იქნეს ბოლო წინადადება, ანუ ამოღებული უნდა იქნეს შემდეგი სიტყვები: „არავის არა აქვს უფლება, მოსთხოვოს მოსამართლეს ანგარიში კონკრეტულ საქმეზე“ [4], ისევე როგორც საქართველოს კონსტიტუციიდან ამოღებული უნდა იქნეს 84-ე მუხლის მე-3 პუნქტი, რომელიც ფორმულირებულია შემდეგნაირად: „არავის არა აქვს უფლება მოსთხოვოს მოსამართლეს ანგარიში კონკრეტულ საქმეზე“ [3].

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-7 მუხლის პირველი პუნქტიდან აღნიშნული სიტყვების ამოღების აუცილებლობა, ისევე როგორც საქართველოს კონსტიტუციიდან 84-ე მუხლის

მე-3 პუნქტის ამოღების აუცილებლობა, განპირობებულია იმით, რომ მოსამართლე – როგორც სახელმწიფოებრივი თანამდებობის პირი – უნდა ემსახურებოდეს ხალხს და ანგარიშვალდებული უნდა იყოს მის წინაშე ყოველ კონკრეტულ საქმეზე, რამეთუ სწორედ ხალხის ხარჯზე ცხოვრობს და სწორედ ხალხის ხარჯზე ღებულობს მოსამართლე ყველაზე მაღალ ხელფასს, ხოლო, როგორც ცნობილია: „ვინც ფულს იხდის, მუსიკასაც ის უკვეთავს“!!!

გარდა ამისა, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-7 მუხლის პირველი პუნქტის მეორე წინადადების ბოლოს, სიტყვები „...თავისი შინაგანი რწმენის საფუძველზე“ უნდა შეიცვალოს სიტყვებით – „...თავისი შინაგანი რწმენის გათვალისწინებით“, რომლის შემდეგ უნდა დაისვას მძიმე და უნდა დაემატოს შემდეგი სიტყვები:

„რომელიც არ უნდა ეწინააღმდეგებოდეს საქართველოს კონსტიტუციას, საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებულ ნორმებს და სხვა სამართლიან კანონებს“.

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-7 მუხლის პირველი პუნქტის მეორე წინადადებაში ზემოაღნიშნული ცვლილებების შეტანის აუცილებლობა განპირობებულია იმით, რომ მოსამართლე მკითხავი არ არის და სრულიად დაუშვებელია, რომ მან გადაწყვეტილება მიიღოს თავისი საკუთარი დაუსაბუთებელი „მოსაზრებების“ და „თავისი შინაგანი რწმენის საფუძველზე“.

ამიტომ, თუმცა მოსამართლემ შეიძლება გაითვალისწინოს და კიდევაც უნდა გაითვალისწინოს თავისი შინაგანი რწმენა, მაგრამ ყველა მოსამართლეს კარგად უნდა ესმოდეს, რომ მან თავისი შინაგანი რწმენა შეიძლება გაითვალისწინოს მხოლოდ კანონის ფარგლებში, ანუ მოსამართლემ თავისი შინაგანი რწმენით შეიძლება მიიღოს და უნდა მიიღოს არა კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილება, არამედ მან უნდა მიიღოს გადაწყვეტილება მხოლოდ კონსტიტუციის და კანონის ფარგლებში.

ამრიგად, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-7 მუხლის პირველი პუნქტი [4] უნდა ჩამოყალიბდეს შემდეგი სახით:

„მოსამართლე თავის საქმიანობაში დამოუკიდებელია. მოსამართლე ფაქტობრივ გარემოებებს აფასებს და გადაწყვეტილებებს იღებს მხოლოდ საქართველოს კონსტიტუციის, საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებული პრინციპებისა და ნორმების, სხვა კანონების შესაბამისად და თავისი შინაგანი რწმენის გათვალისწინებით, რომელიც არ უნდა ეწინააღმდეგებოდეს საქართველოს კონსტიტუციას, საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებულ ნორმებს და სხვა სამართლიან კანონებს“.

ამასთანავე, ჩემი ღრმა რწმენით, ყოველთვის გასათვალისწინებელია, რომ მოსამართლე – ღმერთი კი არ არის, არამედ ისიც ადამიანია, რომელიც (ისევე, როგორც ნებისმიერი სხვა ადამიანი) შეიძლება ცდებოდეს.

ხოლო ზოგიერთი მოსამართლე ცალკეულ შემთხვევებში შეიძლება განზრახაც კი “ცდებოდეს” (!).

ზემოაღნიშნული აუცილებლად მოითხოვს, ჩემს მიერ შექმნილი – თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის [5] შესაბამისად, მოსამართლეების მიმართ შესაბამისი სამართლებრივი პასუხისმგებლობის მექანიზმების ამოქმედებას, და აგრეთვე ახალი სამართლებრივი მექანიზმების შექმნას და დანერგვას სახელმწიფოთა კონსტიტუციებისა და სხვა სამართლებრივი აქტების, მათ შორის, სისხლის სამართლის კოდექსის დონეზე.

სასამართლო პრაქტიკაში არის აგრეთვე შემთხვევები, როდესაც მოსამართლე ვერანაირად ვერ გარკვეულა – ვერ ერკვევა (ანდა თითქოსდა ვერ ერკვევა) სამართლებრივი თვალსაზრისით უმარტივეს “სადავო” პრობლემაში, რომელიც არა მარტო იურისტისათვის, არამედ ნებისმიერი ნორმალურად მოაზროვნე ადამიანისათვის იმდენად “ხელოვნურად” მოსჩანს, რომ სადავოც კი არაფერია, და, მიუხედავად ამისა, სრულიად უსაფუძვლო ვითომდა “არგუმენტებზე” – ფაქტობრივად კი ჭორებზე – დაყრდნობით ეს მოსამართლე აშკარად კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებას ღებულობს, რაც მოსამართლეს არ უნდა ათავისუფლებდეს სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობისაგან, რომელიც მას უნდა დაეკისროს – მის მიერ სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტებისათვის და სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებისათვის.

უფრო მეტიც, საერთო სასამართლოების მოსამართლეებს უნდა დაეკისროთ არა მარტო სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა ყოველ კონკრეტულ დანაშაულებრივ ქმედებაზე – მათ მიერ მიღებულ ყოველ კონკრეტულ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებაზე, არამედ მოსამართლეებს უნდა ეკისრობოდათ აგრეთვე პასუხისმგებლობა მათი კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების შედეგად დაზარალებული პირის მორალური ზიანის ანაზღაურებაზე, რაც სათანადოდ უნდა იქნეს ასახული კანონმდებლობაში.

საქართველოს კონსტიტუციის 87-ე მუხლის პირველ პუნქტში ჩემს მიერ შემოთავაზებული ცვლილებების განხორციელების აუცილებლობა განპირობებულია იმით, რომ, როგორც ზემოთაც გამახვილდა ამაზე ყურადღება, თუმცა მოსამართლე მართლაც ხელშეუხებელი უნდა იყოს კანონიერი და სამართლიანი გადაწყვეტილების მიღებისას – არავის არ უნდა ჰქონდეს მასზე ზეგავლენის მოხდენის უფლება და შესაძლებლობა, მაგრამ მოსამართლე არ უნდა იყოს თავისუფალი სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობისაგან მის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის – მის მიერ

სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტებისათვის, სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებისათვის და ა. შ., ანუ მოსამართლე არ უნდა იყოს თავისუფალი მის მიერ ჩადენილი დანაშაულებრივი – კრიმინალური – ქმედებისათვის.

მოსამართლის სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემის „ამკრძალავი“ „სამართლებრივი ნორმის“ ამოღება საქართველოს კონსტიტუციიდან აამოქმედებს მოსამართლეების მიმართ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მოთხოვნებს [6, მუხლი 332, 333], რაც კანონის მიმართ თანასწორ პირობებში ჩააყენებს მოსამართლეებს და ჩვეულებრივ ადამიანებს, ანუ იმ ადამიანებს, რომლებსაც სახელმწიფოებრივი თანამდებობები არ უკავიათ.

რაც შეეხება იმ ფაქტს, რომ თუმცა საქართველოს კონსტიტუციის 87-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად დაუშვებელია მოსამართლის სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა, მაგრამ მოსამართლე შეიძლება მიეცეს სისხლის სამართლის პასუხისგებაში და ა. შ. მხოლოდ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის თანხმობის შემთხვევაში, ეს სრულიად უსამართლო, კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – და ალოგიკური ნორმაა (?!).

ზემოაღნიშნული „სამართლებრივი ნორმის“ კონსტიტუციიდან ამოღების აუცილებლობა უდავოა, რამეთუ უმთავრესი ის არის, რომ თუ მოსამართლემ გადაამეტა თავის სამსახურებრივ უფლებამოსილებას, თუ მან ბოროტად გამოიყენა თავისი სამსახურებრივი უფლებამოსილება, მაშინ ამ მოსამართლის სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემას არავისი ნებართვა – არავისი „თანხმობა“ – არ უნდა სჭირდებოდეს, რადგან ამით ირღვევა კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის კონსტიტუციურად დაკანონებული და საერთაშორისო მასშტაბით საყოველთაოდ აღიარებული სამართლებრივი ნორმა, რითაც ამ შემთხვევაში ხდება კრიმინალი მოსამართლის სრულიად უსაფუძვლო „გამართლება“ ყოველგვარი გამოძიებისა და სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილების გარეშე, და რითაც ხდება მოსამართლის მიერ მომავალში ახალი დანაშაულებრივი ქმედებების ჩადენის „წახალისება“ (?!).

ამრიგად, ყოვლად გაუმართლებელია, რომ უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარეს (მიუხედავად მისი დამსახურებისა, სამართლიანობისა, კომპეტენტურობისა და ა. შ.) უფლება ჰქონდეს დაარღვიოს ყველა ადამიანის თანასწორობა კანონის წინაშე და მან განსაზღვროს – დაუშვას თუ არა კრიმინალი მოსამართლის სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა, რადგან არცერთ კრიმინალს, მიუხედავად მისი თანამდებობრივი მდგომარეობისა (მათ შორის, კრიმინალ მოსამართლეს), კონსტიტუციით „დაკანონებული“ ეგრეთ წოდებული „კრიშა“ არ უნდა იცავდეს, რამეთუ ეს აშკარად „დაკანონებული“ უკანონობა და სისხლისსამართლებრივად დასჯადი დანაშაულია (?!).

ცხადია, რომ მოსამართლე თავის საქმიანობაში დამოუკიდებელია და, როგორც არაერთხელ იქნა აღნიშნული ჩემს მიერ, ეს ასეც უნდა იყოს, მაგრამ მოსამართლე უნდა ემორჩილებოდეს მხოლოდ კონსტიტუციას და კანონს, ხოლო თუნდაც მისი „შინაგანი რწმენით“ (!) კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებების მიღებისათვის, ანუ სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტებისათვის, სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებისათვის – მას უნდა ეკისრებოდეს სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა, რის გარეშეც სახელმწიფოში სამართლიანობა მხოლოდ ხალხის მოსატყუებელ ცრუ ლოზუნგად დარჩება.

აქ სამართლიანად და ლოგიკურად ისმის კითხვა:

ვინ მისცა სახელმწიფო ხელისუფლებას, რომელიც ხალხს უნდა ემსახურებოდეს, იმის უფლება, რომ კონსტიტუციურად „დააკანონოს“ ადამიანების უთანასწორობა კანონის წინაშე, რომ მოსამართლეები – სახელმწიფოებრივი თანამდებობის პირები – „იმუნიტეტის“ საშუალებით „ღმერთებად“ გამოაცხადოს, რომლებსაც ყველაფრის უფლება ეძლევათ და, ამავე დროს, რომლებსაც არავითარი პასუხი არ მოეთხოვებათ თავის კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივ, აშკარად კრიმინალურ – ქმედებებზე, რომლებსაც არავითარი პასუხი არ მოეთხოვებათ მათ მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებების მიღებაზე, და რომ ამით ხალხის – მილიონობით ადამიანის (რომლებიც თანამდებობის პირები არ არიან და პასუხს აგებენ თავის კანონსაწინააღმდეგო ქმედებებზე) – დისკრიმინაცია „დააკანონოს“?!

ნუთუ თავისი დანაშაულებრივი ქმედებებისათვის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა არ უნდა ეკისრებოდეთ იმ თანამდებობის პირებს, რომლებმაც სახელმწიფოთა კონსტიტუციებით „დააკანონეს“ ადამიანების ზემოაღნიშნული უთანასწორობა კანონის წინაშე, რამაც მილიონობით ადამიანის დისკრიმინაცია გამოიწვია?!

უდავოა, რომ ნებისმიერ უდანაშაულო ადამიანს უნდა ჰქონდეს და აქვს კიდევ „იმუნიტეტი“ სისხლის სამართლის პასუხისმგებაში მიცემაზე, მაგრამ დანაშაულებრივ ქმედებაზე არავის და, მათ შორის, არც მოსამართლეს არ უნდა ჰქონდეს არავითარი „იმუნიტეტი“, რამეთუ ამ შემთხვევაში „იმუნიტეტი“ არის ადამიანების კონსტიტუციურად „დაკანონებული“ უთანასწორობა კანონის წინაშე და მრავალი ადამიანის დისკრიმინაცია, რაც სისხლისსამართლებრივად დასჯადი დანაშაულია (!).

ამრიგად, ჩემს მიერ შექმნილი თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის მოთხოვნათა შესაბამისად, სასამართლო ხელისუფლების მიმართ, ისევე, როგორც საერთოდ სახელმწიფოებრივ თანამდებობის პირთა მიმართ, აუცილებლად უნდა დაინერგოს და ამოქმედდეს იურიდიული პასუხისმგებლობის მექანიზმები, რათა

მოსამართლეს კანონით ეკისრებოდა პასუხისმგებლობა, რომელიც დაბალანსებული იქნება მის უფლებებთან და მოვალეობებთან, რამეთუ, წინააღმდეგ შემთხვევაში, სახელმწიფოში სამართლიანობაზე და კანონის წინაშე ადამიანების თანასწორობაზე ლაპარაკიც კი ზედმეტი იქნება.

რაც შეეხება იმ ფაქტს, რომ თითქოსდა მოსამართლეების დანაშაულებრივი ქმედებებისათვის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისაგან დაცვის ("იმუნიტეტის") კონსტიტუციით "დაკანონება" შეიძლება გამართლებული იქნეს უცხოეთის სახელმწიფოებისათვის – ეგრეთ წოდებული "ცივილიზებული" სამყაროსათვის – მიბაძვით (?!), ამასთან დაკავშირებით საჭიროდ მიმაჩნია გამახვილდეს ყურადღება შემდეგზე:

ჯერ-ერთი, აღნიშნულ პრობლემაზე საზღვარგარეთის სახელმწიფოების კონსტიტუციებში არსებული "სამართლებრივი ნორმების" არსებობა სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ თითქოს ეს ნორმები სამართლიანია და სამართლებრივად სწორია თვითონ იმ სახელმწიფოებისათვის, რომელთა კონსტიტუციებშიც ასახულია ეს ნორმები.

და, მეორეც, საერთოდ უცხოეთის სახელმწიფოების მიბაძვასთან დაკავშირებით განსაკუთრებით გასათვალისწინებელია ილია ჭავჭავაძის სიტყვები, რომელიც აღნიშნავდა, რომ პროგრესული მოძღვრების გავლენამ მხოლოდ იმ მკვლევარს შეიძლება მოუტანოს სარგებლობა, "ვინც ყოველი დასკვნა გაატარა თავისი კრიტიკის ქარცეცხლში და არ მიიღო და არ ირწმუნა ის ბრმად" [7, გვ. 39-40].

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მით უმეტეს ყოველად გაუმართლებელია, როდესაც "ბრმად" ვექცევით უცხოეთის სახელმწიფოების არა პროგრესული მოძღვრების გავლენის ქვეშ, არამედ როდესაც ვბაძავთ ამ სახელმწიფოების კონსტიტუციებში ასახულ ისეთ უსამართლო ვითომდა "სამართლებრივ" ნორმებს, რომლებითაც ილახება მილიონობით ადამიანის უფლებები, რამეთუ ამ ეგრეთ წოდებული "სამართლებრივი" ნორმებით უხეშად ირღვევა ადამიანების საყოველთაოდ აღიარებული თანასწორობა კანონის წინაშე (?!).

ამრიგად, სახელმწიფოში ადამიანის უფლებების დაცვა და სამართლიანობის დამკვიდრება მოითხოვს – არა უცხოეთის სახელმწიფოების კონსტიტუციებისადმი ბრმად მიბაძვას, არამედ მოითხოვს იმას, რომ ყველა ადამიანის კანონიერი უფლებები, თავისუფლებები და ინტერესები იქნეს დაცული, ხოლო ყველა დამნაშავე პირი, რომლის ქმედებები იწვევს ადამიანის უფლებების, თავისუფლებების და ინტერესების შელახვას, უდავოდ იქნეს დასჯილი!!!

მაშასადამე, პრინციპულად მნიშვნელოვანია, რომ სამართლიანობის დამკვიდრება სამართლიანად და სამართლებრივად მოხდეს, რამეთუ სახელმწიფო ხელისუფლება ყოველთვის უნდა ითვალისწინებდეს, რომ კონსტიტუციისა და

საერთაშორისო სამართლებრივი ნორმების თანახმად ყველა ადამიანი და, *მათ შორის*, ყველა მოსამართლე, კანონის წინაშე თანასწორია!!!

სწორედ კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის კონსტიტუციური [3, მუხლი 14] და ზოგადსაკაცობრიო მოთხოვნა აუცილებელს ხდის თვითონ სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში რადიკალური ცვლილებების შეტანას იმ თვალსაზრისით, რომ კონსტიტუციურად ნამდვილად უზრუნველყოფილი იყოს ყველა ადამიანის თანასწორობა კანონის წინაშე!!!

სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში ზემოაღნიშნული რადიკალური ცვლილებების შეტანის აუცილებლობა კიდევ ერთხელ ადასტურებს იმას, რომ კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის უზრუნველყოფა – სახელმწიფო ხელისუფლების უმთავრესი ამოცანა და ადამიანის უფლებათა დაცვისა და სამართლიანობის დამკვიდრების აუცილებელი პირობაა!!!

შესაბამისად, უდავოა, რომ სახელმწიფო – *საკანონმდებლო, აღმასრულებელი და სასამართლო* – ხელისუფლების გადაუდებელ ამოცანას წარმოადგენს დასმული პრობლემის დაუყოვნებლივ გადაჭრა, რათა დაცული იქნეს ყველა ადამიანის თანასწორობა კანონის წინაშე, და რათა სამართლიანობა ცარიელ ლოზუნგად – ცრუ ლოზუნგად – არ დარჩეს!!!

ყოველივე ზემოაღნიშნული კიდევ ერთხელ უდავოდ ადასტურებს, რომ ჩემს მიერ შექმნილი – თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია [5], და ამ თეორიის საფუძველზე სახელმწიფოებრივ თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ურთიერთდაბალანსება არის სოციალური სამართლიანობისა და ხალხის ინტერესების უზენაესობის [8] რეალიზაციის აუცილებელი პოლიტიკურ-სამართლებრივი საფუძველი.

თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია ამავე დროს არის ჩემს მიერ შექმნილი პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება, რომელიც საზოგადოების, სახელმწიფოსა და მთლიანად კაცობრიობის ეფექტიანი ფუნქციონირების აუცილებელ პოლიტიკურ-სამართლებრივ საფუძველს წარმოადგენს.

”თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია, – *როგორც მე ჯერ კიდევ მრავალი წლის წინ აღვნიშნავდი*, – არის წინააღმდეგობის გადაჭრის საფუძველი, ერთი მხრივ, იმ უფლებებსა და მოვალეობებს შორის, რომლებიც სახელმწიფოს, და, მამასადამე, იმ სახელმწიფოებრივ თანამდებობის პირებსაც გააჩნიათ, რომელთა მოღვაწეობითაც ხორციელდება საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ფუნქციონირება, და, მეორე მხრივ, ამ თანამდებობის პირთა მოღვაწეობის შედეგებზე მათი კონკრეტული თეორიული და პრაქტიკული იურიდიული პასუხისმგებლობის არარსებობას შორის, რამეთუ თანამდებობის პირები, ასრულებენ რა თავის უფლებებსა და მოვალეობებს, რაც საბოლოო ჯამში კონკრეტულად გამოიხატება იმაში, რომ

ემსახურონ საზოგადოებას – ემსახურონ ხალხს, ზოგჯერ ისე „ემსახურებიან ხალხს“, რომ მათი „მოღვაწეობა“ იწვევს ხალხის ძარცვას და გაღატაკებას, ხოლო შესაბამისი პასუხისმგებლობა ამისათვის არ არსებობს.

გარდა ამისა, თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია საშუალებას იძლევა გადალახულ იქნეს წინააღმდეგობა, ერთი მხრივ, რიგითი მოქალაქეების მოქმედებებზე არსებულ პასუხისმგებლობასა და, მეორე მხრივ, თანამდებობის პირთა მოღვაწეობის შედეგებზე მათი პასუხისმგებლობის არარსებობას შორის, რომელიც (თანამდებობის პირთა პასუხისმგებლობა) დაბალანსებული უნდა იყოს მათ უფლებებთან – მართონ ან უშუალო მონაწილეობა მიიღონ საზოგადოებისა და სახელმწიფოს მართვაში, და ამით ეს თეორია გზას უჩვენებს პრაქტიკას თანამდებობის პირთა უფლებებთან დაბალანსებული იურიდიული პასუხისმგებლობის მექანიზმების შექმნისა და ამოქმედების ასპექტში” [5, გვ. 127-128].

ლიტერატურა

1. ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია. დამტკიცებული და საჯაროდ გამოცხადებულია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის მიერ 1948 წლის 10 დეკემბერს. თბილისი: გამომცემლობა „სამშობლო“, 1992.
http://www.parliament.ge/files/stajireba_2012/kanonebi/1948-adamianis-uflebata-sayoveltao-deklaracia.doc
2. ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენცია. რომი, 1950 წლის 4 ნოემბერი.
<http://www.parliament.ge/files/international-acts/conventions/3250-Is-09-06-2006.doc>
3. საქართველოს კონსტიტუცია. მიღებულია 1995 წლის 24 აგვისტოს.
<http://www.parliament.ge/ge/kanonmdebloba/constitution-of-georgia-68>
4. საქართველოს ორგანული კანონი „საერთო სასამართლოების შესახებ“. 2009 წლის 4 დეკემბერი. № 2257 – II ს.
http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/saerto_sasamartloebis_sesaxeb_saqartvelos_kanoni.pdf
5. კურატაშვილი ალფრედ. თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ადამიანის ინტერესების დაცვისა და სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის აუცილებელი მეცნიერული საფუძველი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003.
6. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი. 1999 წლის 22 ივლისი. №2287 რს
http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/sisxlis_samartlis_kodeqsi.pdf
7. Шадური В. Ленинградский университет и деятели грузинской культуры. Тбилиси: Издательство «Мерани», 1968.
8. კურატაშვილი ალფრედ. ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება და მმართველობითი სამართლის, ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოების სამართლებრივი სისტემისა და მთლიანად სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა სისტემამაქნადი თეორია* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003.

შპპ 1+32+33+34+35

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

ეკონომიკურ, ფილოსოფიურ და იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი საჯარო სამართალში, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის ეკონომიკური თეორიის განყოფილების გამგე, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სანკტ-პეტერბურგის კულტურის ისტორიის საზოგადოებრივი აკადემიის ნამდვილი წევრი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

**მოსამართლეთა ლუსტრაცია და
კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების
მიმღებ მოსამართლეთა
სასამართლო სისტემიდან “მოკვეთა” –
სახელმწიფოში სამართლიანობის
მიღწევისა და დამკვიდრების
უპირველესი და აუცილებელი პირობაა!!!**

კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობა – წარმოადგენს ადამიანის უფლებების დაცვისა და სამართლიანობის დამკვიდრების უმთავრეს პრინციპს, რაც, *ჩემი ღრმა და მეცნიერულად დასაბუთებული რწმენით*, იმდენად ცხადია, რომ ის განხილვას და დავას არ ექვემდებარება.

უფრო ზუსტად კი, ყველა ადამიანის თანასწორობა კანონის წინაშე – განხილვას და დავას არ უნდა ექვემდებარებოდეს.

მაშასადამე, ყოველად გაუმართლებელია, როდესაც კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობა – პრობლემად იქცევა, რის გამოც ის განხილვის და დავის საგანი ხდება, რამეთუ ყველასთვის, *განსაკუთრებით კი მათთვის, ვინც მართავს სახელმწიფოს – ვინც მართავენ სახელმწიფოებს*, სრულიად გასაგები უნდა იყოს, რომ კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის გარეშე, სამართლიანობა მხოლოდ ცარიელ – ცრუ – ლოზუნგად დარჩება.

სწორედ ამიტომ, ჭეშმარიტად ადამიანურ საზოგადოებაში და სახელმწიფოში – იმ საზოგადოებაში და სახელმწიფოში, რომელიც ხალხის ინტერესებს ემსახურება, კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობა – არც მეცნიერულ და არც პრაქტიკულ პრობლემას არ უნდა წარმოადგენდეს, მით უმეტეს, რომ აღნიშნული პრინციპი საყოველთაოდ აღიარებულია მსოფლიო მასშტაბით, რაც ასახულია, როგორც საერთაშორისო სამართლებრივ აქტებში, ისე სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში.

კერძოდ, *მაგალითად*, ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციის მე-7 მუხლის თანახმად: “ყველა ადამიანი თანასწორია კანონის წინაშე და, განურჩევლად

რაიმე განსხვავებისა, ყველას აქვს უფლება თანაბრად იყოს დაცული კანონის მიერ. ყველა ადამიანს აქვს უფლება თანაბრად იყოს დაცული ყოველგვარი დისკრიმინაციისაგან და ასეთი დისკრიმინაციის ყოველგვარი წაქეზებისაგან” [1, მუხლი 7].

რაც შეეხება სახელმწიფოთა კონსტიტუციებს, *მაგალითად*, საქართველოს კონსტიტუციის მე-14 მუხლის თანახმად: “ყველა ადამიანი დაბადებით თავისუფალია და კანონის წინაშე თანასწორია განურჩევლად რასისა, კანის ფერისა, ენისა, სქესისა, რელიგიისა, პოლიტიკური და სხვა შეხედულებებისა, ეროვნული, ეთნიკური და სოციალური კუთვნილებისა, წარმოშობისა, ქონებრივი და წოდებრივი მდგომარეობისა, საცხოვრებელი ადგილისა” [2, მუხლი 14].

რუსეთის ფედერაციის კონსტიტუციის მე-19 მუხლის თანახმად: “სახელმწიფო უზრუნველყოფს ადამიანის და მოქალაქის უფლებებისა და თავისუფლებების თანასწორობას, განურჩევლად სქესისა, რასისა, ეროვნებისა, ენისა, წარმოშობისა, ქონებრივი და თანამდებობრივი მდგომარეობისა...” [3, მუხლი 19, პუნქტი მე-2].

უკრაინის კონსტიტუციის 24-ე მუხლის თანახმად: “მოქალაქეებს აქვთ თანაბარი კონსტიტუციური უფლებები და თავისუფლებები და თანასწორნი არიან კანონის წინაშე.

არ შეიძლება იყოს პრივილეგიები და შეზღუდვები...” [4].

გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ძირითადი კანონის მე-3 მუხლის თანახმად: “ყველა ადამიანი თანასწორია კანონის წინაშე” [5].

ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის კონსტიტუციის 33-ე მუხლის თანახმად: “ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის ყველა მოქალაქე თანასწორია კანონის წინაშე” [6, მუხლი 33].

იაპონიის კონსტიტუციის მე-14 მუხლის თანახმად: “ყველა ადამიანი თანასწორია კანონის წინაშე და დაუშვებელია მათი დისკრიმინაცია პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და სოციალურ ურთიერთობებში რასის, რელიგიის, სქესის, სოციალური მდგომარეობის, და აგრეთვე წარმოშობის მოტივებით” [7, მუხლი 14].

იტალიის რესპუბლიკის კონსტიტუციის მე-3 მუხლის თანახმად: “ყველა მოქალაქეს აქვს ერთნაირი სამოქალაქო უფლებები და ყველა თანასწორია კანონის წინაშე განურჩევლად სქესისა, რასისა, ენისა, რელიგიისა, პოლიტიკური მრწამსისა, პირადი და სოციალური მდგომარეობისა” [8, მუხლი 3].

მიუხედავად კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის საყოველთაო აღიარებისა, რაც, როგორც უკვე აღინიშნა, ასახულია როგორც საერთაშორისო სამართლებრივ აქტებში, ისე სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში, თვითონ კონსტიტუციის – თვითონ კონსტიტუციების – არსობრივი ბუნებისა და პრინციპების საწინააღმდეგოდ, ისევ სახელმწიფოთა კონსტიტუციებით (და, შესაბამისად, აგრეთვე სხვა სამართლებრივი აქტებით) დანაშაულებრივად არის „დაკანონებული“ ადამიანების უთანასწორობა კანონის წინაშე – „დაკანონებული“ სახელმწიფოებრივი თანამდებობის პირთათვის “იმუნიტეტის” არსებობა მათ მიერ ჩადენილ დანაშაულებრივ ქმედებებზე, რაც, *ამავე დროს*, წარმოადგენს სახელმწიფოებრივი თანამდებობის არმქონე მილიონობით ადამიანის დისკრიმინაციის დანაშაულებრივად „დაკანონებას“, მაშინ როდესაც ადამიანთა თანასწორუფლებიანობის დარღვევა, ადამიანების დისკრიმინაცია სისხლისსამართლებრივად დასჯადი დანაშაულია [9, მუხლი 142, 142¹].

* * *

ადამიანთა თანასწორუფლებიანობის პრობლემასთან და სახელმწიფოებრივი თანამდებობის პირთათვის დანაშაულებრივი “იმუნიტეტის” არსებობასთან დაკავშირებით, რაც – ანუ ამ “იმუნიტეტის” არსებობა – უდავოდ იწვევს თანმდევ პროცესს (თანმდევ პროცესებს), რომელიც (რომლებიც) გამოიხატება მილიონობით ადამიანის დისკრიმინაციაში, კიდევ და კიდევ განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის პრობლემის გადაჭრა შესაძლებელია მხოლოდ ჩემს მიერ შექმნილი თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის [10] საფუძველზე, რომლის გარეშე შეუძლებელია სოციალური სამართლიანობისა და ხალხის ინტერესების უზენაესობის ჩემს მიერვე შექმნილი პოლიტიკურ-სამართლებრივი თეორიის [11] პრაქტიკული რეალიზაცია.

* * *

კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის პრობლემასთან დაკავშირებით, რომელიც მდგომარეობს, მაგალითად, მოსამართლეთათვის საქართველოს კონსტიტუციით [2, მუხლი 84, პუნქტი 3; მუხლი 87, პუნქტი პირველი] (სახელმწიფოთა კონსტიტუციებით) და, შესაბამისად, აგრეთვე „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონით [12, მუხლი 7, პუნქტი პირველი; მუხლი 40, პუნქტი პირველი] კანონსაწინააღმდეგოდ და უსამართლოდ “დაკანონებული” „იმუნიტეტის“ არსებობაში, რომლითაც ფაქტობრივად “დაკანონებულია” მოსამართლეთა პასუხისმგებლობის არარსებობა – მათ მიერ ჩადენილი სისხლისსამართლებრივად დასჯადი დანაშაულისათვის, ყურადღებას იმსახურებს ის ფაქტი, რომ აღნიშნულ პრობლემას ჩემს მიერ მიუძღვნა მრავალი სამეცნიერო ნაშრომი, რომლებშიც მოცემულია ამ პრობლემის გადაჭრის სამართლებრივი მექანიზმები [13; და სხვა*].

ამასთანავე, გარდა იმისა, რომ აუცილებელ და გადაუდებელ პრობლემას წარმოადგენს – კანონის წინაშე ყველა ადამიანის, და, მათ შორის, მოსამართლეთა, თანასწორუფლებიანობის დამკვიდრება, რაც დაუყოვნებლივ უნდა განხორციელდეს, აუცილებელად მიმაჩნია აგრეთვე მოსამართლეთა ლუსტრაციის სპეციალური კანონის მიღება, რომლის ამოქმედების შედეგად უნდა მოხდეს კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებების მიმღები ყველა მოსამართლის სასამართლო სისტემიდან “მოკვეთა”, რაც სახელმწიფოში სამართლიანობის დამკვიდრების უპირველესი და აუცილებელი პირობაა!!!

* იხილეთ, მაგალითად, აქვე:

კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლეთა კანონსაწინააღმდეგო ქმედებების “წახალისების” “სამართლებრივი” “საფუძველია” – დანაშაულებრივი კანონმდებლობა, რომლითაც აკრძალულია კრიმინალი მოსამართლეების სისხლის სამართლის პასუხისმგებაში მიცემა (?!). რა არის მოსამართლის მიერ მიღებული კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილება, თუ არა კრიმინალური ქმედება – თუ არა სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტება და სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება?! (გვ. 11-22).

მოსამართლეთა ლუსტრაციის სპეციალური კანონის მიღების აუცილებლობა განპირობებულია იმ მრავალი ფაქტის არსებობით, რომლებიც ამხელს და ადასტურებს, *რბილად რომ ვთქვათ*, არაერთი მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების (გადაწყვეტილებების) მიღებას, რაც მოსამართლის მხრიდან სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტებას და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებას, ანუ სისხლისსამართლებრივად დასჯად დანაშაულს წარმოადგენს [9, მუხლი 332, 333], რამეთუ მოსამართლის დამოუკიდებლობა და „შინაგანი რწმენით საფუძველზე“ გადაწყვეტილების მიღების „უფლება“ არ ნიშნავს კანონისგან მის დამოუკიდებლობას [12, მუხლი 7, პუნქტი პირველი], და, *შესაბამისად*, მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღება უდავოდ წარმოადგენს სამსახურებრივი უფლებამოსილების აშკარა გადამეტებას და სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებას.

აღსანიშნავია აგრეთვე, რომ მოსამართლეთა მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებების მიღებისათვის მათზე სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის დაკისრება, არსებული კანონმდებლობის პირობებში „დიდ სირთულეებთან“ არის დაკავშირებული (თუმცა შეუძლებელი არ არის, თუ სახელმწიფო ხელისუფლება მონდომებს, მაგრამ... (?!)), ხოლო მოსამართლეთა მიმართ ეგრეთ წოდებული „კრიშის“ მოხსნისა და სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის ამოქმედების შემთხვევაში კანონს არ მიეცემა უკუქცევითი ძალა, რის გამოც კრიმინალი მოსამართლეები დაუსჯელად გააგრძელებენ „საქმიანობას“ დაკავებულ თანამდებობებზე სასამართლო სისტემაში.

სწორედ ამიტომ, სახელმწიფო ხელისუფლების აუცილებელ და გადაუდებელ ამოცანას – მოსამართლეთა მიმართ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებების მიღებისათვის მათზე სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის დაკისრების სამართლებრივი მექანიზმების ამოქმედებასთან ერთად, წარმოადგენს მოსამართლეთა ლუსტრაციის სპეციალური კანონის მიღება, რომლის საფუძველზე მხილებული უნდა იქნეს კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიმღები ყველა მოსამართლე, რომელთა რიცხვი არცთუ მცირეა, და აღნიშნული მოსამართლეები, როგორც მინიმუმ, სასწრაფოდ „მოკვეთილი“ უნდა იქნენ სასამართლო სისტემიდან.

ლუსტრაციის პრობლემასთან დაკავშირებით საყურადღებოა, რომ საერთოდ, როგორც ცნობილია, ლუსტრაცია „აღმოსავლეთი ევროპის რიგ ქვეყნებში საპასუხისმგებლო სახელმწიფო თანამდებობის პირებისა და კანდიდატთა შემოწმების განსაკუთრებული პროცედურაა, რომლის მიზანია გამოარკვიოს წარსულში ამ პირების კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობისადმი ან სახელმწიფო უშიშროების სამსახურისადმი კუთვნილება ან გამოამჟღავნოს ფაქტები ამ სამსახურთან მათი თანამშრომლობის შესახებ“ [14].

რაც შეეხება მოსამართლეთა ლუსტრაციის სპეციალური კანონის მიღებას, აღნიშნული კანონი იქნება სრულიად განსხვავებული და ყოველმხრივ სამართლიანი, რამეთუ მოსამართლე პასუხს აგებს არა იმაზე, რომ ის

სასამართლოში (თუნდაც დანაშაულებრივ, თუნდაც კორუმპირებულ სასამართლოში) მოსამართლედ მუშაობდა და/ან მუშაობს, არამედ ის პასუხს აგებს მის მიერ ჩადენილ კონკრეტულ დანაშაულებრივ ქმედებაზე (ქმედებებზე), რაც იმაში გამოიხატება, რომ მან გადაამეტა სამსახურებრივ უფლებამოსილებას და მიიღო კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილება, რის გამოც ის უდავოდ „მოკვეთილი“ უნდა იქნეს სასამართლო სისტემიდან.

აქვე კიდევ ერთხელ უნდა აღინიშნოს, რომ მოსამართლეთა ლუსტრაციის სპეციალური კანონის მიღებასთან და ამოქმედებასთან ერთად, სახელმწიფო ხელისუფლების გადაუდებელ ამოცანას წარმოადგენს – *უნდა წარმოადგენდეს* – ასევე სახელმწიფოს კონსტიტუციით (სახელმწიფოთა კონსტიტუციებით) და, *შესაბამისად*, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონით მოსამართლეთა მიმართ დანაშაულებრივად „დაკანონებული“ ეგრეთ წოდებული „კრიშის“ „მოხსნა“ – მოსამართლეთა კანონსაწინააღმდეგო ქმედებებზე „დაკანონებული“ „იმუნიტეტის“ გაუქმება, რამეთუ ამ „იმუნიტეტის“ არსებობით ადგილი აქვს მილიონობით ადამიანის დისკრიმინაციას, რაც წარმოადგენს „ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის“ (რომი, 1950 წლის 4 ნოემბერი) მე-14 მუხლით გათვალისწინებული – „დისკრიმინაციის აკრძალვის“ [15] საწინააღმდეგო ქმედებას სახელმწიფო ხელისუფლების მხრიდან (!!).

დაბოლოს, განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ მე დიდ პატივისცემას გამოვხატავ ყველა სამართლიანი და კომპეტენტური მოსამართლის მიმართ, რაც იმას ნიშნავს, რომ ჩემი კრიტიკა მათ საერთოდ არ ეხებათ.

უფრო მეტიც, ნამდვილად პატიოსან, სამართლიან და კომპეტენტურ მოსამართლეებს უნდა უხაროდეთ, რომ „განიწმინდოს“ სასამართლო სისტემა უღირსი – დამნაშავე – ეგრეთ წოდებული „მოსამართლეებისგან“, რომლებიც ახდენენ სასამართლო სისტემის დისკრედიტაციას.

ამასთან, თუ ვინმე – *რომელიმე* მოსამართლე – თავის თავზე მიიღებს ჩემს კრიტიკას, თუ რომელიმე მოსამართლე თავის თავს ამოიცნობს კრიმინალ „მოსამართლეთა“ შორის, მან პრობლემა თავის თავში უნდა ეძებოს, რადგან ეს იმის მაჩვენებელი იქნება, რომ ამ „მოსამართლესაც“ მიღებული აქვს კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილება – მიღებული აქვს კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებები, რაზედაც მას უდავოდ პასუხი უნდა მოეთხოვოს, თანაც მთელი სიმკაცრით, რამეთუ კანონის წინაშე ყველა ადამიანი თანასწორია.

განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს აგრეთვე, რომ გარდა სასამართლო სისტემიდან „მოკვეთისა“ და სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის დაკისრებისა, კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის, რაც სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტებას და სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებას წარმოადგენს, ასეთ „მოსამართლეს“ – ხალხის, ქვეყნის, სახელმწიფოს ღალატისათვის „ვირზე უკუღმა უნდა სვამდნენ და ატარებდნენ“ (ანუ საჯაროდ უნდა ამხელდნენ და არცხვენდნენ), რათა დანაშაულებრივი ქმედების ჩადენა სხვა მოსამართლეებმა ვეღარ გაბედონ.

ლიტერატურა

1. ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია. დამტკიცებული და საჯაროდ გამოცხადებულია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის მიერ 1948 წლის 10 დეკემბერს. თბილისი: გამომცემლობა “სამშობლო”, 1992.
http://www.parliament.ge/files/stajireba_2012/kanonebi/1948-adamianis-uflebata-sayoveltao-deklaracia.doc
2. საქართველოს კონსტიტუცია. მიღებულია 1995 წლის 24 აგვისტოს.
<http://www.parliament.ge/ge/kanonmdebloba/constitution-of-georgia-68>
3. Конституция Российской Федерации. Принята всенародным голосованием 12 декабря 1993 г. <http://constitution.kremlin.ru/>
4. Конституция Украины. (Ведомости Верховной Рады Украины (ВВР Украины), 1996, № 30, ст. 141) <http://rada.gov.ua/uploads/documents/27396.pdf>
5. Основной закон Федеративной Республики Германии, 23 мая 1949 г.
http://www.1000dokumente.de/index.html/index.html?c=dokument_de&dokument=0014_gru&object=translation&l=ru
6. Конституция Китайской Народной Республики. Принята Всекитайским Собранием Народных Представителей 4 декабря 1982 г.
<http://www.sovetika.ru/knr/konst.htm> <http://www.sovetika.ru/knr/konst2.htm>
7. Конституция Японии. <http://anime.dvdspecial.ru/Japan/constitution.shtml>
8. Конституция Итальянской Республики. Была принята 22 декабря 1947 г.
file:///C:/Documents%20and%20Settings/Hiome11/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/costituzione%20in%20cirillico_899.pdf
9. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი. 1999 წლის 22 ივლისი. №2287 რს
http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/sisxlis_samartlis_kodeqsi.pdf
10. კურატაშვილი ალფრედ. თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ადამიანის ინტერესების დაცვისა და სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის აუცილებელი მეცნიერული საფუძველი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003.
11. კურატაშვილი ალფრედ. ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება და მმართველობითი სამართლის, ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოების სამართლებრივი სისტემისა და მთლიანად სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა სისტემაქმნადი თეორია* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003.
12. საქართველოს ორგანული კანონი „საერთო სასამართლოების შესახებ“. 2009 წლის 4 დეკემბერი. № 2257 – IIს.
http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/saerto_sasamartloebis_sesaxeb_saqartvelos_kanoni.pdf
13. კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლეთა უფლებებთან დაბალანსებული მათი პასუხისმგებლობის გარეშე – სახელმწიფოში სამართლიანობის დამკვიდრება ცარიელ – ცრუ – ლოზუნგად დარჩება (?!). სახელმწიფო მართვა: პრობლემები და პერსპექტივები. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (15.11.2015). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2015. გვ. 3-12.
http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/162161/1/State_Managment_Problems_%20And_Prospects_2015_N24.pdf
14. ლუსტრაცია. <http://www.nplg.gov.ge/gwdict/index.php?a=term&d=5&t=12444>
15. ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენცია. რომი, 1950 წლის 4 ნოემბერი.
<http://www.parliament.ge/files/international-acts/conventions/3250-Is-09-06-2006.doc>

შპპ 1+32+33+34+35

აღფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

ეკონომიკურ, ფილოსოფიურ და იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი საჯარო სამართალში, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის ეკონომიკური თეორიის განყოფილების გამგე, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სანკტ-პეტერბურგის კულტურის ისტორიის საზოგადოებრივი აკადემიის ნამდვილი წევრი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

**მოსამართლის მიერ მიღებული
კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების
არარა აქტად
ცნობის აუცილებლობა
და მისი სამართლებრივი საფუძვლები**

**ისეთს რას “წარმოადგენს” უსამართლო “მოსამართლე”,
რომ მისი კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი –
გადაწყვეტილება არარა აქტად გამოცხადებას
არ დაექვემდებაროს?!**

ადამიანის უფლებების დაცვის, სამართლიანობის დამყარებისა და დამკვიდრების ინტერესები – ხალხის (ყოველი ადამიანის) ინტერესები – მოითხოვს, რომ საზოგადოებაში და სახელმწიფოში, როგორც იურიდიულად, ისე ფაქტობრივად უზრუნველყოფილი იყოს ადამიანების თანასწორობა კანონის წინაშე, რაც, *ჩემი ღრმა და მეცნიერულად დასაბუთებული რწმენით*, განაპირობებს იმის აუცილებლობას, რომ სახელმწიფო ხელისუფლების დონეზე მიღებული (გამოცემული) ნებისმიერი კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილება – არარა აქტად გამოცხადებას დაექვემდებაროს!!!

* * *

ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოების და ჭეშმარიტად ადამიანური სახელმწიფოს მშენებლობის და ფუნქციონირების პირობებში, ანუ იმ საზოგადოების და სახელმწიფოს მშენებლობის და ფუნქციონირების პირობებში, რომელიც ხალხის – *ყოველი ადამიანის* – ინტერესებს ემსახურება (რაც ამ საზოგადოებისა და სახელმწიფოს არსებობის განმსაზღვრელ კრიტერიუმს წარმოადგენს), და რომელიც, ამავე დროს, როგორც მე ვერ კიდევ 1980 წელს აღვნიშნავდი, გამორიცხავს ანტისოციალურ, ანტიჰუმანურ, ანტიზნობრივ მოვლენებს [1, გვ. 93], სრულიად წარმოდგენილი და გამორიცხულია, რომ დაცული არ იყოს ყველა ადამიანის თანასწორობა კანონის წინაშე, რაც საყოველთაოდ აღიარებულია, და, *შესაბამისად*, ასახულია, როგორც საერთაშორისო სამართლებრივ აქტებში [2, მუხლი 7; 3, მუხლი

17; და სხვა], ისე სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში [4, მუხლი 14; 5, მუხლი 3; 6, მუხლი 14; და სხვა], და რის გარეშეც სახელმწიფოში სამართლიანობის არსებობაზე ლაპარაკიც კი ზედმეტია, *მაშინ როდესაც*, კანონის წინაშე ადამიანების უთანასწორობა – სახელმწიფოში კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” დისკრიმინაციის არსებობის უდავო დადასტურებას წარმოადგენს.

ამასთან, კანონის წინაშე ადამიანების – *მათ შორის, სახელმწიფოებრივი თანამდებობების პირების, ანუ ყოველი ადამიანის* – თანასწორობის რეალური უზრუნველყოფა, ყოველი ადამიანის სამართლიანი უფლებების დაცვა და ხალხის ინტერესების რეალიზაცია შეუძლებელი იქნება, თუ სახელმწიფოს ფუნქციონირება და მართვა არ განხორციელდა ჩემს მიერ შექმნილი რევოლუციურად ახალი მეცნიერული მიმართულებებისა და რევოლუციურად ახალი მეცნიერული თეორიების – *სოციალური მიზნის ფილოსოფიის* [7], *ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორიის* [8] და *თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის* [9] – საფუძველზე.

ზემოაღნიშნული მეცნიერულად დასაბუთებული დასკვნა ემყარება და ეფუძნება შემდეგს:

სოციალური მიზნის ფილოსოფია – “ეს არის ფილოსოფიური სისტემა, რომელიც წარმოადგენს ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებრივ-სახელმწიფოებრივი სისტემის ფუნქციონირების სოციალური მიზნობრივი მიმართულების განსაზღვრის თეორიულ-მეთოდოლოგიურ საფუძველს” [7, გვ. 119-120], ხოლო საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ფუნქციონირების სოციალური – ჰუმანოსოციალური – მიზნობრივი მიმართულება გამორიცხავს კანონის წინაშე ადამიანების უთანასწორობას და, საერთოდ, უსამართლობას, *რამეთუ ხალხის ინტერესების რეალიზაციაზე გამიზნული საზოგადოებრივ-სახელმწიფოებრივი სისტემის ფუნქციონირება და უსამართლობის არსებობა – ერთმანეთთან შეუთავსებადია.*

საზოგადოებისა და სახელმწიფოს სოციალური მიზნობრივი მიმართულების და ხალხის ინტერესების რეალიზაციის თეორიულ – *პოლიტიკურ-სამართლებრივ* – საფუძველს წარმოადგენს ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორია [8], რომელიც უდავოდ აღიარებს კანონიერების დაცვის და უკანონობის – *კანონსაწინააღმდეგო ქმედებების* – წინააღმდეგ ბრძოლის აუცილებლობას და განსაკუთრებულ მნიშვნელობას, მაგრამ რომელიც დაუშვებლად მიიჩნევს „კანონის უზენაესობის“ არსებობას საზოგადოებაში და სახელმწიფოში.

ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორია, „კანონის უზენაესობის“ პრობლემათან დაკავშირებით გამორიცხავს ისეთი კანონების და სხვა სამართლებრივი აქტების არსებობას, რომლებიც ხალხის ინტერესების უზენაესობას – სოციალურ მიზანს – არ ექვემდებარება.

მამასადამე, ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორიის პრაქტიკაში რეალიზაცია ასევე გამორიცხავს სახელმწიფოში კანონის წინაშე ადამიანების უთანასწორობის და, საერთოდ, უსამართლობის არსებობას.

ზემოაღნიშნულ პრობლემაზე მე ჯერ კიდევ მრავალი წლის წინ ვწერდი შემდეგს:

„კანონის უზენაესობის პრობლემა, კანონშემოქმედებისა და კანონების გამოყენების პრობლემა საზოგადოებაში და სახელმწიფოში განსაკუთრებით მწვავე ხასიათს ღებულობს ბაზრის, ფულის, მოგების, კაპიტალის ბატონობის პირობებში, როდესაც ყიდვა-გაყიდვას ექვემდებარება ყველა და ყველაფერი.

ასეთ პირობებში, ზოგიერთი ყოფილი და ამჟამინდელი სახელმწიფო მოხელე, ან სხვა პირები, რომლებიც გამდიდრდნენ ხალხის მარცვის ხარჯზე, ზოგჯერ აღწევენ მაღალ სახელმწიფო თანამდებობებს ხელისუფლებაში, რომლებიც მათ შეიძლება გამოიყენონ, ერთი მხრივ, იმისათვის, რომ თავიდან აიცილონ პასუხისმგებლობა მათ მიერ ჩადენილი დანაშაულებებისათვის, და, მეორე მხრივ, თავისი თანამდებობები შეიძლება გამოიყენონ მათ მიერ ნაპარცვი სახსრების უკანონოდ „დაკანონებისათვის“, და აგრეთვე მათ მიერ ხალხის შემდგომი მარცვისათვის“ [8, გვ. 154].

ამასთანავე, საყოველთაოდ აღიარებული „კანონის უზენაესობისგან“ განსხვავებით, *ჩემი ღრმა რწმენით*, „კანონებს არ შეიძლება ჰქონდეს უზენაესობა საზოგადოებაში და სახელმწიფოში არა მარტო იმიტომ, რომ ზოგჯერ ღებულობენ და ფუნქციონირებს ისეთი კანონები და სხვა სამართლებრივი აქტები, რომლებიც ლახავს ადამიანის უფლებებს, თავისუფლებებს და ინტერესებს, არამედ უპირველეს ყოვლისა იმიტომ, რომ კანონები იქმნება და ფუნქციონირებს ადამიანისათვის (ხალხისათვის), და არა ადამიანი იბადება და ცხოვრობს კანონებისათვის“ [8, გვ. 161].

განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ „ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორია, რომელიც დაფუძნებულია ჩემს მიერ შექმნილ მიზნის ფილოსოფიაზე – სოციალური მიზნის ფილოსოფიაზე, და რომელიც დაფუძნებულია აგრეთვე ჩემს მიერ შექმნილი ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოების ძირითადი სოციალურ-ეკონომიკური კანონის თეორიაზე, საშუალებას იძლევა მოიხსნას წინააღმდეგობები კანონის უზენაესობასა და ისეთი კანონებისა და სხვა სამართლებრივი აქტების მიღებისა და აღსრულების პრაქტიკას შორის, რომლებიც ეწინააღმდეგება ადამიანის ინტერესებს – რომლებიც ეწინააღმდეგება ხალხის ინტერესებს, რის შედეგადაც აღნიშნული თეორია შესაბამისობაში მოდის ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და სახელმწიფოს მოთხოვნებთან“ [8, გვ. 200-201].

რაც შეეხება თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიას [9], აღნიშნული თეორია წარმოადგენს საზოგადოებისა და სახელმწიფოს სოციალური მიზნობრივი მიმართულების და ხალხის ინტერესების უზენაესობის პრაქტიკული რეალიზაციის აუცილებელ თეორიულ საფუძველს, რამეთუ თანამდებობის პირთა უფლებებთან დაბალანსებული მათი პასუხისმგებლობის გარეშე სამართლიანობაზე და კანონის წინაშე ადამიანების თანასწორობის არსებობაზე, როგორც ზემოთაც აღინიშნა ჩემს მიერ, ლაპარაკიც კი ზედმეტია.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სახელმწიფოში ადამიანის უფლებების დაცვის და სამართლიანობის დამკვიდრების აუცილებლობის გათვალისწინებით, ანუ ხალხის ინტერესების უზენაესობის რეალიზაციის მიზნით:

ჯერ-ერთი, მოსამართლეების (საერთოდ თანამდებობის პირების) მიმართ უნდა მოიხსნას “იმუნიტეტი”, ანუ მათ უნდა მოეხსნათ კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” ეგრეთ წოდებული “კრიშა”, რის “საფუძველზეც” მოსამართლეებს არ ეკისრებათ არავითარი პასუხისმგებლობა მათ მიერ მიღებულ კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივ – გადაწყვეტილებებზე (?!).

ამისთვის კი, შესაბამისი რადიკალური ცვლილებები უნდა იქნეს შეტანილი საქართველოს კონსტიტუციაში [4, მუხლი 84, პუნქტი 3; მუხლი 87, პუნქტი პირველი] და „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანულ

კანონში [10, მუხლი 7, პუნქტი პირველი; მუხლი 40, პუნქტი პირველი], რასაც არაერთი სამეცნიერო ნაშრომი მიეძღვნა ჩემს მიერ [11; და სხვა*].

და, *მეორეც*, აღნიშნული ცვლილებების განხორციელების პარალელურად, ცვლილებები უნდა შევიდეს აგრეთვე საქართველოს ზოგად ადმინისტრაციულ კოდექსში [12], რომლითაც არარა აქტად აღიარებას უნდა დაექვემდებაროს – არარა აქტად უნდა ჩაითვალოს [12, მუხლი 60] – არა მარტო ამ კოდექსით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი (აქტები), არამედ აგრეთვე სახელმწიფოში გამოცემული – *სახელმწიფო ხელისუფლების და მისი წარმომადგენლის (წარმომადგენლების), მათ შორის, მოსამართლის (მოსამართლეების) მიერ მიღებული* – ნებისმიერი კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილება, ანუ საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მოქმედება არ უნდა იყოს შეზღუდული არანაირი სამართლებრივი ნორმებით, და, კერძოდ, ამ კოდექსის მე-3 მუხლის მე-2 ნაწილით [12].

წინააღმდეგ შემთხვევაში, ადგილი აქვს და ადგილი ექნება თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების არარსებობას, ადგილი აქვს და ექნება კანონსაწინააღმდეგოდ „დაკანონებულ“ უკანონობას, ადგილი აქვს და ადგილი ექნება თანამდებობის პირთა მხრიდან კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებების მიღების დანაშაულებრივ „წახალისებას“, რაც გამორიცხავს საზოგადოებაში და სახელმწიფოში კანონის წინაშე ადამიანების თანასწორობას და, *შესაბამისად*, სამართლიანობის არსებობას (?!).

ამასთან, პრინციპულად მნიშვნელოვანია და უდავოდ გასათვალისწინებელია, რომ თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის [9] შესაბამისად – რაც უფრო მეტი უფლებები აქვს თანამდებობის პირს, მით უფრო მეტი პასუხისმგებლობა უნდა ეკისრებოდეს მას თავისი საქმიანობის შედეგებზე.

სწორედ ამიტომ, როდესაც მოსამართლეს აქვს განუზომელი უფლებები (რის გამოც ზოგიერთი მოსამართლე, *როგორც ჩანს*, თავის თავს “კანონზე მაღლა აყენებს” (?)), და, *ამავე დროს*, როდესაც მას არა მარტო არა აქვს ამ უფლებებთან დაბალანსებული პასუხისმგებლობა, არამედ როდესაც თავისი საქმიანობის დანაშაულებრივ შედეგებზე – *კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების (გადაწყვეტილებების) მიღებაზე* – საერთოდ არანაირი პასუხისმგებლობა არ ეკისრება, ლოგიკურად მივდივარ იმ დასკვნამდე, რომ საზოგადოებაში და სახელმწიფოში გაბატონებულია კანონის წინაშე ადამიანების უთანასწორობა და ადგილი აქვს ადამიანების დისკრიმინაციას.

* იხილეთ, *მაგალითად*, აქვე:

კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლეთა კანონსაწინააღმდეგო ქმედებების “წახალისების” “სამართლებრივი” “საფუძველია” – დანაშაულებრივი კანონმდებლობა, რომლითაც აკრძალულია კრიმინალი მოსამართლეების სისხლის სამართლის პასუხისმგებაში მიცემა (?). *რა არის მოსამართლის მიერ მიღებული კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილება, თუ არა კრიმინალური ქმედება – თუ არა სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადაშეშება და სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება?! (გვ. 11-22).*

კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლეთა ლუსტრაცია და კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიმღებ მოსამართლეთა სასამართლო სისტემიდან “მოკვეთა” – სახელმწიფოში სამართლიანობის მიღწევისა და დამკვიდრების უპირველესი და აუცილებელი პირობა!!! (გვ. 23-28).

ამრიგად, ობიექტურ აუცილებლობას წარმოადგენს საერთაშორისო მასშტაბით რეკოლუციური ცვლილებების განხორციელება სასამართლო სისტემაში, და *ძალიანად სახელმწიფო მართვის სისტემაში*, რათა ქვეყანა (ქვეყნები) – ხალხი – უსამართლობის „ჭაობში“ არ „ჩაიხრჩოს“.

რაც შეეხება სახელმწიფოში მიღებული – გამოცემული – კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების (გადაწყვეტილებების) არარა აქტად ცნობის სამართლებრივ მექანიზმებს, ჩემი ღრმა რწმენით, ასეთი მექანიზმების შექმნა – შემუშავება – და პრაქტიკაში განხორციელება პრობლემას არ წარმოადგენს.

კერძოდ, თუ სასამართლო დავა დამთავრდა პირველი ინსტანციის სასამართლოში, და თუ მოსამართლემ მიიღო კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილება, რომელიც უკვე შევიდა ძალაში (ანუ რომელიც უკვე ველარ გასაჩივრდება ზემდგომ სასამართლო ინსტანციაში), ამ ფაქტის – ამ დანაშაულებრივი გადაწყვეტილების – ნებისმიერ დროს მხილების და დადასტურების შემთხვევაში (კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების გასაჩივრების ვადის შეუზღუდავად [12, მუხლი 60, ნაწილი პირველი, ქვეპუნქტი „დ“]), რაც უნდა განხორციელდეს სახელმწიფო სახელისუფლო დონეზე – მაგალითად, პარლამენტში შექმნილი სპეციალური კომპეტენტური კომისიის (შესაძლოა უცხოელ ექსპერტთა მონაწილეობითაც) დასაბუთებული დასკვნის საფუძველზე, მოხდება (უნდა მოხდეს) პირველი ინსტანციის სასამართლოში მიღებული აღნიშნული კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების – ამ დანაშაულებრივი აქტის – არარა აქტად აღიარება [12, მუხლი 60, ნაწილი პირველი, ქვეპუნქტი „დ“], და, ამავე დროს, მოხდება კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიმღები უსამართლო (კრიმინალი) „მოსამართლის“ ლუსტრაცია (თუ ამ მოსამართლის ლუსტრაცია მანამდე არ მომხდარა), რასაც მოჰყვება მის მიმართ სათანადო სამართლებრივი შედეგები.

იმ შემთხვევაში კი, თუ სასამართლო დავა გაგრძელდა და დამთავრდა სააპელაციო სასამართლოში, და თუ ორივე ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლეებმა მიიღეს კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებები, რომლებიც უკვე შევიდა ძალაში (ანუ რომლებიც უკვე ველარ გასაჩივრდება ზემდგომ სასამართლო ინსტანციაში), აღნიშნული დანაშაულებრივი გადაწყვეტილებების ნებისმიერ დროს მხილების და დადასტურების შემთხვევაში (კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების გასაჩივრების ვადის შეუზღუდავად), რაც შეიძლება განხორციელდეს ასევე, მაგალითად, სახელმწიფო სახელისუფლო დონეზე შექმნილი ზემოთ აღნიშნული სპეციალური კომპეტენტური კომისიის დასკვნის საფუძველზე, მოხდება (უნდა მოხდეს) ორივე ინსტანციის სასამართლოში მიღებული აღნიშნული კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებების – ამ დანაშაულებრივი აქტების – არარა აქტებად აღიარება [12, მუხლი 60, ნაწილი პირველი, ქვეპუნქტი „დ“], და, ამავე დროს, მოხდება კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიმღები ორივე ინსტანციის უსამართლო (კრიმინალი) „მოსამართლეების“ ლუსტრაცია (თუ ამ მოსამართლეების ლუსტრაცია მანამდე არ მომხდარა), რასაც მოჰყვება სათანადო სამართლებრივი შედეგები – იურიდიული პასუხისმგებლობის მექანიზმების ამოქმედებით აღნიშნულ უსამართლო „მოსამართლეთა“ მიმართ.

ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ სასამართლო დავა გაგრძელდა სააპელაციო და საკასაციო სასამართლოებში, და თუ სამივე ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლეებმა მიიღეს კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებები, რომლებიც უკვე

შევიდა ძალაში, ამ დანაშაულებრივი გადაწყვეტილებების ნებისმიერ დროს მხილების და დადასტურების შემთხვევაში (კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების გასაჩივრების ვადის შეუზღუდავად), რაც შეიძლება განხორციელდეს ასევე სახელმწიფო სახელისუფლო დონეზე შექმნილი ზემოთ აღნიშნული სპეციალური კომპეტენტური კომისიის დასკვნის საფუძველზე, მოხდება (უნდა მოხდეს) სამივე ინსტანციის სასამართლოში მიღებული კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებების არარა აქტებად აღიარება [12, მუხლი 60, ნაწილი პირველი, ქვეპუნქტი „დ“], და, ამავე დროს, მოხდება კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიმღები სამივე ინსტანციის უსამართლო (კრიმინალ) „მოსამართლეთა“ ლუსტრაცია (თუ ამ მოსამართლეების ლუსტრაცია მანამდე არ მომხდარა), რასაც აგრეთვე მოჰყვება სათანადო სამართლებრივი შედეგები.

* * *

კრიმინალ „მოსამართლეთა“ ლუსტრაციასთან დაკავშირებით, აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ გარდა მოსამართლეთა მიერ მიღებული კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილებების არარა აქტებად აღიარების შედეგად აღნიშნულ „მოსამართლეთა“ ლუსტრაციისა, კრიმინალ „მოსამართლეთა“ ლუსტრაცია შესაძლებელი და აუცილებელია აგრეთვე სხვა სამართლებრივი მექანიზმების გამოყენებით, რომელთა შორის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანია – შემდეგი მექანიზმი:

კერძოდ, თუ პირველი ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლის მიერ მიღებულ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებას გააუქმებს სააპელაციო სასამართლო და მიიღებს კანონიერ გადაწყვეტილებას, რომელიც შევა ძალაში, ეს უნდა ჩაითვალოს პირველი ინსტანციის სასამართლოს უსამართლო „მოსამართლის“ ლუსტრაციად, რამეთუ სააპელაციო სასამართლოს კანონიერი გადაწყვეტილება ფაქტობრივად იქნება „საბრალოდ დასკვნა“ პირველი ინსტანციის სასამართლოს უსამართლო – კრიმინალი – „მოსამართლის“ მიმართ.

გარდა ამისა, იმ შემთხვევაში, თუ პირველი და მეორე ინსტანციის სასამართლოების მოსამართლეთა მიერ მიღებულ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებებს გააუქმებს უზენაესი სასამართლო და მიიღებს კანონიერ გადაწყვეტილებას, ეს უნდა ჩაითვალოს პირველი და მეორე ინსტანციის სასამართლოების უსამართლო – კრიმინალი – „მოსამართლეების“ ლუსტრაციად, რამეთუ უზენაესი სასამართლოს კანონიერი გადაწყვეტილება ფაქტობრივად იქნება „საბრალოდ დასკვნა“ პირველი და მეორე ინსტანციის სასამართლოების უსამართლო – კრიმინალი – „მოსამართლეების“ მიმართ.

ზოლო იმ შემთხვევაში, თუ ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილებით კანონსაწინააღმდეგოდ იქნა ცნობილი, მაგალითად, საქართველოს სამივე ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილებები, ეს უნდა ჩაითვალოს ამ სამივე ინსტანციის სასამართლოების უსამართლო – კრიმინალი – „მოსამართლეების“ ლუსტრაციად, რამეთუ ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს აღნიშნული გადაწყვეტილება ფაქტობრივად იქნება „საბრალოდ დასკვნა“ პირველი, მეორე და მესამე ინსტანციის სასამართლოების უსამართლო – კრიმინალი – „მოსამართლეების“ მიმართ, რასაც უნდა მოჰყვეს სათანადო სამართლებრივი შედეგები – იურიდიული პასუხისმგებლობის უმკაცრესი მექანიზმების ამოქმედებით აღნიშნულ უსამართლო „მოსამართლეთა“ მიმართ.

* * *

მოსამართლეთა პასუხისმგებლობის არარსებობის პრობლემასთან დაკავშირებით განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ ზოგიერთ – თავისი თანამდებობრივი მდგომარეობით „მაღალი დონის“ – „იურისტს“, და, მათ შორის, ზოგიერთ „მოსამართლეს“ „რატომლაც“ მიაჩნია, რომ თითქოს მოსამართლეს „შეცდომის დაშვების უფლება აქვს“, რასაც, ამ უაზრო „მოსაზრებების“ „ავტორები“ და/ან „გამხმორვანებლები“ ვითომდა „ასაბუთებენ“ იმით, რომ ეს „უცხოეთშიც ასეა“ (!).

ამ უსაფუძვლო ვითომდა „არგუმენტის“ პასუხად უნდა აღვნიშნო შემდეგი:

შეცდომის დაშვების უფლება საერთოდ არ არსებობს, და ყოველად დაუშვებელია, რომ ამის უფლება ვინმეს – მით უმეტეს, მოსამართლეს – ჰქონდეს, თუმცა შეცდომის დაშვებისგან „დაზღვეული“ არავინ არ არის.

ამასთან, *ჯერ-ერთი*, ერთმანეთისგან უნდა განასხვავებდნენ შეცდომას და დანაშაულებრივ – კრიმინალურ – ქმედებას.

მეორეც, შეცდომა ნებისმიერ ადამიანს შეიძლება მოუვიდეს (თანაც „შეცდომის დაშვება“, *სამწუხაროდ*, შეიძლება მოხდეს „შეგნებულადაც“ (!)), რაზედაც ნებისმიერ შემთხვევაში მას უნდა დაეკისროს შესაბამისი პასუხისმგებლობა, რამეთუ კანონის წინაშე ყველა ადამიანი თანასწორია.

და, *მესამეც*, უცხოეთის გამოცდილება ყოველთვის სამაგალითო და მისაბადი არ არის, თუმცა, *ის სამაგალითოც რომ იყოს, იმ შემთხვევაშიც კი*, უცხოეთისადმი გაუაზრებლად და „ბრმად“ – „თუთიყუშივით“ – მიბადვა, რბილად რომ ვთქვათ, სამარცხვინოა, *მით უმეტეს, რომ* სამართლიანობის კრიტერიუმი უნდა ვეძებოთ არა უცხოეთში და მის „სამართლებრივ“ აქტებში, არამედ უნდა ვეძებოთ კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის არსებობაში და ხალხის – *ყოველი ადამიანის* – ინტერესების რეალიზაციაში.

* * *

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, უდავოდ დასტურდება სახელმწიფო ხელისუფლების დონეზე მიღებული ნებისმიერი კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების არარა აქტად ცნობის – აღიარების – სამართლებრივი პრობლემის გადაჭრის აუცილებლობა, რამეთუ თანამდებობის პირის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღება წარმოადგენს მის მიერ სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტებას და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებას, რაც სისხლისსამართლებრივად დასჯად დანაშაულს წარმოადგენს [13, მუხლი 332, 333].

ამასთანავე, პრინციპული მნიშვნელობა აქვს იმას, რომ სახელმწიფო ხელისუფლების დონეზე მიღებული ნებისმიერი კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილების არარა აქტად ცნობა ხელს შეუწყობს კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის და, საერთოდ, სამართლიანობის დამკვიდრებას, რაც ჩემს მიერ შექმნილი თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის [9] პრაქტიკული რეალიზაციის აუცილებელი პირობაა.

ლიტერატურა

1. Кураташвили Альфред А. Философско-политэкономические миниатюры. Материалы Республиканской научной конференции: “Актуальные проблемы теории” (15-16 мая 1980 г.). Тбилиси: «Мецნიერება», 1980.

2. ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია. დამტკიცებული და საჯაროდ გამოცხადებულია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის მიერ 1948 წლის 10 დეკემბერს. თბილისი: გამომცემლობა “სამშობლო”, 1992.

http://www.parliament.ge/files/stajireba_2012/kanonebi/1948-adamianis-uflebata-sayoveltao-deklaracia.doc

3. ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენცია. რომი, 1950 წლის 4 ნოემბერი.

<http://www.parliament.ge/files/international-acts/conventions/3250-Is-09-06-2006.doc>

4. საქართველოს კონსტიტუცია. მიღებულია 1995 წლის 24 აგვისტოს.

<http://www.parliament.ge/ge/kanonmdebloba/constitution-of-georgia-68>

5. Основной закон Федеративной Республики Германии, 23 мая 1949 г.

http://www.1000dokumente.de/index.html/index.html?c=dokument_de&dokument=0014_gru&object=translation&l=ru

6. Конституция Японии. <http://anime.dvdspecial.ru/Japan/constitution.shtml>

7. კურატაშვილი ალფრედ. სოციალური მიზნის ფილოსოფია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ფორმირებისა და ფუნქციონირების ამოსავალი თეორიული საფუძველი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2003.

8. კურატაშვილი ალფრედ. ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება და მმართველობითი სამართლის, ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოების სამართლებრივი სისტემისა და მთლიანად სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა სისტემაქმნადი თეორია* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003.

9. კურატაშვილი ალფრედ. თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ადამიანის ინტერესების დაცვისა და სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის აუცილებელი მეცნიერული საფუძველი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003.

10. საქართველოს ორგანული კანონი „საერთო სასამართლოების შესახებ“. 2009 წლის 4 დეკემბერი. № 2257 – III.

http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/saerto_sasamartloebis_sesaxeb_saqartvelos_kanoni.pdf

11. კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლეთა უფლებებთან დაბალანსებული მათი პასუხისმგებლობის გარეშე – სახელმწიფოში სამართლიანობის დამკვიდრება ცარიელ – ცრუ – ლოზუნგად დარჩება (?!). სახელმწიფო მართვა: პრობლემები და პერსპექტივები. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (15.11.2015). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2015. გვ. 3-12.

12. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსი. 1999 წლის 25 ივნისი. №2181-III.

<https://matsne.gov.ge/ka/document/download/16270/20/ge/pdf>

13. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი. 1999 წლის 22 ივლისი. №2287 რს http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/sisxlis_samartlis_kodeqsi.pdf

შპს 1+32+33+34+35

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

ეკონომიკურ, ფილოსოფიურ და იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი საჯარო სამართალში, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის ეკონომიკური თეორიის განყოფილების გამგე, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სანკტ-პეტერბურგის კულტურის ისტორიის საზოგადოებრივი აკადემიის ნამდვილი წევრი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

**ადამიანის უფლებები და
საკასაციო საჩივრის
დასაშვებობის
კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული”
სამართლებრივი პრობლემა (!?)**

**რა არის და რა უნდა იყოს
საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის
განმსაზღვრელი კრიტერიუმი?!**

სასამართლო სისტემა და სასამართლო ხელისუფლება, ისევე როგორც – სახელმწიფო სისტემა და სახელმწიფო ხელისუფლება საერთოდ, ჭეშმარიტად ადამიანურ საზოგადოებაში და ჭეშმარიტად ადამიანურ სახელმწიფოში არსებობს და უნდა არსებობდეს იმისათვის, რომ ემსახუროს ხალხს – არსებობს და უნდა არსებობდეს იმისათვის, რომ უზრუნველყოს ყოველი ადამიანის უფლებების, თავისუფლებების და კანონიერი ინტერესების დაცვა, არსებობს და უნდა არსებობდეს იმისათვის, რომ უზრუნველყოს საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ეფექტიანი ფუნქციონირება და სახელმწიფოს მართვა ხალხის – ყოველი ადამიანის – საკეთილდღეოდ.

* * *

ზემოაღნიშულიდან გამომდინარე, *სასამართლო სისტემაში არსებულ სხვა მრავალ პრობლემასთან ერთად*, საგანგაშოა საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” – ადამიანის უფლებებისა და ინტერესების შემლახავი – სამართლებრივი პრობლემის არსებობა, რაც გამოიხატება ისეთი “სამართლებრივი ნორმების” არსებობაში, რომლის – რომელი “ნორმების” – თანახმადაც იქმნება შთაბეჭდილება, რომ სასამართლო კი არ არსებობს და ფუნქციონირებს ადამიანის უფლებებისა და ინტერესების დაცვისათვის, არამედ ადამიანები არსებობენ სასამართლოსათვის (!!).

სწორედ ამის დამადასტურებელია ის ფაქტი, რომ არსებული – მოქმედი – კანონმდებლობის თანახმად, საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის პრობლემის “გადაჭრა” – საკასაციო საჩივრის განსახილველად დაშვება – ემსახურება არა ადამიანის უფლებებისა და ინტერესების დაცვას და სამართლიანობის უზრუნველყოფას, არამედ ის ემსახურება სასამართლო სისტემის ვითომდა “განვითარებას” – როგორც “თვითმიზანს”, ნაცვლად იმისა, რომ სასამართლო სისტემის განვითარება ემსახურებოდა ადამიანის უფლებების, თავისუფლების და კანონიერი ინტერესების დაცვას, და რომ სასამართლო სისტემა და სასამართლო ხელისუფლება – ადამიანის უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვის აუცილებელ საშუალებას წარმოადგენდეს.

თუ უფრო ზუსტად განვმარტავთ საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის არსებული სამართლებრივი პრობლემის არსს, უნდა აღინიშნოს, რომ მოქმედი კანონმდებლობა საკასაციო საჩივრის განსახილველად დასაშვებად არა მარტო არ ითვალისწინებს ადამიანის უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვის აუცილებლობას – რაც, ჩემი ღრმა რწმენით, საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის კრიტერიუმს უნდა წარმოადგენდეს, არამედ ეს კანონმდებლობა – თუმცა ვითომდა “ემსახურება” “სამართლის განვითარებას”, მაგრამ ფაქტობრივად ემსახურება:

ერთის მხრივ, ადამიანის (ადამიანების) უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების შელახვას – *ადამიანის უფლებებისა და ინტერესების უგულვებელყოფის გზით*.

და, *მეორეს მხრივ*, მოქმედი კანონმდებლობა ემსახურება – უზენაესი სასამართლოს მოსამართლეთა მიერ ადამიანის უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების გაუთვალისწინებელი (და ფაქტობრივად, ადამიანის უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების შემლახავი) გადაწყვეტილებების მიღების შემთხვევაში (როგორც გადაწყვეტილებების მიღების საშუალებასაც უდავოდ იძლევა მოქმედი კანონმდებლობა), აღნიშნულ მოსამართლეთა მიმართ პასუხისმგებლობის კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებულ” არარსებობას, ანუ მოქმედი კანონმდებლობა ფაქტობრივად ემსახურება უზენაესი სასამართლოს მოსამართლეთა მიერ კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” გადაწყვეტილებების მიღებას და ამ გადაწყვეტილებების ეგრეთ წოდებულ “გათეთრებას” (!!).

ამრიგად, საქართველოს უზენაესი სასამართლო, საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის პრობლემის გადასაჭრელად, ანუ საკასაციო საჩივრის დაშვებისათვის, კანონმდებლობაში არსებული – კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” – “სამართლებრივი ნორმების” “გამო” (ანდა აღნიშნული “ნორმების” არსებობის საბაბით და ამ ანტიისოციალურ, ანტიზნეობრივ, ანტიჰუმანურ “ნორმებზე” “დაყრდნობით” და მათზე მითითებით), საერთოდ არ ითვალისწინებს იმას, არის თუ არა შელახული ადამიანის უფლებები და კანონიერი ინტერესები პირველი და მეორე ინსტანციის სასამართლოებში

მიღებული გადაწყვეტილებებით, და, *შესაბამისად*, არ ითვალისწინებს იმას, ადგილი ხომ არა აქვს მოსამართლეთა მიერ კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილებების მიღებას (?!).

მაშასადამე, არსებული – მოქმედი – კანონმდებლობის თანახმად, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ საკასაციო საჩივრის დაშვება შეიძლება მოხდეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ამ საჩივრის განხილვა ვითომდა “სჭირდება” თვითონ სასამართლოს თავისი “განვითარებისათვის” (?!).

ხოლო ადამიანის უფლებების, თავისუფლებების და კანონიერი ინტერესების დაცვის პრობლემის გადაჭრა და სახელმწიფოში სამართლიანობის უზრუნველყოფა, *ისევ არსებული – მოქმედი – კანონმდებლობით თუ ვიმსჯელებთ და ვიხელძღვანელებთ*, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის პრობლემის განხილვისა და გადაწყვეტისათვის გასათვალისწინებელი საერთოდ არ არის (?!).

გასაკვირია, მაგრამ ფაქტია (?!).

კერძოდ, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად:

“3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ საკასაციო საჩივარი დაიშვება, თუ:

ა) საქმე მნიშვნელოვანია სამართლის განვითარებისა და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებისათვის;

ბ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება განსხვავდება ამ კატეგორიის საქმეებზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მანამდე არსებული პრაქტიკისაგან;

გ) სააპელაციო სასამართლოს მიერ საქმე განხილულია მნიშვნელოვანი საპროცესო დარღვევით და არსებობს ვარაუდი, რომ მას შეეძლო არსებითად ემოქმედა საქმის განხილვის შედეგზე” [1].

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის ანალოგიურად, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლის მე-5 ნაწილის “ა”, “ბ” და “გ” ქვეპუნქტებით [2], საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ საკასაციო საჩივრის დაშვებისათვის იგივე “კრიტერიუმებია” გათვალისწინებული, რაც ასევე წინააღმდეგობაშია სასამართლო ხელისუფლების უმთავრეს დანიშნულებასთან – ემსახუროს ადამიანის უფლებების, თავისუფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვას.

ზემოაღნიშულიდან გამომდინარე, ადამიანის უფლებების, თავისუფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვის და, *შესაბამისად*, სამართლიანობის დამკვიდრების მიზნით, სასამართლო სისტემის სხვა მრავალი გადაუდებელი სამართლებრივი პრობლემის გადაჭრასთან ერთად, აღმასრულებელმა და საკანონმდებლო ხელისუფლებამ დაუყოვნებლივ უნდა შეიტანოს რადიკალური ცვლილებები არსებულ – მოქმედ – კანონმდებლობაში, კერძოდ კი, საქართველოს ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსში და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსში, რის შედეგადაც – საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილი, *ჩემი აზრით*, უნდა ჩამოყალიბდეს შემდეგნაირად:

“3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ საკასაციო საჩივარი დაიშვება, თუ:

ა) საქმეზე სასამართლოს (სასამართლოების) მიერ მიღებულია გადაწყვეტილებები, რომლებითაც დარღვეულია ადამიანის (ადამიანების) უფლებები, თავისუფლებები და კანონიერი ინტერესები;

ბ) სააპელაციო სასამართლოს მიერ საქმე განხილულია მნიშვნელოვანი საპროცესო დარღვევით და არსებობს ვარაუდი, რომ მას შეეძლო არსებითად ემოქმედა საქმის განხილვის შედეგზე”.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის ჩამოყალიბების ჩემს მიერ შემოთავაზებული ვარიანტის ანალოგიურად უნდა ჩამოყალიბდეს აგრეთვე საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლის მე-5 ნაწილი, რომელიც მიიღებს შემდეგ სახეს:

“5. საკასაციო საჩივარი ქონებრივ და არაქონებრივ დავებზე დასაშვებია, თუ:

ა) საქმეზე სასამართლოს (სასამართლოების) მიერ მიღებულია გადაწყვეტილებები, რომლებითაც დარღვეულია ადამიანის (ადამიანების) უფლებები, თავისუფლებები და კანონიერი ინტერესები;

ბ) სააპელაციო სასამართლოს მიერ საქმე განხილულია მნიშვნელოვანი საპროცესო დარღვევით, რომელსაც შეეძლო არსებითად ემოქმედა საქმის განხილვის შედეგზე.

გ) გასაჩივრებულია სააპელაციო სასამართლოს მეორე დაუსწრებელი გადაწყვეტილება ან განჩინება დაუსწრებელი გადაწყვეტილების უცვლელად დატოვების თაობაზე”.

ამასთანავე, გასათვალისწინებელია, რომ კანონმდებლობაში – საქართველოს ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსში და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსში – ჩემს მიერ ზემოთ შემოთავაზებული ცვლილებების შესაბამისად საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის პრობლემის განხილვა და მასზე კანონიერი გადაწყვეტილების მიღება კასატორის და მოწინააღმდეგე მხარის მონაწილეობის გარეშე შესაძლოა უმეტეს შემთხვევაში “გაძნელდეს” და კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილება (გადაწყვეტილებები) იქნეს მიღებული, ანუ შესაძლოა “გაძნელდეს” იმის გარკვევა – დარღვეულია თუ არა სასამართლოს (სასამართლოების) მიერ მიღებული გადაწყვეტილებებით ადამიანის (ადამიანების) უფლებები, თავისუფლებები და კანონიერი ინტერესები.

აგრეთვე გასათვალისწინებელია, რომ ადამიანის უფლებების, თავისუფლებების და კანონიერი ინტერესების დაცვა ობიექტურად მოითხოვს ნებისმიერი საკასაციო საჩივრის განსახილველად დაშვებას, და ამ საჩივრის განხილვას კასატორის და მოწინააღმდეგე მხარის მონაწილეობით, თუ აღნიშნული საჩივარი აკმაყოფილებს საკასაციო საჩივრის წარმოებაში მიღებისათვის განსაზღვრულ მოთხოვნებს, და თუ ეს საჩივარი მიღებულია წარმოებაში.

ამრიგად, ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, კიდევ უფრო მიზანშეწონილად მიმაჩნია, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგნაირად:

“3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ საკასაციო საჩივარი დაიშვება, თუ ის აკმაყოფილებს საკასაციო საჩივრის წარმოებაში მიღებისათვის განსაზღვრულ მოთხოვნებს, და თუ ეს საჩივარი მიღებულია წარმოებაში”.

გარდა ამისა, ამოღებული უნდა იქნეს საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3¹ ნაწილი, რომლითაც განსაზღვრულია, რომ საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის ვადა არ უნდა აღემატებოდეს 3 თვეს, ხოლო აღნიშნული კოდექსის 34-ე მუხლის მე-4 ნაწილში შეტანილი უნდა იქნეს ცვლილება და ის უნდა ჩამოყალიბდეს შემდგენიარად:

“4. ადმინისტრაციულ საქმეზე საკასაციო საჩივრის წარმოებაში მიღებისა და გადაწყვეტილების გამოტანის ვადაა 3 თვე”.

ანალოგიურად უნდა ჩამოყალიბდეს აგრეთვე საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლის მე-5 ნაწილი, რომელიც მიიღებს შემდეგ სახეს:

“5. საკასაციო საჩივარი ქონებრივ და არაქონებრივ დავებზე დასაშვებია, თუ ის აკმაყოფილებს საკასაციო საჩივრის წარმოებაში მიღებისათვის განსაზღვრულ მოთხოვნებს, და თუ ეს საჩივარი მიღებულია წარმოებაში”

გარდა ამისა, აღნიშნული კოდექსის 391-ე მუხლის მე-6 ნაწილი უნდა ჩამოყალიბდეს შემდგენიარად:

“6. სამოქალაქო საქმეებზე საკასაციო საჩივრის მიღებისა და გადაწყვეტილების გამოტანის საერთო ვადაა 3 თვე, ხოლო უკანონო მფლობელობიდან უძრავი ნივთის გამოთხოვის შესახებ საქმეზე – 2 თვე”.

* * *

განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ მოქმედ კანონმდებლობაში საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის კრიტერიუმად მიჩნეულია არა მიზანი (არა სოციალური მიზანი) – არა ადამიანის უფლებების, თავისუფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვა და, *შესაბამისად*, სამართლიანობის დამკვიდრება, ანუ საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის კრიტერიუმად მიჩნეულია არა ადამიანის – ხალხის – ინტერესების რეალიზაცია, რაც სასამართლო სისტემის და სასამართლო ხელისუფლების მთავარ დანიშნულებას უნდა წარმოადგენდეს, არამედ მიჩნეულია საშუალება (საშუალებები) – როგორც “თვითმიზანი”, რაც მახინჯი და ანტისოციალური, ანტიზნეობრივი, ანტიჰუმანური ფილოსოფიური მიდგომის გამოვლინებას წარმოადგენს, რომელსაც მე საშუალებათა ფილოსოფია ვუწოდებ [3; 4; და სხვა], და რომელიც ადამიანის – ხალხის – ინტერესებიდან გამომდინარე სრულიად მიუღებელი და გაუმართლებელია.

ამრიგად, ხალხის ინტერესებიდან გამომდინარე, საშუალებათა ფილოსოფია – როგორც სახელმწიფოს ფუნქციონირებისა და მართვისადმი ანტისოციალური, ანტიზნეობრივი, ანტიჰუმანური მიდგომის თეორიული საფუძველი (როგორც მსოფლიო მასშტაბით ასწლეულების მანძილზე ტრადიციულ ქვეული და დამკვიდრებული მახინჯი მეთოდოლოგიური მიდგომა, რომელიც ჩემს მიერ იქნა ჩამოყალიბებული – შექმნილი – მეცნიერული თეორიის სახით, როგორც არსებული რეალობის თეორიული ასახვა), ისტორიას “უნდა ჩაბარდეს”, და ამის საპირისპიროდ – ადამიანის უფლებების, თავისუფლებებისა და კანონიერი

ინტერესების დაცვისა და, შესაბამისად, სამართლიანობის დამკვიდრების მიზნით, ჭეშმარიტად ადამიანურ საზოგადოებაში და ჭეშმარიტად ადამიანურ სახელმწიფოში სასამართლო სისტემის ფუნქციონირება (*სახელმწიფოს ფუნქციონირება და მართვა საერთოდ*) უნდა დაეფუძნოს ჩემს მიერ შექმნილ და მომავალზე გამიზნულ რევოლუციურად ახალ მეცნიერულ მიმართულებებს და რევოლუციურად ახალ მეცნიერულ თეორიებს – სოციალური მიზნის ფილოსოფიას [3; 4; და სხვა], ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორიას [5; 6; და სხვა] და თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიას [8; 9; და სხვა].

სწორედ აღნიშნული მეცნიერული თეორიები წარმოადგენს საზოგადოებისა და სახელმწიფოს სოციალური (ჰუმანოსიციალური) მიზნობრივი მიმართულებით ფუნქციონირების ინტელექტუალურ საფუძველს, და სწორედ ამ მეცნიერული თეორიების საფუძველზეა შესაძლებელი საზოგადოებისა და სახელმწიფოს – ხალხის (ყოველი ადამიანის) ინტერესების რეალიზაციაზე გამიზნული ფუნქციონირება.

ამასთანავე, აღსანიშნავია, რომ ეფექტიანი პრაქტიკისათვის პროგრესული თეორიის (პროგრესული თეორიების) განსაკუთრებული და უდავოდ პრინციპული მნიშვნელობა ეჭვს არ იწვევს, და არც შეიძლება იწვევდეს გონიერი ადამიანებისათვის, რამეთუ როგორც ხატოვნად და სრულიად სამართლიანად აღნიშნავდა გენიალური ლეონარდო და შინჩი:

“თეორია – მხედართმთავარია, პრაქტიკა – ჯარისკაცები” [7, გვ. 53].

და იქნებ სწორედ ჩემს მიერ შექმნილი და ზემოთ აღნიშნული თეორიების – სოციალური მიზნის ფილოსოფიის, ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორიის და თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის – გაუთვალისწინებლობის შედეგია საერთაშორისო მასშტაბით საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ფუნქციონირებაში და სახელმწიფო მართვაში, მათ შორის, სასამართლო სისტემაში, არსებული ანტისოციალური, ანტიზნეობრივი, ანტიჰუმანური მოვლენები...?!

პასუხად სრულიად გულწრფელად და მეცნიერულად დასაბუთებულად უნდა აღვნიშნო შემდეგი:

ვისაც როგორ სურს ისე იფიქროს, მაგრამ სრულიად მიუკერძოებლად თუ ვიმსჯელებთ, დიახ – ეს ნამდვილად ასეა, რაც უდავოდ უნდა გაითვალისწინონ სახელმწიფოთა ლიდერებმა, თუ ისინი ნამდვილად ხელმძღვანელობენ ხალხის ინტერესებით, რამეთუ სახელმწიფო ხელისუფლებას, რომელიც არ ხელმძღვანელობს ხალხის ინტერესებით, და რომლის ქმედებებიც ანტისოციალურ, ანტიზნეობრივ, ანტიჰუმანურ ხასიათს ატარებს, ადრე თუ გვიან არ ასცდება ხალხის რისხვა და მის მიერ ჩადენილ დანაშაულებრივ ქმედებებზე სათანადო პასუხი მოეთხოვება [10, მუხლი 332, 333; და სხვა].

* * *

ისევ კონკრეტულად საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის პრობლემასთან დაკავშირებით, კიდევ ერთხელ გავამახვილებ ყურადღებას იმაზე, რომ, როგორც

უკვე აღინიშნა, მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად, უზენაესი სასამართლოს მიერ საკასაციო საჩივრის განსახილველად დაშვებისათვის არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს იმას, არის თუ არა პირველი და მეორე ინსტანციის სასამართლოების მიერ დარღვეული ადამიანის (ადამიანების) უფლებები, თავისუფლებები და კანონიერი ინტერესები (?!).

ამასთან დაკავშირებით, მოვიყვან მხოლოდ ერთი საკასაციო საჩივრის მაგალითს ადმინისტრაციულ საქმეზე (თუმცა სხვა მრავალი მაგალითის მოყვანაც შეიძლება), რომელ საქმეზეც აშკარად კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილება იქნა მიღებული პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ.

აღნიშნული გადაწყვეტილება ფაქტობრივად განუხილველად (უფრო ზუსტად კი, ფორმალური და ზედაპირული “განხილვის” შედეგად) ძალაში დატოვა მეორე ინსტანციის სასამართლომ, რომლის მოსამართლემ ის ელემენტარული ანბანური ჭეშმარიტება და კანონის მოთხოვნაც კი არ გაითვალისწინა, რომ “არ შეიძლება კანონს მიეცეს უკუქცევითი ძალა, თუ იგი ზიანის მომტანია და აუარესებს პირის მდგომარეობას” [11, მუხლი 6].

მეორე ინსტანციის სასამართლოს ზემოაღნიშნული გადაწყვეტილების შედეგად კიდევ ერთხელ შეილახა პიროვნების კანონიერი უფლებები და ძალიან მნიშვნელოვანი – ფაქტობრივად სასიცოცხლო – ინტერესები, რაც მოსამართლის მხრიდან ასევე კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – ქმედება იყო.

შემდეგ უკვე, აღნიშნული საქმე – საკასაციო საჩივარი – დაშვებულიც კი არ იქნა განსახილველად უზენაეს სასამართლოში, რითაც უზენაეს სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატამ ასევე დანაშაულებრივი ქმედება ჩაიდინა, რამეთუ მესამე ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლეები, რომლებმაც 2012 წელს საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინებით უარი თქვეს აღნიშნული საკასაციო საჩივრის განსახილველად დაშვებაზე, ამით პირველი და მეორე ინსტანციის სასამართლოების მოსამართლეებთან ერთად თანამონაწილენი გახდნენ კასატორის მიმართ მოწინააღმდეგე მხარის მიერ ჩადენილი დანაშაულებრივი ქმედებებისა, რაზედაც ამ მოსამართლეებს სათანადო სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა უნდა დაეკისროთ, თუმცა მათ ამჟამადაც მოსამართლეების თანამდებობები უკავიათ (?!).

რაც შეეხება კონკრეტულად საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ხსენებულ განჩინებას, მის სამოტივაციო ნაწილში აღნიშნულია შემდეგი:

“საკასაციო საჩივარი არ აკმაყოფილებს საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მოთხოვნებს.

საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ მოცემული საქმე არ არის მნიშვნელოვანი სამართლის განვითარებისა და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებისათვის...”, რის შედეგადაც კასატორს უარი ეთქვა საკასაციო საჩივრის განსახილველად დაშვებაზე (?!).

ამრიგად, უზენაესი სასამართლოს კონკრეტულმა მოსამართლეებმა გადაწყვეტილება მიიღეს მოქმედი ანტიისოციალური, ანტიზნეობრივი, ანტიჰუმანური კანონის შესაბამისად, რის გამოც მათთან თითქოსდა პრეტენზია არ უნდა გვქონდეს, მაგრამ, *ჯერ-ერთი*, მოსამართლეებს კარგად უნდა ახსოვდეთ, რომ, უპირველეს ყოვლისა, ისინი უნდა ემსახურებოდნენ ადამიანის უფლებების, თავისუფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვას, და, *მეორეც*, არსებულ – რადიკალურად შესაცვლელ – კანონმდებლობაზე დაყრდნობითაც კი, საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის საკითხის გადასაწყვეტად მოსამართლე ვალდებულია გაითვალისწინოს სწორედ ადამიანის უფლებების, თავისუფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვის აუცილებლობა.

წინააღმდეგ შემთხვევაში, არა მარტო არ იქნება დაცული ადამიანის უფლებები, თავისუფლებები და კანონიერი ინტერესები, არამედ ადამიანი – *კანონსაწინააღმდეგოდ*

“დაკანონებული” კანონის “საფუძველზე – სასამართლოს “შეეწირება”, და სამართლის განვითარებაზე ლაპარაკიც კი ზედმეტი იქნება, რამეთუ, *ჯერ-ერთი*, სასამართლო არსებობს ადამიანისათვის, და არა ადამიანი – სასამართლოსათვის, და, *მეორეც*, ადამიანის უფლებების, თავისუფლებებისა და კანონიერი ინტერესების შელახვის გზით (*რაც უდავოდ სახეზეა*), სამართალი ვერ განვითარდება.

მაშასადამე, უზენაესი სასამართლოს მიერ საკასაციო საჩივრის განსახილველად დაშვებაზე უარის თქმა ვითომდა იმ “მიზეზით”, რომ მოცემული საქმე თითქოს “არ არის მნიშვნელოვანი სამართლის განვითარებისათვის”, “ერთი შეხედვით” შეიძლება ვინმეს “კანონიერად” “მოეჩვენოს” (?!), მაგრამ იმ შემთხვევაში, როდესაც ადგილი აქვს ადამიანის უფლებების, თავისუფლებებისა და კანონიერი ინტერესების შელახვას, მოსამართლეთა მიერ საკასაციო საჩივრის დასაშვებობაზე უარის თქმა – ამკარა დანაშაულია (!).

ლიტერატურა

1. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი. 1999 წლის 23 ივლისი. №2352-რს. http://tcc.gov.ge/uploads/kanonmdebloba/saproceso_kodeqsi_administraciuli.pdf
2. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი. 1997 წლის 14 ნოემბერი. №1106-ის. http://tcc.gov.ge/uploads/kanonmdebloba/samoqalaqo_saproceso_kodeqsi.pdf
3. კურატაშვილი ალფრედი. მიზნის ფილოსოფია – საშუალებათა ფილოსოფიის ალტერნატივა (მონოგრაფია ქართულ და რუსულ ენებზე). თბილისი: “მეცნიერება”, 1997.
4. კურატაშვილი ალფრედი. სოციალური მიზნის ფილოსოფია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ფორმირებისა და ფუნქციონირების ამოსავალი თეორიული საფუძველი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2003.
5. კურატაშვილი ალფრედ. ხალხის ინტერესების დიქტატურის თეორია. *ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და სახელმწიფოს სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების განმსაზღვრელი მეცნიერული მიმართულება* (მონოგრაფია ქართულ და რუსულ ენებზე). თბილისი: „მეცნიერება“, 1997.
6. კურატაშვილი ალფრედ. ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება და მმართველობითი სამართლის, ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოების სამართლებრივი სისტემისა და მთლიანად სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა სისტემაქმნადი თეორია* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003.
7. См. Голованов Я. К. *Этюды об ученых*. 3-е издание, дополненное. Москва: «Молодая гвардия», 1983.
8. კურატაშვილი ალფრედ. თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირება – საზოგადოების ეფექტიანი ფუნქციონირების პოლიტიკურ-სამართლებრივი თეორია (მონოგრაფია ქართულ და რუსულ ენებზე). თბილისი: „მეცნიერება“, 1997.
9. კურატაშვილი ალფრედ. თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ადამიანის ინტერესების დაცვისა და სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის აუცილებელი მეცნიერული საფუძველი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003.
10. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი. 1999 წლის 22 ივლისი. №2287 რს http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/sisxlis_samartlis_kodeqsi.pdf
11. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი. 1997 წლის 26 ივნისი. №786-ის http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/samoqalaqo_kodeqsi.pdf

შპპ 1+32+33+34+35

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

ეკონომიკურ, ფილოსოფიურ და იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი საჯარო სამართალში, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის ეკონომიკური თეორიის განყოფილების გამგე, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სანკტ-პეტერბურგის კულტურის ისტორიის საზოგადოებრივი აკადემიის ნამდვილი წევრი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

**მოსამართლის მიერ
კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების
მიღებისათვის
სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის
არარსებობა –
დანაშაულებრივად “დაკანონებული” უკანონობაა,
ხოლო მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო
გადაწყვეტილების მიღებისათვის და სამართლ
კრიმინალური ქმედებისათვის
დისციპლინური პასუხისმგებლობის
არსებობა და, მით უმეტეს, არავითარი
პასუხისმგებლობის არარსებობა –
დანაშაულებრივად “დაკანონებულ”
უკანონობასთან ერთად
სამართლისა და სამართლიანობის
დაცინვას წარმოადგენს (!)**

კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის კანონმდებლობით და პრაქტიკულად – ორგანიზაციულად – უზრუნველყოფის გარეშე გამორიცხულია საზოგადოებაში და სახელმწიფოში სამართლიანობის და, მაშასადამე, ადამიანის ადამიანური უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვის არსებობა.

უფრო მეტიც, ცალკეული ადამიანების – სახელმწიფოებრივი თანამდებობის პირების – მიმართ კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” დანაშაულებრივი “პრივილეგიები”, რაც გამოიხატება, მაგალითად, კონსტიტუციით და სხვა სამართლებრივი აქტებით – კერძოდ, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონით – მოსამართლეთა მიმართ დანაშაულებრივად “დაკანონებული” ეგრეთ წოდებული “კრიშის” არსებობაში და, შესაბამისად, სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის არარსებობაში [1, მუხლი 84, პუნქტი 3; მუხლი 87, პუნქტი პირველი; 2, მუხლი 7, პუნქტი პირველი; მუხლი 40,

პუნქტი პირველი] მათ მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის და საერთოდ კრიმინალური ქმედებისათვის, ამავე დროს წარმოადგენს კანონის წინაშე ადამიანების უთანასწორობის დანაშაულებრივად “დაკანონებას” და მილიონობით ჩვეულებრივი ადამიანის – *სახელმწიფოებრივი თანამდებობის არმქონე პირების* – აშკარა დისკრიმინაციას, ანუ უდავოდ წარმოადგენს დანაშაულებრივად “დაკანონებულ” უკანონობას.

ამრიგად, მიუხედავად იმისა, რომ ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციის მე-7 მუხლის თანახმად:

“ყველა ადამიანი თანასწორია კანონის წინაშე და, განურჩევლად რაიმე განსხვავებისა, ყველას აქვს უფლება თანაბრად იყოს დაცული კანონის მიერ. ყველა ადამიანს აქვს უფლება თანაბრად იყოს დაცული ყოველგვარი დისკრიმინაციისაგან და ასეთი დისკრიმინაციის ყოველგვარი წაქეზებისაგან” [3, მუხლი 7];

და აგრეთვე, მიუხედავად იმისა, რომ კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობა დაფიქსირებულია სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში, კერძოდ, მაგალითად, საქართველოს კონსტიტუციის მე-14 მუხლის თანახმად: “ყველა ადამიანი დაბადებით თავისუფალია და კანონის წინაშე თანასწორია განურჩევლად რასისა, კანის ფერისა, ენისა, სქესისა, რელიგიისა, პოლიტიკური და სხვა შეხედულებებისა, ეროვნული, ეთნიკური და სოციალური კუთვნილებისა, წარმოშობისა, ქონებრივი და წოდებრივი მდგომარეობისა, საცხოვრებელი ადგილისა” [1, მუხლი 14], *არცთუ იშვიათად*, საერთაშორისო სამართლებრივ აქტებში და სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში ასახული ჭეშმარიტად სამართლიანი და სამართლებრივი ნორმების საწინააღმდეგოდ, – თვითონ სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში ჩადებული და დაფიქსირებულია კონსტიტუციის არსის, პრინციპებისა და დანიშნულების რადიკალურად საწინააღმდეგო – *თავისი არსით ანტიკონსტიტუციური და სრულიად უსამართლო* – აშკარად დანაშაულებრივი ვითომდა “სამართლებრივი” “ნორმები”, რითაც “ფეხქვეშ” არის გათელილი კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის მთელ ცივილიზებულ მსოფლიოში საყოველთაოდ აღიარებული პრინციპი, და რითაც “დაკანონებულია” მრავალი ადამიანის – მილიონობით ადამიანის – დისკრიმინაცია (?!).

ამასთანავე, ეს ხდება მიუხედავად იმისა, რომ როგორც საერთაშორისო სამართლებრივი აქტებით, ისე სახელმწიფოთა კონსტიტუციებით საყოველთაოდ აკრძალულია დისკრიმინაცია, რაც ასახულია აგრეთვე “ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციაში” (რომი, 1950 წლის 4 ნოემბერი), რომლის მე-14 მუხლში – „დისკრიმინაციის აკრძალვა” – ვკითხულობთ:

„ამ კონვენციით გათვალისწინებული უფლებებითა და თავისუფლებებით სარგებლობა უზრუნველყოფილია ყოველგვარი დისკრიმინაციის გარეშე, ...“ [4].

მაშასადამე, სრულიად უდავოა, რომ მოსამართლის (მოსამართლეთა) მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის, ანუ მის (მათ) მიერ

სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტებისათვის და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის არარსებობა – დანაშაულებრივად “დაკანონებული” უკანონობაა, რომლის, როგორც რადიკალურ კრიტიკას, ისე დაუყონებლივ დაძლევის აუცილებლობას და ამ დაძლევის სამართლებრივ მექანიზმებს ჩემს მიერ მრავალი სამეცნიერო ნაშრომი მიეძღვნა [5; და სხვა*].

* * *

რაც შეეხება მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის ან სხვა დანაშაულებრივი ქმედებისათვის თითქოსდა დისციპლინური პასუხისმგებლობის არსებობას და, *მით უმეტეს*, არავითარი პასუხისმგებლობის საერთოდ არარსებობას – ეს რეალური ფაქტი დანაშაულებრივად “დაკანონებულ” უკანონობასთან ერთად სამართლისა და სამართლიანობის აბუჩად აგდებას და დაცინვას წარმოადგენს (!)

კერძოდ, როგორც ცნობილია, „საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა დისციპლინური პასუხისმგებლობისა და დისციპლინური სამართალწარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონით (მუხლი 2. მოსამართლის დისციპლინური პასუხისმგებლობის საფუძველი და დისციპლინური გადაცდომის სახეები): „1. საერთო სასამართლოს მოსამართლეს დისციპლინური გადაცდომის ჩადენისათვის ეკისრება დისციპლინური პასუხისმგებლობა და სახდელი“ [6, მუხლი 2, პუნქტი პირველი].

ამასთან, საერთო სასამართლოს მოსამართლეს დისციპლინური გადაცდომისათვის ეკისრება დისციპლინური პასუხისმგებლობა, თუ მისი მხრიდან დარღვევა „არ იწვევს სისხლისსამართლებრივ ან ადმინისტრაციულ პასუხისმგებლობას“ [6, მუხლი 2, პუნქტი 2, ქვეპუნქტი „ბ“].

განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ ერთი შეხედვით აქ ყველაფერი ლოგიკურია, რამეთუ ის ფაქტი, რომ დისციპლინური გადაცდომისათვის საერთო სასამართლოს მოსამართლეს ეკისრება დისციპლინური პასუხისმგებლობა – სადავო არ არის.

* იხილეთ, *მაგალითად*, აქვე:

კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლეთა კანონსაწინააღმდეგო ქმედებების “წახალისების” “სამართლებრივი” “საფუძველია” – დანაშაულებრივი კანონმდებლობა, რომლითაც აკრძალულია კრიმინალი მოსამართლეების სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობაში მიცემა (!). რა არის მოსამართლის მიერ მიღებული კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილება, თუ არა კრიმინალური ქმედება – თუ არა სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტება და სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება?! (გვ. 11-22).

კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლეთა ლუსტრაცია და კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიმღებ მოსამართლეთა სასამართლო სისტემიდან “მოკვეთა” – სახელმწიფოში სამართლიანობის მიღწევისა და დამკვიდრების უპირველესი და აუცილებელი პირობაა!!! (გვ. 23-28); <http://dspace.nplg.gov.ge/handle/1234/162012> და სხვა.

ასევე სადავო არ არის სამართლის ნორმა, რომლის თანახმად მოსამართლეს უნდა ეკისრებოდეს დისციპლინური პასუხისმგებლობა იმ შემთხვევაში, თუ დისციპლინური გადაცდომა „არ იწვევს სისხლისსამართლებრივ ან ადმინისტრაციულ პასუხისმგებლობას“.

მიუხედავად ზემოაღნიშნულისა, *მოსამართლის პასუხისმგებლობის პრობლემასთან დაკავშირებით*, საგანგაშო უკანონობა მდგომარეობს იმაში, რომ „საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა დისციპლინური პასუხისმგებლობისა და დისციპლინური სამართალწარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონში [6, მუხლი 2, პუნქტი 2, ქვეპუნქტი „ბ“], და *საერთოდ სასამართლო სისტემაში*, საქმე გვაქვს იმ „დაკანონებულ“ კრიმინალთან, რომ მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღება – *მის მიერ სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადაშეშება და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება, რაც სისხლისსამართლებრივად დასჯად დანაშაულს წარმოადგენს* (უნდა წარმოადგენდეს კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის არსებობის პირობებში) – არა მარტო სისხლის სამართლის დანაშაულად არ ითვლება, არამედ ზოგ შემთხვევაში სისხლის სამართლის დანაშაულს არსებული „კანონმდებლობის“ თანახმად თითქოსდა დისციპლინურ გადაცდომად თვლიან და ამავე დროს დისციპლინურ გადაცდომადაც კი არ თვლიან, რაც დანაშაულებრივად „დაკანონებულ“ უკანონობასთან ერთად უდავოდ წარმოადგენს სამართლისა და სამართლიანობის დაცინვას (?!).

კერძოდ, *ამასთან დაკავშირებით განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ* „საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა დისციპლინური პასუხისმგებლობისა და დისციპლინური სამართალწარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის („დისციპლინური გადაცდომის სახეები“) „ბ“ ქვეპუნქტი, *რომლის მხოლოდ ნაწილი იქნა ჩემს მიერ ზემოთ მოყვანილი*, მთლიანად ფორმულირებულია შემდეგნაირად:

„ბ) კორუფციული სამართალდარღვევა ან თანამდებობრივი მდგომარეობის მართლმსაჯულებისა და სამსახურებრივი ინტერესების საზიანოდ გამოყენება. კორუფციულ სამართალდარღვევად ჩაითვლება „საჯარო სამსახურში ინტერესთა შეუთავსებლობისა და კორუფციის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული დარღვევა, თუ იგი არ იწვევს სისხლისსამართლებრივ ან ადმინისტრაციულ პასუხისმგებლობას“ [6, მუხლი 2, პუნქტი 2, ქვეპუნქტი „ბ“].

ამრიგად, *ჯერ-ერთი*, მოსამართლის მხრიდან „კორუფციული სამართალდარღვევა ან თანამდებობრივი მდგომარეობის მართლმსაჯულებისა და სამსახურებრივი ინტერესების საზიანოდ გამოყენება“, რაც უდავოდ სისხლისსამართლებრივად დასჯად დანაშაულს – *მოსამართლის მხრიდან სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადაშეშებისა და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენების აშკარა ფაქტს* – წარმოადგენს, სრულიად უსაფუძვლოდ და დანაშაულებრივად

„მიეკუთვნება“ კანონსაწინააღმდეგოდ „დაკანონებულ“ დისციპლინური გადაცდომის სახეებს (?!).

მეორეც, თუმცა უდავოა, რომ „კორუფციული სამართალდარღვევა“ დანაშაულებრივ ქმედებას წარმოადგენს, მაგრამ მასზე – *ძის ვითომდა „ასახსნელად“* – ხელოვნურად არის „მიწებებული“ „საჯარო სამსახურში ინტერესთა შეუთავსებლობისა და კორუფციის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული დარღვევა [7, მუხლი 3], რაც სრულიად უსაფუძვლო და ალოგიკურია, რამეთუ კორუფციული სამართალდარღვევა ნებისმიერ შემთხვევაში არის დანაშაულებრივი ქმედება, მიუხედავად იმისა, თუ რა მიზანს ემსახურება ეს აშკარად სისხლის სამართლის დანაშაული.

და, მესამეც, „თანამდებობრივი მდგომარეობის მართლმსაჯულებისა და სამსახურებრივი ინტერესების საზიანოდ გამოყენება“ აშკარად წარმოადგენს სისხლის სამართლის დანაშაულს – *წარმოადგენს სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტებას და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებას*, რის გამოც სრულიად დაუშვებელია, რომ ეს კრიმინალური ქმედება მიეკუთვნებოდეს ვითომდა დისციპლინური გადაცდომის სახეებს, და რომ ეს სისხლისსამართლებრივად დასჯადი ქმედება – არანაირ, *მათ შორის, დისციპლინურ პასუხისმგებლობასაც კი არ ექვემდებარებოდეს, რაც, როგორც არაერთხელ აღინიშნა ჩემს მიერ, დანაშაულებრივად „დაკანონებულ“ უკანონობასთან ერთად სამართლისა და სამართლიანობის აბურად აგდებას და დაცინვას წარმოადგენს (?!).*

გარდა ამისა, უნდა აღინიშნოს, რომ საერთო სასამართლოების მოსამართლეთათვის პასუხისმგებლობის არარსებობის კანონსაწინააღმდეგოდ „დაკანონების“ კიდევ ერთ უტყუარ ფაქტს წარმოადგენს „საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა დისციპლინური პასუხისმგებლობისა და დისციპლინური სამართალწარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის მე-3 პუნქტი, რომლის თანახმად:

„3. კანონის არასწორი განმარტება, რომელსაც საფუძვლად უდევს მოსამართლის შინაგანი რწმენა, არ არის დისციპლინური გადაცდომა და აღნიშნული ქმედებისათვის მოსამართლეს არ ეკისრება დისციპლინური პასუხისმგებლობა“ [6, მუხლი 2, პუნქტი 3].

გასაკვირია, მაგრამ ფაქტია (?!).

ეს ხომ სრულიად უსაფუძვლოდ – თუმცა *„მიზანდასახულად“* (?) – და კანონსაწინააღმდეგოდ „დაკანონებული“ უკანონობაა (?!).

ეს ხომ კრიმინალ მოსამართლეთათვის პასუხისმგებლობის ასაცილებლად „შექმნილი“ და საოცარად „ჩახუჭუჭებული“ კიდევ ერთი უსაფუძვლო და დანაშაულებრივი – ვითომდა „სამართლებრივი“ „ნორმა“, რომელსაც სამართალთან და სამართლიანობასთან არაფერი საერთო არა აქვს (?!).

კერძოდ, ზემოთ ციტირებული ვითომდა „სამართლებრივი“ „ნორმის“ [6, მუხლი 2, პუნქტი 3] პასუხად კატეგორიულად უნდა აღვნიშნო შემდეგი:

გერ-ერთი, მოსამართლის მიერ კანონის არასწორი განმარტება იწვევს მის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებას, რის გამოც მას ნამდვილად არ უნდა დაეკისროს დისციპლინური პასუხისმგებლობა, რამეთუ ეს არ წარმოადგენს მისი მხრიდან დისციპლინურ გადაცდომას, თუმცა ეს არ უნდა ათავისუფლებდეს მოსამართლეს პასუხისმგებლობისაგან.

უფრო მეტიც, ასეთ მოსამართლეს უნდა დაეკისროს (უნდა ეკისრებოდეს) სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა მის მიერ სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტებისა და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებისათვის, რადგან მისი მხრიდან ეს ქმედება უდავოდ წარმოადგენს სისხლისსამართლებრივად დასჯად დანაშაულს [8, მუხლი 332, 333].

მეორეც, კანონის არასწორი განმარტება, რომელსაც თუნდაც საფუძვლად უდევს მოსამართლის „შინაგანი რწმენა“, და ამ „რწმენის“ საფუძველზე მის მიერ მიღებული კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილება – ასევე წარმოადგენს იმის უტყუარ მტკიცებულებას, რომ აღნიშნული მოსამართლე არის სისხლის სამართლის დამნაშავე, და რომ მისი „შინაგანი რწმენა“ ვერ გაამართლებს დანაშაულებრივ ქმედებას, რამეთუ მოსამართლის „შინაგანი რწმენა“ – ეს არ ნიშნავს მოსამართლის ტვინში უსაფუძვლოდ „შობილ“ კანონსაწინააღმდეგო ვითომდა „მოსაზრებას“ ან მის ტვინში „შეფრენილ“ რაღაცა „ოფოფებს“.

განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ თუმცა მოსამართლის შინაგანი რწმენა მნიშვნელოვანია და გასათვალისწინებელია, მაგრამ მხოლოდ მაშინ, როდესაც ეს „რწმენა“ სამართლებრივად არის დასაბუთებული, ანუ – მხოლოდ კონსტიტუციის, საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებული პრინციპებისა და ნორმების, სხვა კანონების ფარგლებში [2, მუხლი 7, პუნქტი პირველი], რადგან მოსამართლის დამოუკიდებლობა და მისი „შინაგანი რწმენა“ არ ნიშნავს და არც შეიძლება ნიშნავდეს კანონისგან მის დამოუკიდებლობას.

ხოლო ის „სამართლებრივი“ „ნორმა“, რომლის თანახმად: „არავის არა აქვს უფლება, მოსთხოვოს მოსამართლეს ანგარიში კონკრეტულ საქმეზე“ [2, მუხლი 7, პუნქტი პირველი], არა მარტო კანონიდან ამოსაღებია, რასაც მე მრავალჯერ აღენიშნავდი და ვასაბუთებდი ჩემს სამეცნიერო შრომებში*, არამედ ასევე საყოველთაოდ დასაგმობია, რამეთუ ეს წარმოადგენს მოსამართლისათვის უპასუხისმგებლობის კანონსაწინააღმდეგოდ „დაკანონების“ და მისი „გაღმერთების“ კიდევ ერთ უტყუარ ფაქტს (?!).

* იხილეთ, მაგალითად, აქვე:

კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლეთა კანონსაწინააღმდეგო ქმედებების „წახალისების“ „სამართლებრივი“ „საფუძველია“ – დანაშაულებრივი კანონმდებლობა, რომლითაც აკრძალულია კრიმინალი მოსამართლეების სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობაში მიცემა (?!). რა არის მოსამართლის მიერ მიღებული კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილება, თუ არა კრიმინალური ქმედება – თუ არა სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტება და სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება?! (გვ. 11-22).

ამრიგად, მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის – მის მიერ სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტებისა და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებისათვის – სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის არარსებობის პირობებში, „საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა დისციპლინური პასუხისმგებლობისა და დისციპლინური სამართალწარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონი [6] წარმოადგენს ერთადერთ კანონს, რომელიც ვითომდა აწესებს მოსამართლეთა დისციპლინურ პასუხისმგებლობას მათ მიერ დისციპლინური გადაცდომისათვის.

ამასთანავე, „საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა დისციპლინური პასუხისმგებლობისა და დისციპლინური სამართალწარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონი, *ჯერ-ერთი*, არ წყვეტს, და ვერც გადაწყვეტს, კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის მოსამართლეთა სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის პრობლემას.

და, *მეორეც*, სრულიად უდავოა, რომ მოსამართლეთა მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის – *კრიმინალური ქმედებისათვის* – დისციპლინური პასუხისმგებლობის არარსებობის პირობებში, სისხლის სამართლის დანაშაულის სრულიად უსაფუძვლოდ დისციპლინური გადაცდომის სახეებთან მიკუთვნება [6, მუხლი 2, პუნქტი 2, ქვეპუნქტი „ბ“], და, *ამავე დროს, როგორც უკვე აღინიშნა*, დისციპლინური პასუხისმგებლობის რეალურად არარსებობა და, *მით უმეტეს*, არავითარი პასუხისმგებლობის არარსებობა – დანაშაულებრივად “დაკანონებულ” უკანონობასთან ერთად სამართლისა და სამართლიანობის დაცინვას წარმოადგენს (!!).

განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ სისტემატურად ისმის სასამართლო სისტემის და მოსამართლეთა მიმართ გააფთრებული კრიტიკა, მაგრამ ყველა ლაპარაკობს მხოლოდ მოსამართლეთა დამოუკიდებლობის აუცილებლობაზე, რაც უდავოდ მნიშვნელოვანია, თუმცა ეს პრობლემას ვერ გადაწყვეტს.

ამიტომ, დამოუკიდებლობასთან და უფლებებთან ერთად მოსამართლეებს უნდა გააჩნდეთ ამ უფლებებთან კანონით დაბალანსებული პასუხისმგებლობა, რამეთუ მოსამართლეთა უფლებებს, სათანადო პასუხისმგებლობის არსებობის გარეშე, მოაქვს მათი მხრიდან კანონსაწინააღმდეგო ქმედებების ბატონობა, რის მოწმენიც არცთუ იშვიათად ვხვდებით.

მაშასადამე, მოსამართლეთა უფლებებთან დაბალანსებული მათი პასუხისმგებლობის გარეშე – სასამართლო სისტემა სამართლიანობისა და ხალხის სამსახურში ვერ ჩადგება.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, კიდევ ერთხელ დასტურდება ჩემს მიერ შექმნილი – თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის [9] საფუძველზე, მოსამართლეების მიმართ შესაბამისი სამართლებრივი პასუხისმგებლობის მექანიზმების ამოქმედების, და აგრეთვე ახალი სამართლებრივი მექანიზმების შექმნის და დანერგვის აუცილებლობა სახელმწიფოთა კონსტიტუციებისა და სხვა სამართლებრივი აქტების, *მათ შორის*, სისხლის სამართლის კოდექსის დონეზე.

დაბოლოს, სამართლიანი, კომპეტენტური და პრინციპული მოსამართლეებისაგან განსხვავებით, რომელთა მიმართ მე გამოვხატავ დიდ პატივისცემას, ზოგიერთ კრიმინალ მოსამართლეს, რომელსაც უვიცობის თუ სხვა „მიზეზების“ გამო მის მიერ განხილულ საქმეებზე მიღებული აქვს კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილებები, ჩემი სამეცნიერო ნაშრომების გაცნობა უდავოდ „გაალიზიანებს“, და თუ მას სასამართლოში განსახილველად ხელში „ჩაუვარდება“ ჩემი სარჩელი, ყოველმხრივ შეეცდება კიდევ ერთი კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილების მიღებას, რაც – ასეთი გადაწყვეტილების მიღების შემთხვევაში – დააჩქარებს მის „აღსასრულს“ სასამართლო სისტემაში, რამეთუ ნებისმიერი ასეთი მოსამართლე ჩემს მიერ უკვე კონკრეტულად და საჯაროდ იქნება მხილებული.

ლიტერატურა

1. საქართველოს კონსტიტუცია. მიღებულია 1995 წლის 24 აგვისტოს.
<http://www.parliament.ge/ge/kanonmdebloba/constitution-of-georgia-68>
2. საქართველოს ორგანული კანონი საერთო სასამართლოების შესახებ. 2009 წლის 4 დეკემბერი. № 2257 – III.
http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/saerto_sasamartloebis_sesaxeb_saqartvelo_kanoni.pdf
3. ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია. დამტკიცებული და საჯაროდ გამოცხადებულია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის მიერ 1948 წლის 10 დეკემბერს. თბილისი: გამომცემლობა „სამშობლო“, 1992.
http://www.parliament.ge/files/stajireba_2012/kanonebi/1948-adamianis-uflebata-sayoveltao-deklaracia.doc
4. ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენცია. რომი, 1950 წლის 4 ნოემბერი.
<http://www.parliament.ge/files/international-acts/conventions/3250-Is-09-06-2006.doc>
5. კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლეთა უფლებებთან დაბალანსებული მათი პასუხისმგებლობის გარეშე – სახელმწიფოში სამართლიანობის დამკვიდრება ცარიელ – ცრუ – ლოზუნგად დარჩება (!). სახელმწიფო მართვა: პრობლემები და პერსპექტივები. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები (15.11.2015). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2015. გვ. 3-12.
http://dSPACE.nplg.gov.ge/bitstream/1234/162161/1/State_Management_Problems_%20And_Prospects_2015_N24.pdf
6. საქართველოს კანონი საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა დისციპლინური პასუხისმგებლობისა და დისციპლინური სამართალწარმოების შესახებ. 2000 წლის 23 თებერვალი. №150-III
<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/16774>
7. საქართველოს კანონი საჯარო სამსახურში ინტერესთა შეუთავსებლობისა და კორუფციის შესახებ. 1997 წლის 17 ოქტომბერი. №982-IV
<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/33550>
8. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი. 1999 წლის 22 ივლისი. №2287 რს.
http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/sixxlis_samartlis_kodeqsi.pdf
9. კურატაშვილი ალფრედ. თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია. პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ადამიანის ინტერესების დაცვისა და სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის აუცილებელი მეცნიერული საფუძველი (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003.

შპპ 1+32+33+34+35

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

ეკონომიკურ, ფილოსოფიურ და იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი საჯარო სამართალში, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის ეკონომიკური თეორიის განყოფილების გამგე, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სანკტ-პეტერბურგის კულტურის ისტორიის საზოგადოებრივი აკადემიის ნამდვილი წევრი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

**მოსამართლეთა მიერ
უპიცობით ჩადენილი დანაშაული,
თუ მიზანდასახულად
განხორციელებული
კრიმინალური ქმედება?!**

**ნუთუ არ უნდა ესმოდეს ყველა მოსამართლეს,
რომ კანონსაწინააღმდეგო
გადაწყვეტილების მიღება – დანაშაულია?!**

გასაკვირია, მაგრამ ფაქტია, რომ მოსამართლის (მოსამართლეთა) მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებების მიღებისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის არარასებობის – სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის კანონმდებლობით “დაბლოკვის” – პირობებში, ზოგიერთი მოსამართლის (ზოგიერთ მოსამართლეთა) მიერ უპიცობით ჩადენილი დანაშაულის, თუ მიზანდასახულად განხორციელებული კრიმინალური ქმედებების გამო, რაც გამოიხატება მოსამართლის (მოსამართლეთა) მიერ სწორედ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებების მიღებაში, იბულებული ვარ კიდევ ერთხელ ხაზგასმით აღვნიშნო იმ ელემენტარული აუცილებლობის შესახებ, რომლის თანახმად მოსამართლის (მოსამართლეთა) მიერ გადაწყვეტილების მიღება ნებისმიერ განხილულ საქმეზე უნდა ხდებოდეს სახელმწიფოს კონსტიტუციისა და სხვა შესაბამისი კანონების საფუძველზე, და არა მოსამართლის (მოსამართლეთა) “საკუთარ” (ანდა “სხვა პირთა”) კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივ – “მოსაზრებებზე” დაყრდნობით.

მიუხედავად ზემოაღნიშნულისა, არსებობს არაერთი უტყუარი ფაქტი, როდესაც საერთო სასამართლოს მოსამართლეები (თანაც, სასამართლოს არა მხოლოდ ერთ, არამედ ზოგჯერ სამივე ინსტანციაშიც კი) იღებენ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებებს, რაც მათ მიერ ჩადენილი სისხლის

სამართლის დანაშაულის – სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადაშეცემის და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენების – დამადასტურებელ უდავო მტკიცებულებას წარმოადგენს [1, მუხლი 332, 333].

ამ შემთხვევაში, მაგალითისათვის, მოკლედ შევჩერდები მხოლოდ ერთ სასარჩელო საქმეზე (თუმცა აქ ჯერ არ დავასახელებ კონკრეტულ მოსამართლეებს, რისი გაკეთებაც სხვა საქმეებზე ჩემს მიერ მხილებულ კრიმინალ მოსამართლეებთან ერთად მომავალში მოხდება საჭირო დროს და საჭირო ადვილას, რათა ისინი დაუსჯელნი არ დარჩნენ), რომელზეც სასამართლოს სამივე ინსტანციაში მოსამართლეებს მიღებული აქვთ კანონსაწინააღმდეგო – უდავოდ და აშკარად დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილებები (?!).

კერძოდ, უდავოდ დანაშაულებრივი გადაწყვეტილება იქნა მიღებული პირველი ინსტანციის ერთ-ერთი რაიონული სასამართლოს მოსამართლის მიერ საერთაშორისო დონეზე ცნობილი მეცნიერის – პროფესორის – მიმართ 2011 წლის 04 აგვისტოს გადაწყვეტილებით №3/106-11 ადმინისტრაციულ საქმეზე, როდესაც მოსამართლემ ფაქტობრივად „იხელმძღვანელა“ მოპასუხის წარმომადგენლის „ჭკუით“ და „კარნახით“ – მისი თაღლითური ვითომდა „არგუმენტებით“ (და/ან, შესაძლოა, რომ ასევე „იმოქმედა“ სხვა – „უხილაგმა ძალაძ“), რომლის „საფუძველზეც“ მან კანონსაწინააღმდეგოდ – აშკარად დანაშაულებრივად – უკუქცევითი ძალა „მისცა“ კანონს, რითაც ამ მოსამართლემ უხეშად შელახა მოსარჩელის კანონიერი უფლებები, უკიდურესად გააურესა მოსარჩელის მდგომარეობა და დიდი ზიანი მიაყენა მას (?!).

აღნიშნული გადაწყვეტილებით მოსამართლემ მხარი დაუჭირა კრიმინალებს, „გაამართლა“ მოპასუხის მიერ ჩადენილი კრიმინალური ქმედებები და მოპასუხის მხრიდან მოსარჩელის მიმართ განხორციელებული ტრეფიკინგი, რომელიც წარმოადგენს ექსპლუატაციისა და „მონობის თანამედროვე პირობებში ჩაყენების მიზნით“ [1, მუხლი 143¹ – „შენიშვნა“] განხორციელებულ „ახალ“ – „შენიღბულ მეთოდს“, რითაც ამ მოსამართლემ „გაამართლა“ მოპასუხის მხრიდან მოსარჩელის ძარცვა და დაყაჩაღება (თანაც დაყაჩაღება – ათიათასობით ლარის ოდენობით), რომელიც მოპასუხემ განხორციელა სწორედ „ახალი“ – თითქოსდა „შენიღბული მეთოდის“ გამოყენებით, და რითაც ეს მოსამართლე ფაქტობრივად მოსარჩელის მიმართ განხორციელებული ტრეფიკინგის თანამონაწილე გახდა (?!).

ამასთან დაკავშირებით მე ადრეც არაერთხელ აღვნიშნავდი [იხილეთ, მაგალითად: 2, გვ. 3-32; 3, გვ. 44-58; და სხვა], რომ მოსამართლის მხრიდან ყოვლად დაუშვებელ კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივ – ქმედებას წარმოადგენს კანონისათვის უკუქცევითი ძალის მიცემა, მაშინ როდესაც აღნიშნული ქმედება იწვევს ადამიანის მიმართ ტრეფიკინგის განხორციელებას და მის მიმართ ახალი კანონის მიღებამდე განხორციელებული ტრეფიკინგის

მხარდაჭერას, რამეთუ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მე-6 მუხლის – “სამოქალაქო კანონთა უკუქცევითი ძალა” – თანახმად: “კანონებსა და კანონქვემდებარე ნორმატიულ აქტებს არა აქვთ უკუქცევითი ძალა, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ეს პირდაპირ არის კანონით გათვალისწინებული. არ შეიძლება კანონს მიეცეს უკუქცევითი ძალა, თუ იგი ზიანის მომტანია ან აუარესებს პირის მდგომარეობას” [4, მუხლი 6].

მეორე (სააპელაციო) ინსტანციის სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის მოსამართლემ, *პირველი ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლის მიერ მიღებული კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების შემდეგ, სრულიად უსაფუძვლოდ (ფაქტობრივად საქმის რეალური განხილვის გარეშე) „გაითვალისწინა“ მოპასუხის წარმომადგენლის კანონსაწინააღმდეგო (თალღითური) ვითომდა „არგუმენტები“, მისი უაზრო – სრულიად უსაფუძვლო – ეგრეთ წოდებული „მოსაზრებები“ და „სურვილი“ (!), და 2011 წლის 20 ოქტომბრის განჩინებით (საქმე №3ბ/1646-11) ასევე კანონსაწინააღმდეგოდ – დანაშაულებრივად – ძალაში დატოვა პირველი ინსტანციის სასამართლოს კრიმინალური გადაწყვეტილება, რითაც ეს მოსამართლე, ისევე, როგორც პირველი ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლე, ფაქტობრივად მოსარჩელის – აპელანტის – მიმართ განხორციელებული ტრეფიკინგის უშუალო თანამონაწილე გახდა (!).*

რაც შეეხება მესამე – საკასაციო – ინსტანციის სასამართლოს, უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის მოსამართლეებმა 2012 წლის 29 თებერვლის განჩინებით (საქმე №ბს-8-8 (კ-12)) სრულიად უსაფუძვლოდ და კანონსაწინააღმდეგოდ – დანაშაულებრივად – უარი თქვეს საკასაციო საჩივრის განსახილველად დაშვებაზე, რითაც ეს მოსამართლეებიც, ისევე, როგორც პირველი და მეორე ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლეები, ფაქტობრივად მოსარჩელის – კასატორის – მიმართ განხორციელებული ტრეფიკინგის თანამონაწილენი გახდნენ (!).

ამ შემთხვევაში, საკასაციო სასამართლოს მოსამართლეთა მიერ საჩივრის განსახილველად დაშვებაზე უარის თქმის ვითომდა „საფუძვლად“ „ტრადიციულად“ „ჩაითვალა“ ის, რომ თითქოს „საკასაციო საჩივარი, – როგორც განჩინებაშია აღნიშნული, – არ აკმაყოფილებს საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მოთხოვნებს“ (!).

კერძოდ: „საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ მოცემული საქმე არ არის მნიშვნელოვანი სამართლის განვითარებისა და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებისათვის“ (!).

ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით აქ ლოგიკურად ისმის კითხვა: სასამართლო არსებობს ადამიანისათვის, თუ ადამიანი არსებობს სასამართლოსათვის?!

უფრო ზუსტად კი, კითხვა შეიძლება დაისვას შემდეგნაირად: სასამართლო არსებობს ადამიანის (ადამიანების) უფლებების, თავისუფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვისათვის და ემსახურება მას – როგორც მიზანს, თუ ადამიანი (ხალხი) არსებობს როგორც საშუალება – სამართლის განვითარებისა და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებისათვის“?!

ვფიქრობ, რომ ნებისმიერი გონიერი ადამიანისათვის პასუხი დასმულ კითხვებზე ნათელია, რამეთუ სასამართლო არის (*უნდა იყოს*) არა თვითმიზანი, არამედ ყოველი ადამიანის უფლებების, თავისუფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვის საშუალება.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მოთხოვნებით [5, მუხლი 34, ნაწილი მე-3] მართლაც გათვალისწინებულია, რომ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ საკასაციო საჩივრის დაშვება შეიძლება მოხდეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ამ საჩივრის განხილვა ვითომდა “სჭირდება” თვითონ სასამართლოს თავისი “განვითარებისათვის”* (?!), რაც კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებულ” “სამართლებრივ ნორმას” წარმოადგენს**, თუმცა, *მიუხედავად ამისა*, ეს “სამართლებრივი ნორმა”, *ერთი შეხედვით*, თითქოსდა საკასაციო დასაშვებობაზე უარის თქმის „სამართლებრივი“ „საფუძველია“ (?!).

ამასთანავე, მიუხედავად ზემოაღნიშნული კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” “სამართლებრივი ნორმის” არსებობისა, *რომელიც უდავოდ რადიკალურ შეცვლას მოითხოვს***, საკასაციო სასამართლო ასევე კანონის თანახმად მინც ვალდებული იყო უარი არ ეთქვა ხსენებული საკასაციო საჩივრის განსახილველად დაშვებაზე, რამეთუ:

ჯერ-ერთი, სასამართლო არსებობს ადამიანისათვის – ადამიანის (ადამიანების) უფლებების, თავისუფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვისათვის – და არა პირიქით, ხოლო განხილული საქმის შემთხვევაში ადგილი ჰქონდა მოსარჩელის (აპელანტის, კასატორის) უფლებებისა და ინტერესების არა მარტო შელახვას, არამედ დანაშაულებრივად გათელვას, ადგილი ჰქონდა მის მიმართ განხორციელებულ ტრეფიკინგს, თანაც ჯერ მოპასუხის (მოწინააღმდეგე მხარის) და შემდეგ კი უკვე პირველი და მეორე ინსტანციის სასამართლოების მოსამართლეთა მხრიდან – *მოპასუხისათვის მათ მიერ დანაშაულებრივი მხარდაჭერის გზით*, რომლებსაც მესამე ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლეებიც „შეუერთდნენ“ (?!).

* ანდა თუ სააპელაციო სასამართლოში ადგილი ჰქონდა პროცედურულ დარღვევებს.

** აღნიშნული კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” “სამართლებრივი ნორმის” მეცნიერულად დასაბუთებული კრიტიკა და ამ პრობლემის გადაჭრის ჩემს მიერ შემოთავაზებული სამართლებრივი მექანიზმები იხილეთ აქვე:

აღფრედ კურატაშვილი. ადამიანის უფლებები და საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” სამართლებრივი პრობლემა (?!). *რა არის და რა უნდა იყოს საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის განმსაზღვრელი კრიტერიუმი?! (გვ. 29-36).*

და, მეორეც, „სამართლის განვითარებისა და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებისათვის“ წარმოუდგენელია, რომ საკასაციო სასამართლოში უფრო მნიშვნელოვანი საჩივარი შევიდეს, ვიდრე აქ განხილული საქმე, რადგან სამართლის განვითარება და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბება უზენაესი სასამართლოს – და საერთოდ სასამართლო სისტემის – მიერ შეიძლება განხორციელდეს სწორედ ადამიანის უფლებების, თავისუფლებებისა და ინტერესების შელახვის ფაქტების აღმოფხვრის გზით.

ხოლო საკასაციო სასამართლოს მიერ საჩივრის დასაშვებობაზე უარის თქმა ვითომდა იმ „არგუმენტით“, რომ თითქოს „მოცემული საქმე არ არის მნიშვნელოვანი სამართლის განვითარებისა და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებისათვის“, მხოლოდ ხელს უშლის – „ბლოკავს“ – სამართლის განვითარებას და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებას, რადგან ასეთი ქმედება კიდევ უფრო ამკვიდრებს ზოგიერთი მოსამართლის მხრიდან – კერძოდ კი, უპირველეს ყოვლისა, პირველი და მეორე ინსტანციის სასამართლოების მოსამართლეთა მხრიდან – კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებების მიღებით „დაკანონებულ“ ადამიანის (ადამიანების) კანონიერი უფლებებისა და ინტერესების შელახვის მხარდაჭერის კრიმინალურ „ტრადიციას“, რის გამოც მოყვანილი ვითომდა „არგუმენტით“ საკასაციო საჩივრის დასაშვებობაზე უარის თქმა – სრულიად უსაფუძვლო, უაზრო და დანაშაულებრივ ქმედებას წარმოადგენს, რითაც საკასაციო სასამართლოს აღნიშნული მოსამართლეები თავისი კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებებით ასევე ადამიანის კანონიერი უფლებებისა და ინტერესების შელახვის კრიმინალური „ტრადიციის“ მხარდაჭერთა რიგებს „უერთდებიან“.

თუმცა რას არ უნდა ელოდე ზოგიერთი მოსამართლისაგან, მათ მიერ კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილების მიღებისათვის პასუხისმგებლობის არარსებობის პირობებში (!!).

* * *

განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ ზოგიერთ მოსამართლეს, როგორც ჩანს, სამართლებრივ აზროვნებაში (ისევე როგორც საერთოდ ელემენტარულ – მარტივ – ლოგიკურ აზროვნებაში, მიუხედავად მიღებული „განათლებისა“ და მოსამართლეობის საკვალიფიკაციო გამოცდის ჩაბარებისა), რბილად რომ ვთქვათ, ალბათ აქვს სერიოზული პრობლემები (!!).

თუმცა, აღსანიშნავია, რომ, *ჩემი ღრმა რწმენით, სამართლებრივი აზროვნება და სამართლებრივი ხედვა მხოლოდ სწავლით არ მიიღწევა, რადგან ეს – განსაკუთრებული თანდაყოლილი ნიჭია!!!*

ამასთანავე, სრულიად წარმოუდგენელია, რომ მოსამართლემ არ იცოდეს (რომ მოსამართლეებმა არ იცოდნენ) ის ელემენტარული სამართლებრივი ნორმა და ვერ ერკვეოდეს იმაში, რომ კანონს არ შეიძლება მიეცეს უკუქცევითი ძალა, თუ ის ზიანის მომტანია და აუარესებს პირის მდგომარეობას [4, მუხლი 6].

უფრო მეტიც, წარმოუდგენელია, რომ მოსამართლემ არ იცოდეს (რომ მოსამართლეებმა არ იცოდნენ) ის სამართლებრივი ნორმა, რომლის თანახმად, თუ კანონისთვის უკუქცევითი ძალის მიცემა ზიანის მომტანია და აუარესებს პირის მდგომარეობას, დაუშვებელია მისთვის უკუქცევითი ძალის მიცემა იმ შემთხვევაშიც კი, თუ კანონისათვის უკუქცევითი ძალის მიცემა თვითონ ამ კანონით არის გათვალისწინებული [4, მუხლი 6]. *თუმცა აქვე უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ ზემოთ განხილული საქმის შემთხვევაში კანონისათვის უკუქცევითი ძალის მიცემა კანონით გათვალისწინებული არ ყოფილა.*

აქედან გამომდინარე, სრულიად აშკარაა, რომ ზემოაღნიშნულ კონკრეტულ შემთხვევაში, *ჩემი ღრმა რწმენით*, საქმე გვაქვს მოსამართლის (*მოსამართლეთა*) მიერ – არა უვიცობით ჩადენილი დანაშაულის ფაქტებთან, არამედ საქმე გვაქვს მოსამართლის – *მოსამართლეების* – მიერ მიზანდასახულად განხორციელებულ კრიმინალურ ქმედებებთან (?!).

თუმცა ნებისმიერ შემთხვევაში, მოსამართლეებს, რომლებსაც განხილულ საქმეებზე მიღებული აქვთ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებები, და აგრეთვე რომლებიც მიიღებენ ასეთ გადაწყვეტილებებს, არა მარტო უნდა “აღეკვითოთ” სასამართლო სისტემაში საქმიანობის უფლება, არამედ მათ მიმართ უდავოდ უნდა ამოქმედდეს სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის სამართლებრივი მექანიზმები, რამეთუ ამის გარეშე სამართალზე და სამართლიანობაზე ლაპარაკი მხოლოდ ცრუ ლოზუნგად დარჩება.

ლიტერატურა

1. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი. 1999 წლის 22 ივლისი. №2287 რს. http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/sisxlis_samartlis_kodeqsi.pdf
2. კურატაშვილი ალფრედ. სასამართლო ხელისუფლება და ადამიანის უფლებები: პრობლემები და გადაჭრის გზები. *სასამართლო პროცესის მონაწილეთა და მათ წარმომადგენლთა უფლებებთან დაბალანსებული პასუხისმგებლობის დანერგვა – დანაშაულებათა აღმოფხვრისა და სოციალური სამართლიანობის დამკვიდრების აუცილებელი საფუძველი*. სოციალური სამართლიანობის პრობლემა და სახელმწიფო მართვა. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები (20-21.12.2011). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2011, გვ. 3-32.
3. კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლის მიერ სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადაშეშება და ადამიანის უფლებების შელახვა სისხლისსამართლებრივად დასჯადი დანაშაულია, მაგრამ...?! *სახელმწიფო ხელისუფლება ყოველთვის უნდა ითვალისწინებდეს, რომ კონსტიტუციის თანახმად ყველა ადამიანი კანონის წინაშე თანასწორია!* სახელმწიფო მართვის აქტუალური პრობლემები. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები (27-28.03.2013). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2013. გვ. 44-58.
4. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი. 1997 წლის 26 ივნისი. №786-III. http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/samoqalaxo_kodeqsi.pdf
5. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი. 1999 წლის 23 ივლისი. №2352-რს. http://tcc.gov.ge/uploads/kanonmdebloba/saproceso_kodeqsi_administraciuli.pdf

შპს 1+32+33+34+35

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

ეკონომიკურ, ფილოსოფიურ და იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი საჯარო სამართალში, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის ეკონომიკური თეორიის განყოფილების გამგე, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სანკტ-პეტერბურგის კულტურის ისტორიის საზოგადოებრივი აკადემიის ნამდვილი წევრი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

სისხლის სამართლის კოდექსის

332-მ და 333-მ მუხლების –

სამსახურებრივი უფლებამოსილების

ბოროტად გამოყენების და

სამსახურებრივი უფლებამოსილების

გადამეტების –

არსის გაბეზისა და იმპლემენტაციის

პრობლემები

და მათი გადაჭრის მიქანიზმები

სამართლიანობა და კანონის წინაშე

ყველა ადამიანის თანასწორობა მოითხოვს, რომ

კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის –

დანაშაულებრივი ქმედებისათვის – მოსამართლეს,

ისევე, როგორც ნებისმიერ სხვა თანამდებობის პირს,

უდავოდ ეკისრებოდეს

სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა

მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღება – ეს უდავოდ არის მისი მხრიდან სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება [1, მუხლი 332], და, *ამავე დროს*, ეს არის სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტება [1, მუხლი 333].

ამასთანავე, განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ “მსხვერპლის” მიმართ და “მსხვერპლისთვის”, ანუ დაზარალებული პირისათვის – *უფლებამოსილები* ადამიანისათვის – ეს დანაშაულებრივი ქმედება, რომელიც კანონის თანახმად ორ სხვადასხვა დანაშაულად “ითვლება”, *ჩემი ღრმა რწმენით*, ფაქტობრივად ერთი და იგივე – *ერთნაირი* – დანაშაულია.

ზემოაღნიშნული ლოგიკური დასკვნა გამომდინარეობს იქიდან, რომ ეს – ორ სხვადასხვა დანაშაულად “მინეული” დანაშაული, ფაქტობრივად წარმოადგენს ერთი და იგივე დანაშაულს, რადგან “ბოროტება” – სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება *ამავე დროს* არის სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტება.

სწორედ ამიტომ, მიუხედავად იმისა, რომ არა მარტო საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში [1, მუხლი 332, 333], არამედ ასევე სხვა სახელმწიფოთა სისხლის სამართლის კოდექსებში [2, Статья 285, Статья 286; 3, Статья 364, Статья 365; და სხვა], სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტება ორ სხვადასხვა დანაშაულად ითვლება, ეს მაინც – ერთი და იგივე დანაშაულია, რაც შესაბამისად უნდა იყოს ასახული სისხლის სამართლის კოდექსში – სისხლის სამართლის კოდექსებში.

ამასთანავე, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია შემდეგი:

დანაშაულებრივი ქმედებისათვის კვალიფიკაციის მინიჭებისას – *მაგალითად, მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის* – აუცილებლად გასათვალისწინებელია, რომ მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღება – ეს არის მის მიერ სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება, და რომ, *ამავე დროს*, ეს არის მის მიერ სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტება, რამეთუ:

მოსამართლეს უფლება არა აქვს, რომ მან მიიღოს კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილება, რის გამოც მის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღება – ეს არის სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტება, *ხოლო სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტება* *ამავე დროს არის* – სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება.

ასევე, მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღება – ეს არის არა მარტო სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება, არამედ, *ამავე დროს*, ეს არის – სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტება.

ამრიგად, თავისი არსით არ არსებობს სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება – სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტების გარეშე, და *პირიქით*, არ არსებობს სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტება – სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენების გარეშე, რის გამოც, ეს თითქოსდა ორი დანაშაული ფაქტობრივად – ერთ (ერთი და იგივე) დანაშაულს წარმოადგენს.

რაც შეეხება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში (სახელმწიფოთა სისხლის სამართლის კოდექსებში) არსებულ – *დაფიქსირებულ*

განსხვავებას სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებასა და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტებას შორის, ეს განსხვავება მდგომარეობს შემდეგში:

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება – ეს არის “მოხელის ან მასთან გათანაბრებული პირის მიერ სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება საჯარო ინტერესის საწინააღმდეგოდ, თავისთვის ან სხვისთვის რაიმე გამორჩენის ან უპირატესობის მისაღებად, რამაც ფიზიკური ან იურიდიული პირის უფლების, საზოგადოების ან სახელმწიფოს კანონიერი ინტერესის არსებითი დარღვევა გამოიწვია” [1, მუხლი 332, ნაწილი პირველი].

ხოლო, სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით – ეს არის “მოხელის ან მასთან გათანაბრებული პირის მიერ სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტება, რამაც ფიზიკური ან იურიდიული პირის უფლების, საზოგადოების ან სახელმწიფოს კანონიერი ინტერესის არსებითი დარღვევა გამოიწვია” [1, მუხლი 333, ნაწილი პირველი].

მაშასადამე, სისხლის სამართლის კოდექსის თანახმად – *სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება განსხვავდება სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტებისაგან იმით, რომ თუმცა სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება – ეს იგივე სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტებაა, მაგრამ სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტებისაგან განსხვავებით, სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება ფაქტობრივად დამატებით ითვალისწინებს სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტებას “საჯარო ინტერესის საწინააღმდეგოდ, თავისთვის ან სხვისთვის რაიმე გამორჩენის ან უპირატესობის მისაღებად”.*

ამასთანავე, როგორც ზემოთ უკვე აღვნიშნე, “მსხვერპლის” მიმართ და “მსხვერპლისთვის”, ანუ დაზარალებული პირისათვის – *უფლებაშელახული ადამიანისათვის* – ეს დანაშაულებრივი ქმედება, რომელიც კანონის თანახმად ორ სხვადასხვა დანაშაულად “ითვლება”, *ჩემი ღრმა რწმენით*, ფაქტობრივად ერთი და იგივე – *ერთნაირი* – დანაშაულია, რამეთუ “მსხვერპლისთვის” არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს: რისთვის და ვისთვის – რა მიზნით – შელახავს დამნაშავე თანამდებობის პირი ადამიანის უფლებებს და ინტერესებს.

აქ ისმის კითხვა:

ნუთუ სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტებას არ წარმოადგენს: “პირის მიერ სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება საჯარო ინტერესის საწინააღმდეგოდ, თავისთვის ან სხვისთვის რაიმე გამორჩენის ან უპირატესობის მისაღებად, რამაც ფიზიკური ან იურიდიული პირის უფლების, საზოგადოების ან სახელმწიფოს კანონიერი ინტერესის არსებითი დარღვევა გამოიწვია”?!

და *ნუთუ* სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებას არ წარმოადგენს: “პირის მიერ სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტება,

რამაც ფიზიკური ან იურიდიული პირის უფლების, საზოგადოების ან სახელმწიფოს კანონიერი ინტერესის არსებითი დარღვევა გამოიწვია”?!
 ამრიგად, სრულიად აშკარაა, რომ სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება [1, მუხლი 332] და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტება [1, მუხლი 333] – ერთი და იგივე სისხლისსამართლებრივად დასჯადი დანაშაულია, რამაც შესაბამისი ასახვა უნდა ჰპოვოს სისხლის სამართლის კოდექსში.

თუმცა, აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ იმ შემთხვევაში, თუ თანამდებობის პირის მიერ სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტებისა და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენების შედეგად ამ თანამდებობის პირმა თავისი დანაშაულებრივი ქმედება გამოიყენა “საჯარო ინტერესის საწინააღმდეგოდ, თავისთვის ან სხვისთვის რაიმე გამორჩენის ან უპირატესობის მისაღებად”, მაშინ უკვე მისი მხრიდან აღვილი ექნება ასევე სხვა სისხლისსამართლებრივად დასჯად დანაშაულს, რისთვისაც ამ თანამდებობის პირის ქმედებას დამატებით უნდა მიეცეს სათანადო დანაშაულის კვალიფიკაცია.

ამასთან, განსაკუთრებით აღმაშფოთებელი და ყოვლად გაუმართლებელია ის კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” დანაშაულებრივი ფაქტი, რომ მოსამართლის მიერ მიღებული კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილება ფაქტობრივად “არ ითვლება” სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტებად და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებად, მაშინ როდესაც – ეს აშკარად სისხლისსამართლებრივად დასჯადი დანაშაულია (!!).

* * *

ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, სამართლიანობა და კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობა მოითხოვს, რომ კანონსაწინააღმდეგო (დანაშაულებრივი) გადაწყვეტილების მიღებისათვის – სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტებისა და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებისათვის – მოსამართლეს, ისევე როგორც ნებისმიერ სხვა თანამდებობის პირს – დანაშაულებრივი ქმედებისათვის და დანაშაულებრივი უმოქმედობისათვის, უდავოდ ეკისრებოდეს სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა.

ლიტერატურა

1. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი. 1999 წლის 22 ივლისი. №2287 რს. http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/sisxlis_samartlis_kodeqsi.pdf
2. Уголовный Кодекс РФ 2016 (УК РФ). Последняя действующая редакция с Комментариями. <http://stykrf.ru/>
3. Уголовный кодекс Украины. С изменениями от 15.03.2016. <http://meget.kiev.ua/kodeks/ugolovniy-kodeks/>
<http://meget.kiev.ua/kodeks/ugolovniy-kodeks/razdel-1-17/>

УДК 1+32+33+34+35

Альфред Анзорович Кураташвили (Тбилиси, Грузия)

Доктор экономических, философских и юридических наук, профессор в области общественных наук, профессор Грузинского технического университета в области Публичного права, Заведующий отделом экономической теории Института экономики имени П.Гугушвили Тбилисского государственного университета имени Иванэ Джавахишвили, Основатель и Главный редактор Международного научного журнала «Прогресс» и Международного научного журнала «Проблемы Юриспруденции», Президент Международной Академии социально-экономических наук, Президент Международной Академии Политического менеджмента и Президент Международной Академии Юридических наук, Действительный член Нью-Йоркской Академии наук, Академик Академии политических наук США, Действительный член Санкт-Петербургской общественной Академии истории культуры, Член Федерации журналистов

**РЕВОЛЮЦИОННО НОВЫЕ
НАУЧНЫЕ ТЕОРИИ –
ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНАЯ ОСНОВА
ИННОВАЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ ГОСУДАРСТВА
И ЭФФЕКТИВНОГО
ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ,
СЛУЖАЩЕГО ИНТЕРЕСАМ НАРОДА**

**Еще раз о необходимости проведения
Чемпионата Мира по Научному творчеству
в области общественных наук!!!**

Инновационная политика государства имеет принципиальное значение для эффективного государственного управления, нацеленного на построение и функционирование Истинно человеческого общества и Истинно человеческого государства [1; 2; 3] – общества и государства, служащего интересам народа.

Вместе с тем, необходимо особо отметить, что не может быть никакой инновационной политики государства и эффективного государственного управления, если инновационная политика не основана на революционно новых научных идеях – если она не основана на революционном прорыве в научном творчестве в области общественных наук.

Следовательно, интеллектуальной основой действительно инновационной политики государства и эффективного государственного управления могут быть лишь революционно новые научные теории, являющиеся результатом истинно научного творчества ученого, и характеризующиеся как революционный переворот в области общественных наук.

Притом, принципиально важно обратить внимание здесь на следующее:

Во-первых, революционный прорыв в научном творчестве в области общественных наук имеет место крайне редко в мире, о чем свидетельствует и тот факт, что, *например*, даже Лауреаты Нобелевской Премий в области экономики «не блещут» своими научными открытиями, имеющими всемирное значение (?!).

Одним из наглядных примеров, подтверждающих верность вышеотмеченного мной, может служить научный труд лауреата Нобелевской премии в области экономических наук 2001 года Джозефа Е. Стиглица, под названием – «Новая эра монополий» [4].

В частности, Джозеф Е. Стиглиц в отмеченном труде пишет:

«На протяжении уже 200 лет существуют две научные школы, объясняющие, что именно влияет на распределение доходов и как именно работает экономика. Одна школа, берущая начало от Адама Смита и либеральных экономистов XIX века, фокусируется на конкурентном характере рынков. Другая школа, понимая, что либерализм в стиле Смита ведёт к быстрой концентрации богатств и доходов, исходит из идеи, что неконтролируемые рынки способствуют созданию монополий. Важно знать обе точки зрения, так как наше мнение о политике властей и имеющемся неравенстве формируется в зависимости от того, какая из этих двух школ, на наш взгляд, лучше описывает реальность» [4].

Думается, что комментарий здесь излишни, ибо приведенные слова лауреата Нобелевской премии Джозефа Е. Стиглица подтверждают, что представители сферы экономических наук, *так же, как и представители общественных наук вообще*, в основном занимаются пересказыванием и повторением столетиями известных идей, довольствуясь лишь некоторыми своими или даже чужими комментариями, а также выражая поддержку одному из вышеприведенных научных школ, но не внося при этом ничего своего принципиально нового – всемирно значимого – в развитие науки.

Следовательно, либо из-за неспособности творить в науке революционно новые научные идеи (что и не удивительно, так как хотя образованных людей в сфере науки – достаточно много, но способностью создавать принципиально новые научные направления, принципиально новые научные теории и т. д., даже среди докторов наук, профессоров и академиков, видимо, одарены намного менее 1%, а возможно даже – намного менее 0,1%, или даже – намного менее 0,01%), либо же из-за укоренившейся в общественных науках уродливой «привычки» – заниматься и довольствоваться лишь подражанием и пересказыванием чужих идей (и не быть одержимым научным творчеством, не искать пути к созданию принципиально нового в науке даже при наличии соответствующих способностей и обладая необходимым интеллектуальным потенциалом), представители сферы науки и среди них даже Лауреаты Нобелевской Премий в области экономики (которые, возможно и преданы науке), как уже отмечалось мной выше, «не блещут» своими научными открытиями, ибо, в противном случае, не имели бы место мировые экономические кризисы и т. д.

Хотя, вышеприведенный пример из научного труда лауреата Нобелевской премии Джозефа Е. Стиглица, подобно которому «рассуждает» подавляющее большинство представителей данной сферы науки, вовсе не означает, что будто бы не существуют в мире истинные ученые, способные создавать и создающие революционно новые научные направления, революционно новые научные теории и т. д. в области общественных наук. Притом, под общественными науками, прежде всего, подразумеваются – философские, политические, экономические, юридические науки, а также Политический менеджмент – как Наука государственного управления.

И, во-вторых, если революционный прорыв в научном творчестве в области общественных наук и имеет место, то даже в таком случае, принципиально новые научные идеи – *революционно новые научные направления, революционно новые научные теории и т.д.* – не только не подхватываются государственной властью (государственными властями), но даже не обращается на них внимание.

Вышеотмеченное, как я многократно отмечал и ранее, в основном может быть вызвано следующим:

Или у государственной власти – у *государственных властей* – обычно есть свои как бы «придворные» «ученые», которым эти власти верят и доверяют, а отмеченные «придворные» «ученые», в свою очередь, «замалчивают» принципиальную важность имеющихся новых научных открытий, ибо они не хотят выглядеть «серыми» по сравнению с истинными учеными – создателями всемирно

значимых революционно новых научных направлений, революционно новых научных теорий и т. д.

Или же, возможно, что государственные власти отдельных стран – *их лидеры* – считают себя «непревзойденными» мыслителями, не нуждающимся «в чужой помощи» со стороны истинных ученых, в результате чего они – *лидеры государств* – «не замечают» и не считают нужным основываться в своей деятельности на созданные истинными учеными революционно новые научные направления, революционно новые научные теории и т. д. (?!).

В связи с этим принципиально важно обратить особое внимание на необходимость того, чтобы в обществе и в государстве, *особенно же*, чтобы лидеры государств знали – кто есть кто в науке, чтобы они различали истинных ученых от «ученообразных» людей в сфере науки, ибо порой «пересказчиков» чужих идей в науке принято считать «крупными» «учеными», тогда как они фактически «исполняют» как бы роль «попугаев» в сфере науки, а истинных ученых «стараются» «не замечать», что пагубно для социально-экономического прогресса – что тормозит прогрессивное развитие общества, государства и человечества в целом.

Также принципиально важно отметить, что неправомерно считать инновационной политикой и инновационной деятельностью – подражание кому либо или чему либо в науке и в практике государственного управления, ибо это – полный абсурд.

Более того, необходимо учесть то, что представители сферы науки, *лишь подражающие другим*, несмотря на делающие ими какие-то комментарии к изложенным ими материалам, не являются истинными учеными, ибо как я отмечал многократно:

«Так же, как человекообразная обезьяна – не является человеком, ученообразный человек – не является ученым» [5, с. 70].

Истинная наука – это композиция, это творение принципиально нового в сфере науки, имеющее международное значение, а не механическое исполнение произведений, созданных другими.

Актуальность решения проблем научного творчества и внедрения в жизнь принципиально новых – *всемирно значимых* – научных идей особенно возрастает для реального осуществления инновационной политики государства (политики государств) в интересах народа, которая должна быть основана именно на революционном прорыве в научном творчестве в области общественных наук.

Исходя из вышеизложенного, и с учетом принципиальной значимости революционного прорыва в научном творчестве в области общественных наук для прогрессивного движения вперед в интересах реализации интересов народа, без излишней «скромности» предлагаю созданные мной еще много лет назад революционно новые научные направления и революционно новые научные теории – *Философию социальной цели* [6; 7; и др.], *Теорию верховенства интересов народа* [8; 9; и др.] и *Теорию сбалансированности прав и ответственности должностных лиц* [10; 11; и др.], которые должны быть положены в основу инновационной политики государств – должны быть положены в основу государственного управления, *если эти государства действительно призваны служить интересам Человека – интересам народа, интересам справедливости и интересам человечества в целом*, ибо в противном случае невозможно построение и функционирование Истинно человеческого общества и Истинно человеческого государства – *общества и государства, реально служащего интересам каждого Человека – интересам народа*.

Притом, необходимо особо учесть, что *господствующий во всем мире прагматизм* вовсе не оправдывает отказ от научного творчества в области общественных наук, а даже наоборот, ибо, *говоря словами Леонардо да Винчи*, «Теория – полководец, практика – солдаты» [12, с. 53].

Что касается того, что я без излишней «скромности» предлагаю созданные мной же революционно новые научные направления и революционно новые научные теории – как интеллектуальную основу инновационной политики государства (государств) и эффективного государственного управления, реально служащего интересам каждого Человека – интересам народа (народов) в целом, то считаю необходимым здесь же отметить, что, *по моему глубокому убеждению*, это прямая обязанность – *это должно быть прямой обязанностью* – истинного ученого, преданного интересам Человека – интересам народа, преданного интересам справедливости и социально-экономического прогресса.

Важно также учесть, что хотя «скромность», как принято говорить, «украшает человека», но это не тот случай, когда можно и нужно «скромничать», ибо «скромность» в данном случае может лишь опозорить человека – как предателя интересов народа, так как борьба и «скромность» – не только несовместимы, но и противоречат интересам народа, противоречат интересам социально-экономического прогресса, критерием которого, *по моему глубокому убеждению*, является именно реализация интересов человека – реализация интересов народа.

А значит, так называемая «скромность», *в данном случае*, могла бы быть лишь показателем робости и предательства ученого перед интересами науки – перед интересами Человека, общества, государства и человечества в целом.

Следовательно, не подлежит сомнению (*о чем свидетельствует и вся мировая история развития науки, общества и государства*), что «пробить» в жизнь революционно новые научные идеи без борьбы – т. е. «пробить» «скромностью» – не представляется возможным.

Однако, эта борьба оправдана и необходима лишь тогда, когда она действительно служит интересам Человека, интересам общества, интересам государства и человечества в целом.

Борьба за претворение в жизнь революционных – всемирно значимых – научных идей необходима потому, что новые научные идеи, как известно, всегда с трудом пробивали себе дорогу.

И это вовсе не удивительно, ибо *«Общеизвестно, что, – как я отмечал еще в 1984 году, – новое в науке и в жизни вообще всегда с трудом, с борьбой пробивало себе дорогу»* [13, с. 59].

В этой связи я там же приводил слова Людвига Бёрне, который образно и весьма интересно писал: «После того, как Пифагор открыл свою теорему, он принес в жертву сто волов. С тех пор крупный рогатый скот трепещет всякий раз, когда открывается новая истина...» [13, с. 59; 14, с. 182].

Думается, что дальнейшие комментарии здесь излишны, и именно потому – без излишней «скромности» предлагаю созданные мной революционно новые научные направления и революционно новые научные теории: Философию социальной цели [6; 7; и др.], Теорию верховенства интересов народа [8; 9; и др.] и Теорию сбалансированности прав и ответственности должностных лиц [10; 11; и др.] – в качестве основ инновационной политики государства (государств), в качестве основ эффективного государственного управления, служащих интересам Человека, интересам народа, интересам справедливости и интересам человечества в целом.

* * *

Вместе с тем, необходимо особо отметить, что научные основы качественно новой инновационной политики государств и эффективного государственного управления, являющихся интеллектуальным базисом построения и функционирования Истинно человеческого общества и Истинно человеческого государства, автоматически не реализуются, ибо для их реализации, во-первых, необходимо международное признание значимости этих основ – созданных мной

революционно новых научных направлений и революционно новых научных теорий – и, во-вторых, необходимо их внедрение в практику государственного управления, а все это осуществимо лишь в результате победы отмеченных научных основ в справедливой конкурентной борьбе во всемирном масштабе.

Следовательно, именно этому служит давно предложенная и обоснованная мной необходимость проведения Чемпионата Мира по Научному творчеству в области общественных наук, а также созданные мной политико-правовые и социально-экономические механизмы организации и проведения отмеченного Чемпионата Мира!!!

Далее в связи с необходимостью проведения Чемпионата мира по научному творчеству в области общественных наук, важно отметить, что главные идеи, которые легли в основу разработки мной механизма проведения данного Чемпионата, были созданы и неоднократно опубликованы мной же еще в 70-х – в начале 80-х годов XX века [15; 16; 17; и др.].

Что же касается непосредственно проблем научного творчества, то далее предлагается часть основного содержания ранее опубликованного мной научного труда под названием «РЕВОЛЮЦИОННЫЕ ПУТИ И МЕХАНИЗМЫ ПРЕОДОЛЕНИЯ ПРОБЛЕМ НАУЧНОГО ТВОРЧЕСТВА» [18, с. 11-32], касающегося необходимости, путям и механизмам проведения Чемпионата мира по научному творчеству в области общественных наук.

Считаю нужным еще раз обратить внимание на то, что необходимость проведения Чемпионата мира среди ученых по научному творчеству в области общественных наук обусловлено особой значимостью данной области наук в эффективном функционировании общества, государства и человечества в целом, а также необходимостью предотвращения мировых экономических кризисов и других глобальных негативных явлений впредь.

Необходимо при этом внедрение механизма проведения Чемпионата мира, согласно которому ученые должны будут соревноваться лишь по результатам своего собственного научного творчества, лишь своей научной новизной – созданными ими новыми всемирно значимыми научными теориями, научными направлениями и т. д. в данной области наук, а не заученными ими знаниями, не количеством прочитанных ими книг, не своими научными и прочими титулами, не полученными ими премиями и наградами, не количеством опубликованных ими трудов даже в самых престижных изданиях и журналах и т.д., ибо все это может иметь значение лишь в том случае, если по результатам научного творчества несколько участников соревнования – Чемпионата мира – окажутся на одинаковом уровне, что представляется весьма сомнительным и фактически даже невозможным.

Притом, победитель Чемпионата мира по научному творчеству в области общественных наук, по моему глубокому убеждению, должен получить звание Абсолютного Чемпиона мира по научному творчеству в области общественных наук, Большую золотую медаль Абсолютного Чемпиона мира и премию в размере не меньше Нобелевской премии, и даже в несколько раз больше.

Неужели, например, победа теннисиста на кортах, где спортсмен получает миллионы долларов США, значимее, чем создание ученым теоретических основ эффективного функционирования общества, государства и человечества в целом?!

Вышеотмеченное предложение, касающееся размера премии, которая должна быть вручена Абсолютному Чемпиону мира по научному творчеству области общественных наук, обусловлено тем, что победа в Чемпионате мира по научному творчеству в области общественных наук должна быть намного весомее по своей всемирной значимости, чем получение Нобелевской премии в одной из областей общественных наук, например, в области экономики.

Тем более, что победа в Чемпионате мира по научному творчеству в области общественных наук – это должна быть победа одновременно в области философии (*социальная философия – за создание новых философских направлений*), в области политико-экономической науки (*за создание новых политико-экономических теорий, а не за научные разработки в области макроэкономики, микроэкономики и т.д.*), в области юридической науки (*теория государства и права, конституционное право, управленческое право – за создание новых правовых теорий*), в области политической науки (*теория политики*), в области теории государственного управления (*политический менеджмент*).

Следовательно, кто не является автором своих собственных – принципиально новых творческих идей, кто не является создателем новых всемирно значимых научных направлений, научных теорий и т. д. – во всех вышеперечисленных областях общественных наук, тот не должен иметь право участвовать в Чемпионате мира по научному творчеству в области общественных наук.

Касаясь вопроса очередности проведения Чемпионатов мира по научному творчеству в области общественных наук, необходимо принять во внимание, с одной стороны, сложности в организации проведения этих чемпионатов, прежде всего, с точки зрения подбора финалистов Чемпионата, и, с другой стороны, сложности, которые связаны с рождением новых всемирно значимых идей – принципиально новых научных направлений, принципиально новых научных теорий и т. д. во всех вышеперечисленных областях общественных наук.

С учетом отмеченных сложностей, видимо, наиболее целесообразно проводить Чемпионаты мира по научному творчеству в области общественных наук в четыре года один раз.

Что касается финансирования Чемпионата мира по научному творчеству в области общественных наук, то оно должно осуществляться за счет всех государств, претендующих на наличие у них науки, или хотя бы желающих иметь и развивать науку.

С целью организации проведения отмеченных Чемпионатов мира можно было бы, например, создать всемирную федерацию научного творчества в области общественных наук, наподобие всемирных федераций, имеющих в спорте.

Вместе с тем, по моему глубокому убеждению, для объективного и результативного проведения Чемпионата (чемпионатов) мира по научному творчеству в области общественных наук, считаю необходимым, чтобы Жюри Чемпионата мира состоял из лидеров ведущих стран мира, в частности, из лидеров Большой Двдцатки, с правом решающего голоса при оценке результатов, а также с участием лидеров всех других государств мира по их желанию.

Участие же в Чемпионате мира в качестве членов Жюри даже всемирно известных по своим номинальным данным представителей сферы науки считаю недопустимым, ибо, во-первых, им еще самим надо доказать, что они действительно являются учеными, т.е. творцами новых всемирно значимых истинно творческих научных идей – новых научных теорий и т.д., и, во-вторых, их оценка, к сожалению, с огромной долей вероятности будет субъективна.

И еще. С учетом того, что я являюсь автором, инициатором и создателем механизма проведения Чемпионата мира по научному творчеству в области общественных наук, считаю целесообразным и обоснованным предоставить мне возможность организовать первый Чемпионат мира, при финансовой и иной поддержке, прежде всего, лидеров ведущих государств мира, а также дать мне возможность участвовать прямо в финале (т.е. без участия в предварительном подборе) этого Чемпионата в качестве претендента на звание Чемпиона мира по научному творчеству в области общественных наук.

Что касается подбора других кандидатов, то для этого в каждом государстве должны быть выработаны соответствующие механизмы по усмотрению руководителей этих государств, но с обязательным соблюдением предложенных мной критериев оценки творческой деятельности ученых.

Затем желательно провести подбор кандидатов, т. е. следующий тур – на уровне континентов, а в конце уже провести финал Чемпионата мира по научному творчеству в области общественных наук.

Исходя из чрезвычайной актуальности и принципиальной значимости рассмотренных выше проблем, считаю необходимым еще раз подчеркнуть, что практическая реализация предлагаемых мной путей и механизмов преодоления проблем научного творчества является необходимым условием эффективного функционирования общества, государства и человечества в целом.

Следовательно, именно с учетом особой важности стимулирования создания новых научных направлений и новых научных теорий вообще, и, в частности, в области общественных наук, а также с учетом значимости практической реализации уже созданных, но пока еще не реализуемых, теоретических основ эффективного функционирования общества, государства и человечества в целом, считаю необходимым и неотложным проведение предложенного мной выше Чемпионата мира по научному творчеству в области общественных наук.

Тем более, что сама идея проведения Чемпионата мира по научному творчеству в области общественных наук, по моему глубокому убеждению, является всемирно значимым научным открытием, которая по своей принципиальной значимости ценнее многих других всемирно значимых открытий.

Притом, данное открытие является всемирно значимым научным открытием в области создания научных основ эффективного политического менеджмента науки вообще, и, в частности, в области создания научных основ максимально эффективного политического менеджмента общественных наук.

Вместе с тем, создание научных основ эффективного политического менеджмента науки подразумевает не непосредственное политическое управление наукой, а создание со стороны государственных властей, с одной стороны, максимально возможных – оптимальных – условий для свободного научного творчества, и, с другой стороны, обеспечение максимально благоприятных условий для соответствующей оценки всемирно значимых результатов истинно творческой деятельности ученых.

Без практической реализации предложенных мной революционных путей и механизмов преодоления проблем научного творчества, и, в частности, без их внедрения в жизнь – без проведения Чемпионата мира по научному творчеству в области общественных наук, по моему глубокому убеждению, реальный духовный и социально-экономический прогресс общества, государства и человечества в целом не представляется возможным.

ЛИТЕРАТУРА

1. Кураташвили Альфред А. Теория истинно человеческого – классического (образцового) – общества. Труды Грузинского технического университета, 1998, №3 (419). Тбилиси: Издательство «Технический университет», 1998.
2. Кураташвили Альфред А. Социально-экономическая теория будущего – истинно человеческого общества. Известия Академии наук Грузии. Серия экономическая. Том 7, 1999, №1-2. Тбилиси: "Мецниереба", 1999.
3. Кураташвили Альфред А. Альтернативное представление об ориентации общества и государства. BULLETIN "Medicine, Science, Innovation and Business New" ("Новости медицины, науки, инновации и бизнеса – голос профессионалов и бизнесменов

США, СНГ и других стран мира"). Volume 6, Number 10 (60), October, 1999. New York, USA.

4. Стиглиц Джозеф Е. **Новая эра монополий**. Май 13, 2016. Нью-Йорк.

<https://www.project-syndicate.org/commentary/high-monopoly-profits-persist-in-markets-by-joseph-e--stiglitz-2016-05/russian>

5. Кураташвили Альфред А. **Глубинные проблемы общественных наук в свете мирового экономического кризиса начала XXI века**. Актуальные проблемы общественных наук. *Материалы Международной научной конференции* (21-22.12.2009). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2009.

6. Кураташвили Альфред А. **Философия цели – альтернатива философии средств** (монография на грузинском и русском языках). Тбилиси: «Мецниереба», 1997.

7. Кураташвили Альфред А. **Философия социальной цели. Принципиально новое научное направление – исходная теоретическая основа формирования и функционирования истинно человеческого общества и государства** (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

8. Кураташвили Альфред А. **Теория диктатуры интересов народа. Определяющее научное направление социально-экономического развития истинно человеческого общества и государства** (монография на грузинском и русском языках). Тбилиси: «Мецниереба», 1997.

9. Кураташвили Альфред А. **Теория верховенства интересов народа. Принципиально новое научное направление и системообразующая теория управленческого права, правовой системы истинно человеческого общества и социально-экономических наук в целом** (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

10. Кураташвили Альфред А. **Сбалансированность прав и ответственности должностных лиц – политико-правовая теория эффективного функционирования общества** (монография на грузинском и русском языках). Тбилиси: «Мецниереба», 1997.

11. Кураташвили Альфред А. **Теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц. Принципиально новое научное направление – необходимая научная основа защиты интересов человека и социально-экономического прогресса** (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство "Прогресс", 2003.

12. Голованов Я. К. **Этюды об ученых**. 3-е издание, дополненное. Москва: «Молодая гвардия», 1983.

13. Кураташвили Альфред А. **Некоторые размышления по проблемам социально-экономической науки**. Материалы научной конференции: «Наука и общество» (13-14 декабря 1984 г.). Тбилиси: «Мецниереба», 1984.

14. Журнал «ЭКО» Сибирского отделения АН СССР, 1983, №11.

15. Кураташвили Альфред А. **Философско-политэкономические миниатюры**. Материалы Республиканской научной конференции: «Актуальные проблемы теории» (15-16 мая 1980 г.). Тбилиси: «Мецниереба», 1980.

16. Кураташвили Альфред А. **Критерий эффективности научных исследований**. Материалы Республиканской научной конференций (12-13 апреля 1979 г.). Тбилиси: «Мецниереба», 1979.

17. Кураташвили Альфред А. **Проблемы научного творчества** (Размышления по кардинальным проблемам творческого развития общественных наук). Материалы научной конференции: «Наука и общество» (13-14 декабря 1984 г.). Тбилиси: «Мецниереба», 1984.

18. Кураташвили Альфред А. **Революционные пути и механизмы преодоления проблем научного творчества**. *Актуальные проблемы научного творчества. Материалы Международной научной конференции* (11-12.03.2009). Тбилиси: Международное издательство "Прогресс", 2009.

УДК 1+32+33+34+35

Альфред Анзорович Кураташвили (Тбилиси, Грузия)

Доктор экономических, философских и юридических наук, профессор в области общественных наук, профессор Грузинского технического университета в области Публичного права, Заведующий отделом экономической теории Института экономики имени П.Гугушвили Тбилисского государственного университета имени Иванэ Джавахишвили, Основатель и Главный редактор Международного научного журнала «Прогресс» и Международного научного журнала «Проблемы Юриспруденции», Президент Международной Академии социально-экономических наук, Президент Международной Академии Политического менеджмента и Президент Международной Академии Юридических наук, Действительный член Нью-Йоркской Академии наук, Академик Академии политических наук США, Действительный член Санкт-Петербургской общественной Академии истории культуры, Член Федерации журналистов

**РЕАЛИЗАЦИЯ ИНТЕРЕСОВ НАРОДА –
ГЛАВНОЕ НАЗНАЧЕНИЕ
ГОСУДАРСТВЕННОЙ ВЛАСТИ
И ВСЕЙ ПОЛИТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ
В ИСТИННО ЧЕЛОВЕЧЕСКОМ ОБЩЕСТВЕ!!!**

**Почему некоторые «известные»
в международном масштабе
«лидеры» сферы науки
«верят» в явно неосуществимую
так называемую «демократию»,
но не могут понять и поверить,
что реализация интересов народа –
осуществима?!**

Для любого нормально мыслящего человека, *а тем более*, для представителей сферы общественных наук и сферы политики, *по моему глубокому и научно обоснованному убеждению*, должно быть понятно и предельно ясно, что государство существует для народа – для реализации интересов народа.

Следовательно, не может (*и не должно*) подлежать сомнению то, что главное назначение государственной власти и всей политической системы в Истинно человеческом обществе и в Истинно человеческом государстве – это служение интересам народа и реализация интересов народа!!!

Вместе с тем, *в последние годы*, после двух Международных научных конференций мне пришлось случайно услышать «шушукание» некоторых «известных» зарубежных профессоров и академиков, которые «отмечали», что будто бы реализация интересов народа – неосуществима (?!).

Притом необходимо отметить, что, *видимо*, не будучи убежденными в своей правоте и не «рискуя» открыто высказать свое мнение, эти «известные» профессора «шушукали» в ответ на мое научно обоснованное утверждение о том, что в соответствии с созданной мной Теорией верховенства интересов народа [1; и др.], верховенство в обществе и в государстве должно принадлежать именно интересам народа, и что законы и деятельность государственной власти вообще должны служить реализации интересов народа.

Наряду с отмеченным, необходимо обратить также внимание на то, что «шушукание» этих «инвестных» профессоров было вызвано и непониманием истинной сущности так называемой «демократии» – было вызвано непониманием того, что так называемая «демократия» – *власть народа, т. е. владение верховной власти народом – всеми людьми, как я многократно писал и научно обосновывал, – это явная утопия, ибо она неосуществима* [2, с. 290-321; 3; и др.].

В связи с «шушуканием» упомянутых «известных» профессоров, считаю нужным обратить здесь внимание на то, что эти профессора, *так же, как и подавляющее большинство «известных» представителей сферы общественных наук в мире, к сожалению, известны в основном лишь по имеющимся у них ученым степеням и званиям, по занимающим ими должностям в сфере науки, по имеющимся у них титулам, по полученным ими премиям и т. д., что и не удивительно, ибо не могут они быть известны как создатели принципиально новых научных идей – как создатели революционно новых научных направлений, революционно новых научных теорий и т. д., имеющих всемирное значение, так как эти «известные» представители сферы общественных наук – таковыми, к сожалению, не являются (!).*

В связи опять-таки с «известными» профессорами, считаю принципиально важным обратить здесь также внимание на то, что на тех же, а также на многих других Международных научных конференциях и т. д. мне очень много раз приходилось слушать выступления «известных» представителей сферы науки из разных стран, но, как правило, все они – *за редчайшим исключением – ограничиваются (так же, как и в своих публикациях) лишь приведением – лишь констатацией – некоторых известных фактов и комментирями к ним, что вовсе не является тем, что должно характеризовать истинного ученого.*

Поэтому, считаю уместным привести здесь слова В. Г. Белинского, который писал: «Нет идей, нет и науки! Знание фактов только потому драгоценно, что в фактах скрываются идеи; факты без идей – сор для голов и памяти» [4, с. 94; 5, с. 5].

Считаю также уместным привести здесь и слова известного болгарского ученого, дважды доктора наук Стефана Робева, который пишет: «Суфлер лучше всех знает роли в пьесе, но это еще не искусство. Ученый должен проделывать путь там, где еще никто не проходил» [6, с. 154].

Далее же он пишет: «Ученый будь он со степенью или без, ценится единственно по творческой работе, которую выполняет, а не по административно узаконенному месту, которое занимает» [6, с. 154].

И действительно, ибо, как я многократно отмечал и ранее, истинный ученый – это не попугай и даже не просто добросовестный работник науки, а мыслитель – генератор творческих идей и движущая сила прогресса [7, с. 17; и др.].

Необходимо в связи с этим обратить особое внимание и обязательно учесть то, что, в соответствии с давно созданной мной классификацией представителей сферы науки, по моему глубокому убеждению, среди представителей сферы науки следует отличать:

1. Истинных ученых – истинно научных деятелей, т. е. авторов принципиально новых научных идей – принципиально новых научных направлений, принципиально новых научных теорий и т.д., имеющих международное – всемирное – значение;

2. Научных работников, т. е. не истинных ученых, а подсобных работников в науке, которые не являются авторами новых научных идей, т. е. не являются авторами идей, имеющих международное значение, но которые своим честным трудом помогают как деятельности истинных ученых, так и воспитанию студентов и т. д.

3. Вредителей в науке, которые не только не являются истинными учеными, но, используя свои «научные титулы» и свое должностное положение в сфере науки, всячески препятствуют развитию науки и деятельности истинных ученых, чтобы

на их фоне не выглядят «серыми», ввиду чего для таких вредителей не должно быть места в науке [8, с. 16-17; и др.].

Такова созданная и предложенная мной классификация представителей сферы науки, т. е. такова предложенная мной как бы «сортировка» представителей сферы науки, такова созданная мной Теория классификации представителей сферы науки.

Если же сказать другими словами: такова разработанная мной – не номинальная (по дипломам и другим документам), а реальная качественная классификация представителей сферы науки.

Возвращаясь к вышеотмеченному «шушуканию» «известных» представителей сферы общественных наук, мягко говоря, «подвергавших сомнению» осуществимость реализации интересов народа, необходимо отметить, что оно было вызвано, прежде всего, следующим:

Эти «ученые, с учетом их «шушукания», не могут понять реальное содержание термина «реализация интересов народа», ибо под реализацией интересов народа, по их «представлению», понимается то, что если, например, один человек имеет интерес к тому, чтобы получить в собственность большой пассажирский самолет, и если другой человек хочет получить в собственность полотно – картины – Рембрандта или Рафаэля, то такие (и тому подобные «интересы» отдельных людей) государством не могут быть реализованы, и будто бы поэтому реализация интересов народа вообще неосуществима (?!).

Следовательно, в качестве будто бы «аргументов» «в подтверждение» своей необоснованной, антинаучной и бессмысленной «мысли», эти «известные» представители сферы общественных наук, как уже отмечалось мной выше, во время «шушукания» подчеркивали свою так называемую «позицию», заключающейся в том, что каждый человек имеет свои интересы – что люди имеют разные интересы, и поэтому будто бы невозможно реализовать интересы народа (?!).

Удивительно, но факт (?!).

Неужели, эти (и им подобные) «известные» представители сферы общественных наук не могут понять, что под реализацией интересов народа должно пониматься и подразумеваться не осуществление государственной властью необоснованных желаний отдельных людей (а порой даже их глупых желаний, наподобие того, что если, например, парень влюбился в девушку, будто бы государство должно обеспечить реализацию его интереса и выдать за него замуж эту девушку (?!)), а должно пониматься и подразумеваться реализация реальных – обоснованных – интересов народа.

В частности, под реализацией интересов народа, по моему глубокому убеждению, должно пониматься и подразумеваться:

1. Обеспечение государством (государственной властью) защиты законных и справедливых (справедливо узаконенных) прав и свобод каждого человека.

2. Обеспечение государством (государственной властью) справедливости в обществе и в государстве. Обеспечение государством узаконенного равноправия всех и каждого человека перед законом.

3. Обеспечение государством (государственной властью) всех людей не просто прожиточным минимумом – не просто обеспечение людей (каждого человека) необходимым материальным минимумом для их существования, а обеспечение – *создание условий для обеспечения и практическое обеспечение – достойной жизни, деятельности, отдыха и т. д. всех людей и каждого человека в отдельности* (за исключением криминалов, ибо по отношению к ним должны быть предусмотрены специальные нормы их жизни и обеспечения), о чем более детально можно ознакомиться в моей монографии: «Права человека и теории экономического выживания народа. Экономический и морально-психологический геноцид: политико-правовые и социально-экономические пути и механизмы его искоренения» [9].

Притом, для обеспечения реализации интересов народа, государственная власть должна обязательно учесть, что согласно Всеобщей декларации прав человека от 10-го декабря 1948 года (Статья 23, пункт 3):

“Каждый работающий имеет право на справедливое и удовлетворительное вознаграждение, обеспечивающее достойное человека существование для него самого и его семьи и дополняемое, при необходимости, другими средствами социального обеспечения” [10, с. 16].

Кроме того, необходимо обязательно учесть, что согласно первому пункту 25-ой статьи Всеобщей декларации прав человека:

“Каждый человек имеет право на такой жизненный уровень, включая пищу, одежду, жилище, медицинский уход и необходимое социальное обслуживание, который необходим для поддержания здоровья и благосостояния его самого и его семьи, и право на обеспечение на случай безработицы, болезни, инвалидности, вдовства, наступления старости или иного случая утраты средств к существованию по независящим от него обстоятельствам” [10, с. 16].

Что касается интересов отдельных людей – иметь, *например*, собственные самолеты и т. д., то государство не может и не должен обеспечить такие «интересы» (?!). Тем более, что это не может и не должно включаться в понимание – «реализация интересов народа».

Хотя, если отдельные люди своим талантом, своими способностями и своим честным трудом смогут достичь реализации таких интересов, *т. е. без «ограбления» людей и государства*, то государство, *видимо*, не будет препятствовать этому, но если это не будет противоречить справедливости и решению проблемы реализации интересов народа.

Что же касается интересов отдельных людей – иметь, *например*, в собственности картины Рембрандта или Рафаэля и т. д., то, *по моему глубокому убеждению*, эти и подобные им бесценные сокровища всемирного значения – в интересах народа и человечества в целом, должны быть только в государственных музеях, чтобы они были доступны всем.

4. Обеспечение создания государством (государственной властью) максимально возможных условий для раскрытия личностного потенциала каждого человека и для практической реализации этого потенциала.

5. Все вместе (все сформулированные мной выше четыре пункта обеспечения реализации интересов народа), по моему глубокому убеждению, можно комплексно сформулировать и концентрированно выразить – как обеспечение государством (государственной властью) истинного Качество жизни народа!!!

* * *

Таким образом, возвращаясь опять-таки к вышеотмеченному «шушуканию» «известных» представителей сферы общественных наук, необходимо еще раз обратить внимание на то, что эти «известные» представители сферы общественных наук, не имея аргументов для открытого опровержения моей научно обоснованной позиции, согласно которой в Истинно человеческом обществе и в Истинно человеческом государстве, *в соответствии с созданной мной Теорией верховенства интересов народа* [1; и др.], должны господствовать интересы Человека – интересы народа, *и что* в соответствии с данной Теорией – главным назначением государственной власти и всей политической системы должно быть реализация интересов народа, «прибегли», *по моему научно обоснованному убеждению, к недостойному и примитивному «шушуканию» о том, что будто бы реализация интересов народа неосуществима, и это будто бы ввиду того, что у каждого человека есть свои интересы, отличающиеся от интересов других людей.*

В связи с необоснованными будто бы «аргументами» этих «известных» представителей сферы общественных наук, считаю необходимым обоснованно поставить совершенно естественно и явно возникающий вопрос:

Почему некоторые «известные» в международном масштабе «лидеры» сферы общественных наук «верят» в явно неосуществимую так называемую «демократию», но не могут понять и поверить, что реализация интересов народа – осуществима?!

Ведь неосуществимая так называемую «демократия» – это не «Библия», чтобы в нее можно было «верить» безоговорочно – чтобы можно было «верить» без критического ее осмысления (?!).

Ведь так называемая «демократия» – это явная утопия, это идеологизированная «сказка», с помощью которой «возможно» лишь «пудрить мозги народу» (?!).

Следовательно, как я отмечал много раз, «вместо одурманивания народов идеологизированной сказкой о “демократии”, государства должны идти по пути верховенства интересов человека – по пути верховенства интересов народа, которому должна быть подчинена деятельность государственной власти» [2, с. 293-294].

Необходимо также особо отметить, что любая так называемая «демократия», и вообще наличие любой государственной власти – это всегда диктатура, ибо, как я отмечал много лет назад, «если действительно есть власть – есть диктатура, но это – диктатура либо прямая (непосредственная), либо непрямая (завуалированная).

Примерами прямой (непосредственной) диктатуры могут служить авторитарное и тоталитарное правление, тогда как примером непрямой (завуалированной) диктатуры является так называемое демократическое, а в действительности плюралистическое по своей форме (ибо люди – как представители власти, так и рядовые граждане – могут высказывать свое мнение и в определенной степени, и в определенном смысле, могут участвовать, или как бы участвовать, в управлении обществом и государством), но по своей сущности кратократическое правление, когда существует власть власти, а не власть народа, что вполне естественно, ибо верховной властью в государстве всегда владеет государственная власть.

Таким образом, характерное для так называемого демократического правления право говорить и вообще высказывать свое мнение вовсе недостаточно для человеческой жизни народа, тем более, если власть по отношению к народу руководствуется «принципом»: «Собака лает, караван идет».

Необходимо особо отметить, что в связи с проблемой эффективного управления обществом и государством в условиях кратократии, т. е. в условиях владения государственной власти государственной властью, главным является то, какой цели служит та или иная форма диктатуры, т. е. определяющей является опять-таки созданная мной философия цели – как исходная научная основа функционирования общества и государства» [2, с. 328-329].

Такова непреукрашенная реальность, ибо, по моему глубокому убеждению, где нет диктатуры – там, к большому сожалению, имеет место – «бардак» (?!).

Вместе с тем, диктатура может быть оправдана не как вседозволенность лидера, а лишь как диктатура интересов народа, при которой реализация интересов народа должна обеспечиваться государственной властью, но для того, чтобы государственная власть реально служила интересам народа, чтобы исключались – вседозволенность лидера (лидеров) и антисоциальные, антигуманные, антинравственные явления в обществе и в государстве, у государственных должностных лиц должны быть не только права, но у них должна быть и ответственность, которая, в соответствии с созданной мной Теорией сбалансированность прав и ответственности должностных лиц [11; и др.], должна быть сбалансирована с их правами.

В заключение хотелось бы обратиться с просьбой к «известным» представителям сферы общественных наук:

Занимайтесь истинно научной деятельностью, *если способны заниматься ею*, или же, *в противном случае*, оставьте науку истинным ученым и перестаньте «пудрить мозги народу» так называемой «демократией», которая явно неосуществима, ибо «объявление» народа – «объявление» *всех людей* – «верховой властью» в государстве, это обман и оскорбление народа и народов всего мира (!!).

И еще: Вообще нечего делать в науке и в политике тем так называемым «известным» представителям сферы общественных наук и «деятелям» сферы политики, *и особенно* тем представителям государственной власти, которые не убеждены в возможность и необходимость реализации интересов народа, которые не видят своей главной задачей именно реализацию интересов народа, и которые самоотверженно не борются за практическую реализацию интересов народа!!!

ЛИТЕРАТУРА

1. Кураташвили Альфред А. Теория верховенства интересов народа. *Принципиально новое научное направление и системообразующая теория управленческого права, правовой системы истинно человеческого общества и социально-экономических наук в целом* (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

2. Кураташвили Альфред А. Философия социальной цели. *Принципиально новое научное направление – исходная теоретическая основа формирования и функционирования истинно человеческого общества и государства* (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

3. Кураташвили Альфред А. «ДЕМОКРАТИЯ» – *мертворожденная «политическая мода», которая неосуществима (!)* (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2010.

4. Слово о науке: Афоризмы. Изречения. Литературные цитаты. Книга вторая. Сост., автор предисловия и введений к главам Е.С. Лихтенштейн. М.: «Знание», 1981.

5. Кураташвили Альфред А. Проблемы научного творчества (Размышления по кардинальным проблемам творческого развития общественных наук). Материалы научной конференции: «Наука и общество» (13-14 декабря 1984 г.). Тбилиси: «Мецниереба», 1984.

6. Робев Стефан. Цена открытия. Журнал «ЭКО» Сибирского отделения АН СССР, 1983, № 10.

7. Кураташвили Альфред А. Создание искусственных преград на пути научного творчества – преступление против личности и человечества. Научное творчество – путь к социально-экономическому прогрессу. *Материалы Международной научной конференции* (17-18.03.2010). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2010.

8. Кураташвили Альфред А. Революционные пути и механизмы преодоления проблем научного творчества. Актуальные проблемы научного творчества. *Материалы Международной научной конференции* (11-12.03.2009). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2009.

9. Кураташвили Альфред А. Права человека и теории экономического выживания народа. *Экономический и морально-психологический геноцид: политико-правовые и социально-экономические пути и механизмы его искоренения* (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

10. Всеобщая декларация прав человека от 10 декабря 1948 г. Права человека: Сборник международных документов. – М.: Юридическая литература, 1998.
http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/declhr.shtml

11. Кураташвили Альфред А. Теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц. *Принципиально новое научное направление – необходимая научная основа защиты интересов человека и социально-экономического прогресса* (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

შპს 1+32+33+34+35

აღფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

ეკონომიკურ, ფილოსოფიურ და იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი საჯარო სამართალში, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის ეკონომიკური თეორიის განყოფილების გამგე, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სანკტ-პეტერბურგის კულტურის ისტორიის საზოგადოებრივი აკადემიის ნამდვილი წევრი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

**საკონსტიტუციო სასამართლო:
სამართლიანობისა და ხალხის ინტერესების
რეალიზაციისათვის
დამატებითი უფლებებისა და ამ უფლებებთან
დაბალანსებული პასუხისმგებლობის დაპანონების
აუცილებლობის შესახებ!!!**

**საკონსტიტუციო სასამართლოს
რეალურად უნდა განესაზღვროს კონსტიტუციური
კონტროლის და ადამიანის უფლებათა დაცვის
სასამართლოს ფუნქციები!!!**

სახელმწიფოს არსებობისა და ფუნქციონირების მთავარი დანიშნულებაა – ემსახუროს ხალხს, ემსახუროს ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვას და ხალხის ინტერესების რეალიზაციას, რაც წარმოადგენს ჩემს მიერ მრავალი წლის წინ შექმნილი სოციალური მიზნის ფილოსოფიის [1; და სხვა] და ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორიის [2; და სხვა] პრაქტიკული განხორციელების აუცილებელ პირობას.

ამასთანავე, უნდა აღინიშნოს, რომ ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვისა და ხალხის ინტერესების რეალიზაციის, და საერთოდ ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და ჭეშმარიტად ადამიანური სახელმწიფოს ეფექტიანი ფუნქციონირების აუცილებელ ინტელექტუალურ საფუძველს წარმოადგენს ასევე ჩემს მიერ მრავალი წლის წინ შექმნილი თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია [3; და სხვა], რამეთუ სახელმწიფოში სამართლიანობის დამკვიდრება და ხალხის ინტერესების უზენაესობის პრაქტიკული რეალიზაცია შეუძლებელია თანამდებობის პირთა უფლებებთან მათი პასუხისმგებლობის დაბალანსების გარეშე.

* * *

განსაკუთრებულ ყურადღებას იმსახურებს ის ფაქტი, რომ სახელმწიფოში სამართლიანობის დამკვიდრებისათვის, ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვისა და ხალხის ინტერესების რეალიზაციისათვის, და საერთოდ საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ეფექტიანი ფუნქციონირებისათვის პრინციპული მნიშვნელობა აქვს სასამართლო ხელისუფლებას.

სასამართლო ხელისუფლების პრობლემებს ჩემს მიერ მრავალი სამეცნიერო ნაშრომი მიეძღვნა [4; და სხვა, *მათ შორის, იხილეთ აქვე – ამავე საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალებში, გვ. 11-62*], რის გამოც ამ შემთხვევაში შევჩერდები მხოლოდ საკონსტიტუციო სასამართლოს ეფექტიანი ფუნქციონირების პრობლემაზე (პრობლემებზე), რომლის (რომელთა) გადაჭრაზეც ბევრად არის დამოკიდებული მთლიანად საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ეფექტიანი ფუნქციონირება.

აქ ლოგიკურად ისმის კითხვა:

მაინც რაში მდგომარეობს საკონსტიტუციო სასამართლოს მთავარი პრობლემა?!

პასუხად უნდა მოგახსენოთ შემდეგი:

საკონსტიტუციო სასამართლოს მთავარ პრობლემას წარმოადგენს მისთვის – კონსტიტუციური კონტროლის სასამართლოს რეალური და ეფექტიანი უფლებებისა და ფუნქციების, და აგრეთვე მათ უფლებებთან დაბალანსებული პასუხისმგებლობის არარსებობა, რამეთუ საკონსტიტუციო სასამართლო – როგორც კონსტიტუციური კონტროლის სასამართლო, თვითონ – თავისი ინიციატივით უნდა ახორციელებდეს კონტროლს და უნდა აღკვეთდეს სახელმწიფოში ანტიკონსტიტუციური სამართლებრივი აქტების მოქმედებას*, რაც საკონსტიტუციო სასამართლოს მხრიდან სახელმწიფოში რეალური კონსტიტუციური კონტროლის განხორციელება იქნებოდა.

ამრიგად, სამართლიანობის დამკვიდრების, ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვისა და ხალხის ინტერესების რეალიზაციისათვის საკონსტიტუციო სასამართლო რეალურად უნდა გადაიქცეს კონსტიტუციური კონტროლის სასამართლოდ, რისთვისაც მას კონსტიტუციით და შესაბამისი კანონებით დამატებით უნდა განესაზღვროს უფლებები და ამ უფლებებთან დაბალანსებული პასუხისმგებლობა.

* საკონსტიტუციო სასამართლო უნდა აღკვეთდეს სახელმწიფოში სწორედ ანტიკონსტიტუციური სამართლებრივი აქტების, და არა ნებისმიერი არაკონსტიტუციური სამართლებრივი აქტის მოქმედებას, რამეთუ არაკონსტიტუციური სამართლებრივი აქტი ყოველთვის არ არის – ანტიკონსტიტუციური.

უფრო მეტიც, სახელმწიფოში არაკონსტიტუციური სამართლებრივი აქტის მოქმედება დასაშვები და გამართლებულია, თუ ის ემსახურება ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვას, და თუ არ ეწინააღმდეგება კონსტიტუციის პრინციპებს, რამეთუ საქართველოს კონსტიტუციის 39-ე მუხლის თანახმად: “საქართველოს კონსტიტუცია არ უარყოფს ადამიანისა და მოქალაქის სხვა საყოველთაოდ აღიარებულ უფლებებს, თავისუფლებებსა და გარანტიებს, რომლებიც აქ არ არის მოხსენიებული, მაგრამ თავისთავად გამომდინარეობენ კონსტიტუციის პრინციპებიდან” [5, მუხლი 39].

* * *

საკონსტიტუციო სასამართლოს – კონსტიტუციური კონტროლის სასამართლოს – ასევე კანონიერი უფლება და მოვალეობა უნდა ჰქონდეს, რომ შეაჩეროს კონსტიტუციაში არსებული კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” ანტიკონსტიტუციური “სამართლებრივი” “ნორმების” მოქმედება – შეაჩეროს იმ “სამართლებრივი” “ნორმების” მოქმედება, რომლებიც ეწინააღმდეგება კონსტიტუციის პრინციპებს, რომლებიც ცალკეულ თანამდებობის პირებს ანიჭებს “იმუნიტეტს” დანაშაულებრივ ქმედებებზე, რაც იწვევს ადამიანების უთანასწორობას კანონის წინაშე და მრავალი ადამიანის დისკრიმინაციას.

ამავე დროს, საკონსტიტუციო სასამართლო ვალდებული უნდა იყოს, რომ დასვას საკითხი კონსტიტუციიდან კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” “სამართლებრივი” “ნორმების” ამოღების შესახებ.

* * *

გარდა ამისა, საკონსტიტუციო სასამართლოს – კონსტიტუციური კონტროლის სასამართლოს – უნდა განესაზღვროს აგრეთვე სახელმწიფოში ადამიანის უფლებების დაცვის სასამართლოს ფუნქცია, რის შედეგადაც მას უფლება და მოვალეობა უნდა ჰქონდეს, რომ, როგორც თავისი ინიციატივით, ისე დაზარალებული პირის საჩივრის საფუძველზე (გასაჩივრების ვადის შეუზღუდავად), გადასინჯოს (გაკონტროლოს) საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა მიერ სამივე ინსტანციის სასამართლოში მიღებული კანონსაწინააღმდეგო – ადამიანის უფლებებისა და ინტერესების შეძლახავი – გადაწყვეტილებები, რაც გამოიწვევს საერთო სასამართლოებში დანაშაულებრივი გადაწყვეტილების მიმღებ მოსამართლეთა ლუსტრაციას, და რაც ადამიანის კანონიერი უფლებებისა და ინტერესების დაცვის და სახელმწიფოში სამართლიანობის დამკვიდრების მნიშვნელოვანი პირობა იქნება.

* * *

ამასთანავე, საკონსტიტუციო სასამართლოს – კონსტიტუციური კონტროლის სასამართლოს – მოსამართლეებს, ისევე როგორც საერთო სასამართლოების მოსამართლეებს, უნდა ჰქონდეთ არა მარტო უფლებები, არამედ მათ – ჩემს მიერ შექმნილი თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის შესაბამისად [3; და სხვა] – აგრეთვე უნდა ჰქონდეთ ამ უფლებებთან დაბალანსებული პასუხისმგებლობა.

ზემოაღნიშულიდან გამომდინარე, კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის საკონსტიტუციო სასამართლოს – კონსტიტუციური კონტროლის სასამართლოს – მოსამართლეებს, ისევე როგორც საერთო სასამართლოების მოსამართლეებს, უნდა ეკისრებოდეთ სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა, რამეთუ მოსამართლის მიერ (და საერთოდ – ნებისმიერი სახელმწიფოებრივი თანამდებობის პირის მიერ) კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღება – ეს არის მის მიერ სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება [8, მუხლი 332] და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტება [8, მუხლი 333].

მაშასადამე, სამართლიანობისა და კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის დამკვიდრებისათვის, როგორც მრავალჯერ აღვნიშნავდი და აღვნიშნავ ჩემს სამეცნიერო შრომებში [4; და სხვა, *მათ შორის*, იხილეთ აქვე – *ამავე საერთაშორისი სამეცნიერო კონფერენციის მასალებში*, გვ. 11-62], მოსამართლეებს უნდა “მოეხსნათ” ეგრეთ წოდებული “კრიშა”, რათა მათ ეკისრებოდეთ სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა მათ მიერ ჩადენილ როგორც დანაშაულებრივ ქმედებებზე, ისე დანაშაულებრივ უმოქმედობაზე.

* * *

საკონსტიტუციო სასამართლოს ზემოაღნიშნული პრობლემის (პრობლემების) გადაჭრა განსაკუთრებით აქტუალური და მნიშვნელოვანია, რამეთუ მიუხედავად იმისა, რომ 1995 წლის 24 აგვისტოს მიღებული საქართველოს კონსტიტუციის 106-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად: „კონსტიტუციის ძალაში შესვლის შემდეგ მოქმედებს მხოლოდ ის სამართლებრივი აქტი ან აქტის ნაწილი, რომელიც კონსტიტუციას არ ეწინააღმდეგება“ [5, მუხლი 106, პუნქტი 1], ხოლო საქართველოს კონსტიტუციის 106-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად: “კონსტიტუციის ძალაში შესვლიდან ორი წლის განმავლობაში საქართველოს პრეზიდენტი და საქართველოს პარლამენტი უზრუნველყოფენ კონსტიტუციის ძალაში შესვლამდე მიღებული ნორმატიული აქტების სახელმწიფო რეგისტრაციას, კონსტიტუციასთან და კანონებთან მათ შესაბამისობას” [5, მუხლი 106, პუნქტი 2], დღემდე მოქმედებს არაერთი ანტიკონსტიტუციური ნორმატიული აქტი ან არაერთი ნორმატიული აქტის ანტიკონსტიტუციური ნაწილი, რითაც ილახება ადამიანისა და მოქალაქის უფლებები და თავისუფლებები, რისთვისაც არავის არ ეკისრება არავითარი პასუხისმგებლობა.

განსაკუთრებულ ყურადღებას იმსახურებს ის ფაქტი, რომ ამ პრობლემაზე მე მრავალი წლის წინაც არაერთხელ ვამახვილებდი ყურადღებას [3, გვ. 141-142; 6, გვ. 333-334; 7, გვ. 62-63; და სხვა], და თანაც ჩემი მეცნიერულად დასაბუთებული კრიტიკული ანალიზი – *პრობლემის გადაჭრის სამართლებრივი მექანიზმების შეთავაზებით*, რომელიც ასახულია ჩემს მიერ შექმნილ და გამოქვეყნებულ სამეცნიერო შრომებში [3, გვ. 141-142; 6, გვ. 333-334; 7, გვ. 62-63; და სხვა], ჯერ კიდევ „საქართველოს კონსტიტუციაში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს კონსტიტუციური კანონის პროექტის განხილვის პერიოდში გადაეცა სახელმწიფოს უმაღლესი თანამდებობის პირებს, თუმცა ამას არავითარი შედეგი არ მოჰყოლია (?!).

* * *

საკონსტიტუციო სასამართლოს ეფექტიანობის პრობლემასთან დაკავშირებით, გთავაზობთ ასევე ჩემს მიერ ჯერ კიდევ მრავალი წლის წინ გამოქვეყნებული მონოგრაფიის პატარა მონაკვეთს, სადაც განხილული მაქვს აღნიშნული საკითხი [3, გვ. 145-147; 6, გვ. 337-339].

“სამართლიანობისა და ხალხის ინტერესების უზენაესობის დამკვიდრებაში განსაკუთრებული როლი უნდა ითამაშოს სასამართლო ხელისუფლებამ, რომელსაც ასევე უნდა ეკისრებოდეს პასუხისმგებლობა მის მიერ თავისი უფლებების გამოყენებაზე – პასუხს უნდა აგებდეს თავისი მოღვაწეობის შედეგებზე, რაც დაბალანსებული უნდა იყოს მის უფლებებთან და მოვალეობებთან.

ამასთან ერთად, სამართლიანობისა და ხალხის ინტერესების უზენაესობის დამკვიდრებაში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი როლი უნდა ითამაშოს საკონსტიტუციო სასამართლომ, რომელსაც, ჩემი აზრით, უნდა გამოეცვალოს სახელი და ეწოდოს კონსტიტუციური კონტროლის სასამართლო, და შესაბამისად უნდა შეიცვალოს (გაფართოვდეს) მისი უფლებები და მოვალეობები, და შემოღებული უნდა იქნეს პასუხისმგებლობა საკონსტიტუციო სასამართლოს მოღვაწეობის შედეგებზე, რომელიც დაბალანსებული იქნება მის ახალ უფლებებთან და მოვალეობებთან, რომლებიც დაკანონდება მომავალში.

კერძოდ, კონსტიტუციური კონტროლის სასამართლო ვალდებული უნდა იყოს თვითონ უშუალოდ, საკონსტიტუციო სარჩელის ან საკონსტიტუციო წარდგინების დალოდინების გარეშე, აკონტროლოს როგორც ამჟამად მიღებული, ასევე ის ნორმატიულ-სამართლებრივი აქტები, რომლებიც დიდი ხანია მოქმედებს, რაც (ე. ი. კონსტიტუციური კონტროლის სასამართლოს აღნიშნული მოვალეობა) ასახული უნდა იქნეს საქართველოს კონსტიტუციაში, და საერთოდ სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში, და აგრეთვე სხვა ნორმატიულ-სამართლებრივ აქტებში.

ამასთანავე, საკონსტიტუციო სასამართლო – კონსტიტუციური კონტროლის სასამართლო – პასუხს უნდა აგებდეს სახელმწიფოში ანტიკონსტიტუციური კანონების ან სხვა ანტიკონსტიტუციური ნორმატიულ-სამართლებრივი აქტების ან მათი ანტიკონსტიტუციური ნაწილების მოქმედებაზე, რომლებიც ვერ შენიშნა (ვერ აღმოაჩინა) და არ დააფიქსირა მან კონსტიტუციური კონტროლის სასამართლოს გადაწყვეტილების სახით, ე. ი. საკონსტიტუციო სასამართლო უნდა აგებდეს პასუხს, რომელიც (ე. ი. პასუხისმგებლობა) დაბალანსებული იქნება მის უფლებებთან და მოვალეობებთან – არ დაუშვას ანტიკონსტიტუციური კანონების და სხვა ანტიკონსტიტუციური ნორმატიულ-სამართლებრივი აქტების ან მათი ანტიკონსტიტუციური ნაწილების მოქმედება, რაც აგრეთვე დაფიქსირებული უნდა იყოს კონსტიტუციაში – სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში” [3, გვ. 145-147; 6, გვ. 337-339].

* * *

“ამრიგად, ყოველივე ზემოაღნიშნული კიდევ ერთხელ ადასტურებს, რომ ჩემს მიერ შექმნილი თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია და ამ თეორიის საფუძველზე სახელმწიფოებრივ თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ურთიერთდაბალანსება არის სოციალური სამართლიანობისა და ხალხის ინტერესების უზენაესობის რეალიზაციის აუცილებელი პოლიტიკურ-სამართლებრივი საფუძველი.

აღნიშნული მეცნიერული თეორია არის ამავე დროს პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება, რომელიც საზოგადოების, სახელმწიფოსა და მთლიანად კაცობრიობის ეფექტიანი ფუნქციონირების აუცილებელ პოლიტიკურ-სამართლებრივ საფუძველს წარმოადგენს” [3, გვ. 153-154; 6, გვ. 345-346].

ლიტერატურა

1. კურატაშვილი ალფრედ. სოციალური მიზნის ფილოსოფია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ფორმირებისა და ფუნქციონირების ამოსავალი თეორიული საფუძველი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003.

2. კურატაშვილი ალფრედ. ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება და მმართველობითი სამართლის, ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოების სამართლებრივი სისტემისა და მთლიანად სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა სისტემაქმნადი თეორია* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003.

3. კურატაშვილი ალფრედ. თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ადამიანის ინტერესების დაცვისა და სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის აუცილებელი მეცნიერული საფუძველი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003.

4. კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლეთა უფლებებთან დაბალანსებული მათი პასუხისმგებლობის გარეშე – სახელმწიფოში სამართლიანობის დამკვიდრება ცარიელ – ცრუ – ლოზუნგად დარჩება (?!). სახელმწიფო მართვა: პრობლემები და პერსპექტივები. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (15.11.2015). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2015. გვ. 3-12.

http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/162161/1/State_Managment_Problems_%20And_Prosects_2015_N24.pdf

5. საქართველოს კონსტიტუცია. მიღებულია 1995 წლის 24 აგვისტოს.
<http://www.parliament.ge/ge/kanonmdebloba/constitution-of-georgia-68>

6. კურატაშვილი ალფრედ. პოლიტიკური მენეჯმენტის ფილოსოფიურ-სამართლებრივი საფუძველები. *მმართველობითი სამართალი და ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოების სამართლებრივი სისტემისა და სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის განსაზღვრელი თეორიული ბაზისი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003.

7. კურატაშვილი ალფრედ. რა ცვლილებებია აუცილებელი საქართველოს კონსტიტუციაში და მსოფლიოს სხვა სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში?! „საქართველოს კონსტიტუციაში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს კონსტიტუციური კანონის პროექტის განხილვა. თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2010.

8. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი. 1999 წლის 22 ივლისი. №2287 რს
http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/sisxlis_samartlis_kodeqsi.pdf

შაკ 1+8+32+33+34+35

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

ეკონომიკურ, ფილოსოფიურ და იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი საჯარო სამართალში, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის ეკონომიკური თეორიის განყოფილების გამგე, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სანკტ-პეტერბურგის კულტურის ისტორიის საზოგადოებრივი აკადემიის ნამდვილი წევრი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

**მეტყველების კულტურაში
“ვირუსული” “ავადმყოფობის”
მსბავსად მოღებული “სიმახინჯეები” –
როგორც მრის კულტურის პრობლემა
და მისი გადაჭრის
სოციალური მნიშვნელობა**

მეტყველების კულტურა – ერის კულტურის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი შემადგენელი ნაწილია!!!

ერის კულტურის დონე კი – ერის ცივილიზებულობის განსაკუთრებულ და განმსაზღვრელ კრიტერიუმს წარმოადგენს!!!

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ენის – *მეტყველების* – კულტურას აქვს უდიდესი სოციალური მნიშვნელობა, რის გამოც არც ერთ საშუალო განათლების მქონე ადამიანსაც კი არ ეკადრება, რომ “აბდაუბდა” ლაპარაკობდეს.

მით უმეტეს, ყოვლად გაუძარტლებელია, როდესაც სახელმწიფოს დედაქალაქშიც კი – არა მარტო საშუალო განათლების მქონე, და არა მარტო უმაღლესი განათლების მქონე ადამიანები, არამედ მათზე კიდევ უფრო მეტად განათლებისა და მეცნიერების სფეროს ზოგიერთი ცნობილი წარმომადგენელი – *ზოგიერთი პროფესორი, მათ შორის, ფილოლოგებიც კი, და აგრეთვე ზოგიერთი ძალიან მაღალი თანამდებობის მქონე პოლიტიკოსი და ა.შ.* – მეტყველების დროს აშკარად “მახინჯ” და უაზრო სიტყვებს იყენებენ, რითაც თავისდა უნებურად შეურაცხყოფას აყენებენ ქართულ ენას, ქართული ენის და ქართველი ერის კულტურას (!!).

ამასთანავე, ჩემს მიზანს წარმოადგენს არა კონკრეტულად ვინმეს – *არა რომელიმე პირის* – კრიტიკა, არამედ იმის მოწოდება, რომ დაცული იყოს ენის სიწმინდე, და რომ ცალკეულმა ადამიანებმა თავიანთი დაუკვირვებელი მეტყველებით ხელი არ შეუწყონ მეტყველების კულტურაში “ვირუსული” “ავადმყოფობის” მსგავსად მოღებული “სიმახინჯეების” დამკვიდრებას.

ამრიგად, ვინაიდან ენათმეცნიერები – ქართული ფილოლოგიის წარმომადგენლები და ა.შ. აღნიშნული პრობლემის მიმართ რატომღაც, *რბილად რომ ვთქვათ, “დადუმებულები”* არიან (თუმცა ეს, *უპირველეს ყოვლისა, სწორედ მათი საქმეა*), იძულებული ვარ მოკლედ შევჩერდე რამდენიმე “მახინჯ” გამონათქვამზე, რომლების მოსმენაც ჩემში ათწლეულების განმავლობაში გაკვირვებას და აღშფოთებას იწვევს, მაგრამ რომელ სიტყვებსაც, *სამწუხაროდ, ბოლო ხანებში კიდევ უფრო ხშირად*

იყენებენ მეტყველების დროს ადამიანები და, *მათ შორის*, განათლებული, ცნობილი და პატივსაცემი პიროვნებებიც კი:

არცთუ იშვიათად ისმის გამოთქმა “ორი კვირის უკან”, “ორი წლის უკან” და ა.შ., რაც სრულიად გაუმართლებელია, რამეთუ აღნიშნული გამოთქმები სწორი რომ იყოს, მაშინ, მაგალითად, “წინაპრების” ნაცვლად უნდა ვიყენებდეთ უაზრო გამოთქმას – “უკანაპრები”, რის გამოც “წინაპრების” სადღეგრძელოს ნაცვლად “უკანაპრების” სადღეგრძელოს უნდა ვსვამდეთ, რაც სრული უაზრობა იქნებოდა, ხოლო ნაცვლად გამოთქმებისა – “გუშინწინ” და “მარშანწინ”, უნდა ვიყენებდეთ უაზრო გამოთქმებს – “გუშინუკან” და “მარშანუკან” (!).

ამ ბოლო წლებში საზოგადოებაში განსაკუთრებით გავრცელდა მეტყველების დროს ისეთი სრულიად უაზრო სიტყვების გამოყენება, როგორც არის – “იმათმა თქვეს”, “ამათმა თქვეს”, “იმათმა გააკეთეს”, “ამათმა გააკეთეს” და ა.შ., ნაცვლად სიტყვებისა – “იმათ თქვეს”, “ამათ თქვეს”, “იმათ გააკეთეს”, “ამათ გააკეთეს” და ა.შ., რამეთუ სიტყვები – “იმათმა” და “ამათმა” შეიძლება გამოყენებული იყოს მხოლოდ შემდეგ კონტექსტში: “იმათმა (ამათმა) მეგობრებმა, ან იმათმა (ამათმა) მეზობლებმა, ან იმათმა (ამათმა) ნათესავებმა, ან იმათმა (ამათმა) შვილებმა, ან იმათმა (ამათმა) მშობლებმა თქვეს ან გააკეთეს და ა.შ.”.

ასევე თითქმის საყოველთაოდ დამკვიდრდა უადგილოდ და უაზროდ ისეთი გამოთქმების (სიტყვების) გამოყენება, როგორც არის “არ დაურეკავს”, “არ დამირეკავს” და ა.შ., ნაცვლად სიტყვებისა – “არ დაურეკია”, “არ დამირეკია” და ა.შ., რამეთუ სიტყვები “არ დაურეკავს” ნიშნავს იმას, რომ, მაგალითად, ღია არ დაურეკავს ეკავს, თუმცა სიტყვების – “არ დაურეკავს” მთქმელი გულისხმობს იმას, რომ მისთვის ღიას არ დაურეკია, ისევე როგორც სიტყვები “არ დამირეკავს” ნიშნავს იმას, რომ, მაგალითად, ღია არ დაურეკავს მას, ანუ ნიშნავს იმას, რომ ღია არ დაურეკავს ამ სიტყვების მთქმელს, მაშინ როდესაც ნაცვლად სიტყვებისა “არ დამირეკავს”, ამ სიტყვების მთქმელი უნდა ამბობდეს სიტყვებს – “არ დამირეკია”, რაც რეალურად იგულისხმება კიდევ სიტყვებში – “არ დამირეკავს”.

ხშირად უადგილოდ და უაზროდ ისმის აგრეთვე სიტყვები – “იგი”, “მაგი”, “იმგენი”, “ამგენი”, მაგალითად, “იგი გარგი ბიჭია”, “იგენი (ან მაგენი, ან ამგენი) კარგი ახალგაზრდები არიან” და ა.შ., მაშინ როდესაც ქართულად არის – არა “მე, შენ, იგი” და არა “ჩვენ, თქვენ, იგენი (ან აგენი)”, არამედ – “მე, შენ, ის” და “ჩვენ, თქვენ, ისინი”.

მეტყველების კულტურის პრობლემასთან დაკავშირებით, განსაკუთრებით გასაკვირია ის, რომ უკულტურობა, სისულელე და უაზრობა ზოგიერთს ალბათ კულტურის მაღალი დონის მაჩვენებელი ჰგონია (!).

დაბოლოს, გაკვირვებას იწვევს: სად არიან და რას ფიქრობენ ამ შემთხვევაში ენათმეცნიერები მაინც?!

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, აუცილებლად მიმაჩნია სახელმწიფოს მიერ გადაუდებელი ზომების მიღება სამართლებრივი პასუხისმგებლობის მექანიზმების შემოღების ჩათვლით, რათა უზრუნველყოფილი იყოს მეტყველების კულტურის მაღალი დონე, რამეთუ ენის – მეტყველების – კულტურას უდიდესი სოციალური მნიშვნელობა აქვს.

Nadiia Datsii (Kiev. Ukraine)

Doctor of Public Administration, Professor,
Department of Administrative Management,
Municipal Management Academy

PHENOMENON OF PUBLIC ADMINISTRATION IN THE ASPECT OF SELF-GOVERNMENT

Synergetic potential of society and is an indicator of social progress and the generator only when there are various sources of self-organisation that continually communicates with each other. Because society is the institutional system, the field of the institutional self-government must exist. This role is played by the system of public administration. In our view, the phenomenon of public administration is the equivalent phenomenon in terms of self-government throughout the public spaces. In modern society, it provides faster high level of self-organized scientific space and high creativity research. It provides for the needs of self-political field, economic field, the cultural field. In general, these and other sociocivilized fields are self-regulated (stimulated or constrained) by the interaction of society as a system resource of one format and of the state as the system resource of another format.

In determining the most effective forms of cooperation between state, society and man it raises a number of problems associated with the need to harmonize and correction of public expectations and government priorities in some way determined by the level of human needs. In the process of interaction with the authorities a person operates a large range of concepts that convey complex perception and sense of public power, a variety of attitudes to it, where radical manifestations are or rejection and exclusion, civil liability or human power. So scientists focused their attention on the problems of finding ways to create an atmosphere of partnership relations between the authorities and society, determine the conditions, forms, tools and mechanisms in order to create a positive people's perception of power.

In the modern theory addresses various aspects related to causes and consequences of the emergence of human needs, the ways to satisfy it and mostly classified on the basis of ranking. Usually, researchers rely on the premise that in addition to purely physiological needs, which at a minimum provide life, there are other requirements (higher order) that under certain conditions, compete, complement and be assessed in the light of the priority to public life.

There are other theoretical models that define, on the one hand, how, to what extent the conditions under which wants people get (satisfy, reach) in the course of their life, on the other hand – what results can be expected by society (enterprise organization) from the actions of a particular person. There are other theories that define not only people's motivation to action, but its behavior in the community and explain the formation of life goals and values [3, p. 26].

Based on the definition of that society – is a group of people united by certain historically, economically, socially and geographically-defined forms and ways of interaction and relationships in order to satisfy their material and spiritual needs, which is characterized by common problems, interests, values and purposes. It can be argued that society, on the one hand, created by people to satisfy (or approval) of their personal needs, but on the other – is a powerful regulator of those needs, because their level of both quantitative and qualitative dimensions largely formed under the influence of public opinion.

Thus, society is considered as form of the common human existence, life, social behavior, which can be regulated by natural means, above all, the physical condition of people and the presence of material, including natural resources and public, among which are the tradition, reputation, habits, laws that are, inherently, regulators of human needs and determine the behavior of the individual among others.

The society is established in order to have focused and cleverly organized common activities. Whereas its individual members are not united by these underlying principles, attitudes, traditions that are formed in family, tribe, community. Social principles are mainly generalized, have formalized character and can be viewed quickly enough, coordinated, adjusted depending on the specific situation, while the family relationships usually have more stable sacral character. It means that a society is based on common convention, agreement, the focus of interest to satisfy people's needs, and personality of the individual is much less restricted, adjusted as a result of its entry into society than as a result of belonging to a smaller community (family, family, organization).

Summarizing the above, we can imagine that the social behavior is formed by three global groups of factors (requirements): material, moral (spiritual) and public (social), which to some extent may follow each other, complement one another, consistent or compete with each other. For example, in the attraction to achieve public a particular person is recognized. This person often ready within certain limits (in the absence of threat to life) to sacrifice their own material resources, achievements, even losing something precious, risking not only her own welfare, material prosperity, but prosperity of entourage, like family. Conversely, the other person in the struggle for material resources, personal wealth may deliberately violate certain moral guidance, principles of public morality, ethics.

Ukrainian society is tired of political opposition in the government, empty promises and living in constant expectation of "better times". Against the backdrop of substantial limitation of public participation in the affairs of the state in Ukrainian society there is depression and apathy. According to the Ukrainian association of psychologists at the beginning of 2016, more than half the population of Ukraine is in a state of depression. One of five is suffering from psychological disorders, and every second -from apathy. Psychologically intensed human behavior is unpredictable, so the control of the society, in which more than half of people suffer from psychological discomfort, is reduced and, accordingly, the state loses its vitality. As causes of psychological stress of Ukrainian people the Association provides: lack of money (labor market); lack of opportunities to keep family (housing, household sector); lack of opportunities to improve the situation (inefficiency of public administration) [2, p. 53]. Increasing social depression reduces the control, society is apathetic to the authorities, which is a sign of State regression. The same state of society was observed in the period of the decay of states, so, the collapse of the Roman Empire under the blows of the barbarians occurred in full public apathy to the events taking place [1, p. 98].

Thereby, the rate of evolutionary processes largely depends on how the goals of the state of the expectations of the Ukrainian society, as they are formulated, which forms chosen to deliver them to the people, as an effective means of implementation, as well as state consistent in achieving them. This is the consolidation of society around the national idea, which should aim to ensure optimal behavior of citizens to benefit themselves and society. The purpose generate actions and the actions supported by society increase rapidly its capacity. As a result, the national idea turns into a new ideology - a system of ideas and goals which society lives.

REFERENCES

- 1. Boyko-Boychuk L.** Method synergistic analysis of socio-political systems (theoretical aspect) / L. Boyko-Boychuk // *Man and politics*. – 2015. – № 4 (34). – P. 92-105.
- 2. Vladimir Melnichenko J.** Undesirable reality / Vladimir Melnichenko // *people. deputy*. – 2016. – № 2. – P. 52-55
- 3. Horuzhy S.S.** What means SYNERGIA? As Universal synergy paradigm: Synergy as a universal paradigm: leading subject areas discursive communication heuristic resources / Horuzhy // *Vopr. philosophy*. – 2013. – № 12. – P. 19-36.

Сергей Васильевич Симак (Киев, Украина)

кандидат наук по государственному управлению, доцент,
проректор по научно-педагогической деятельности
Академии муниципального управления

КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ ЭФФЕКТИВНОСТИ МЕХАНИЗМОВ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ В СФЕРЕ ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Учитывая то, что проекты в сфере государственно-частного партнерства имеют определенные особенности, а именно различные цели деятельности их участников, по нашему мнению, целесообразно дополнительно разработать модель оценки эффективности деятельности предпринимательских структур при использовании государственно-частного партнерства.

Государственный и частный капитал могут участвовать в партнерстве в нескольких формах, причем возможные формы могут комбинироваться в различных вариантах. В составе методики используются различные критерии эффективности, учитывающие требования обеих групп участников взаимодействия, при этом интегральным критерием эффективности является взвешенный с учетом важности всех участников интегральный критерий эффективности.

Система показателей эффективности применяется на различных этапах взаимодействия при проведении тендера на осуществление государственных закупок. Понятие "эффективность взаимодействия" является интегрированным. Взаимодействие является эффективной с точки зрения его участника, если оно (взаимодействие) удовлетворяет интересы участника. Показатель эффективности - количественная или качественная характеристика, с помощью которой выражается степень эффективности процесса взаимодействия.

Показатели соответствия стандартам и требованиям касаются всех основных участников взаимодействия при проведении тендера на осуществление государственных закупок: государственный и частный сектор, подрядчики и потребители, а также другие субъекты, которых касается выполнение конкретных работ в рамках государственных закупок. Показатели также позволяют измерять соответствие целям других участников процесса взаимодействия.

На основе анализа применимости методик оценки инвестиционной привлекательности хозяйствующих субъектов в исследуемой предметной области разработана методика оценки экономической привлекательности предпринимательских структур, претендующих на выполнение государственных заказов. Эта методика включает оценку следующих основных параметров предпринимательских структур: 1) стоимость активов; 2) экспортный потенциал предприятия исполнителя государственных контрактов (ПИГК); 3) доля на рынке продукции; 4) качество финансового состояния.

Величина активов и уставного капитала частного сектора рассматривается как один из важных факторов, определяющих его инвестиционную привлекательность. При проведении инвестиционной деятельности государственный заказчик должен правильно определять рыночную цену активов исполнителя заказов для правильной оценки его инвестиционной привлекательности.

Определение целей и ресурсов ПИГК, которые необходимы для достижения целей в соответствии с условиями государственного тендера, является стратегически важным, так как позволяет осуществить согласование долгосрочных целей ПИГК с текущими целями и, соответственно, установить достаточность имеющихся и потенциально необходимых ресурсов для выполнения условий государственного тендера.

Финансовое состояние является важнейшей характеристикой финансовой деятельности ПИГК. Оно определяет конкурентоспособность предприятия и его потенциал, является гарантом эффективной реализации экономических интересов всех участников финансовых отношений: как самого ПВДК, так и его партнеров.

Устойчивое финансовое положение предприятия является результатом умелого, просчитанного управления всей совокупностью производственно-хозяйственных факторов, определяющих результаты его деятельности.

Итоговая рейтинговая оценка учитывает все важнейшие параметры (показатели) финансово-хозяйственной и производственной деятельности ПИГК, то есть хозяйственной активности в целом. При построении используются данные о производственном потенциале предприятия, рентабельности его продукции, эффективности использования производственных и финансовых ресурсов, состоянии и размещении средств, их источниках и другие показатели. Точная и объективная оценка финансового состояния не может базироваться на произвольном наборе показателей.

Проведенный анализ показывает обоснование указанного подхода к оценке экономической привлекательности бизнес-структур, претендующих на выполнение государственных заказов, на основе оценки основных параметров предпринимательских структур, а именно: стоимости активов; экспортного потенциала частного предприятия - партнера; доли на рынке продукции; качества финансового состояния и построения комплексной сравнительной рейтинговой оценки.

Ирина Васильевна Драган (Киев, Украина)

к.э.н., с.н.с., ГУ "Институт экономики природопользования
и устойчивого развития НАН Украины"

СОВРЕМЕННЫЙ ВЗГЛЯД НА РОЛЬ ГОСУДАРСТВА В СИСТЕМЕ ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ

Международные экологические проблемы включают в себя вопросы охраны окружающей среды, которые возникают между соседними странами в приграничных регионах, проблемы использования международных водоемов, в частности рек, бассейны которых охватывают территории нескольких государств, процессы трансграничного загрязнения природной среды вследствие выпадения кислотных дождей и, наконец, глобальные экологические проблемы, как, например, защита озонового слоя Земли, или глобальное потепление климата. Причем глобальные экологические проблемы привлекают особенно большое внимание в науке, политике и обществе.

Глобальные выбросы по сравнению с другими формами загрязнения отличаются тем, что для их вредного воздействия на окружающую среду несущественным является место выброса. Согласно современным исследованиям, глобальное потепление климата зависит не столько от регионального профиля выбросов этих парниковых газов, сколько от их суммарного объема, поступающего в атмосферу Земли. Аналогичная ситуация имеет место в связи с выбросами хлорфторв/углеводородов в связи с их влиянием на озоновый экран.

Для экономической науки изучение проблемы общественных благ не является новым, и экономикой охраны окружающей среды уже давно исследуются аллокации, которые возникают из того, что окружающая среда является благом свободного доступа. Развитые эколого-экономической наукой стратегии интернационализации и прагматичные политико-экологические инструменты можно применить в основном и для решения глобальных экологических проблем.

Вместе с тем важнейшей задачей для Украины является поиск необходимых ресурсов и осуществления масштабных инвестиционных проектов в области энергосбережения, экологической модернизации производства. Стратегическая модель управления природопользованием в рыночных условиях хозяйствования в рамках пространственного социально-экономического развития должна базироваться на корпоративной системе управления с участием бизнес-структур, территориальной общины, органов государственной власти и органов местного самоуправления.

В современных условиях существенного совершенствования требует система управления природными ресурсами в части развития пространственно ориентированной инновационной корпоративной экономики.

Основным управленческим инструментарием, с помощью которого будет развиваться система природопользования, являются принципы экологического менеджмента, которые раскрываются в концептуальных подходах «зеленой» и «синей» экономики.

Основными стратегическими ориентирами гармонизации эколого-экономических интересов в системе природопользования должны стать: усиление роли и ответственности местных органов самоуправления в решении экологических проблем; постоянное внедрение и усиление управления инновационными процессами, совершенствование экологически чистых технологий, распространение стандартов экологического менеджмента; обеспечение четкого разграничения полномочий между центральными и региональными органами власти и ведомствами с усилением их ответственности по повышению уровня инновативности в эколого-экономической сфере и действенности эколого-экономических реформ

Jurate Merkiene (Vilnius, Lithuania)

Lecturer of Business English at Vilniaus kolegija/University of Applied Sciences

Ingrida Galkauskiene(Vilnius, Lithuania)

Lecturer of Business English at Vilniaus kolegija/University of Applied Sciences

**WHAT DOES IT TAKE TO MAKE
A BETTER ENTREPRENEUR
IN TOMORROW'S WORLD**

Introduction. A sense of change is coming into our lives. These modifications should be dynamic and involve all members of society. Young people should acquire professional knowledge and the capacities and skills necessary to adapt in society and the global world.

The capacities necessary for the up and coming generation

Much has been spoken about the vision for the future based on the input from corporate leaders. Leading businesses commit to bold social goals and integrate social change in all aspects of their operations. Heads of companies are aware of the fact that not only intelligence but emotional intelligence is very important for the career of every employee.

Emotional intelligence describes the ability to identify and assess, manage and control one's own emotions in addition to those of others. The relevance of emotions to work outcomes gained momentum especially after D. Goleman's book about emotional intelligence „*Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ* „, was published in 1995.

In today's modern world young students, future businesspeople should also have another capacity- resilience. Resilience is the positive capacity of people to cope with stress. It also includes the ability to bounce back after a disruption and to be able to provide resistance to future negative events. The young generation or generation Z will be entering the workforce with greater technological knowledge. This generation prefers fast and efficient productivity and are masters of multitasking. This in its turn may and does produce stress. Therefore resilience, as such, is a capacity which is absolutely necessary for the future entrepreneur.

College students prefer intrapersonal and independent learning over group work. This should alert all those working in the sphere of communication. How to build emotional intelligence when communication takes place very differently and is virtual most of the time? Studies have shown that employees with higher emotional intelligence are better at leadership skills and job performance.

Young people are remodelling the educational system in many aspects. According to Hal Brotheim in *Introducing Generation Z*, young people will be better future employees. With the skills needed to take advantage of advanced technologies, they will be significantly more helpful to the typical company in today's high tech world. It is worth to note that their valuable characteristics are their acceptance of new ideas and different conception of freedom from the previous generations. As a result of the social media and technology they are accustomed to, Generation Z is well prepared for a global business environment.

It is important to point out that university students no longer want just a job. They want a feeling of fulfillment and excitement in their job that may help them change the world. Generation Z expresses zeal to be involved in their community and their futures. Before college, Generation Z is already out in their world searching how to take advantage of relevant professional opportunities that will give them experience for the future.

What are the challenges facing companies and educational institutions?

Educational institutions should employ teachers who know more than one foreign language, have good IT skills, be creative, open to changes and willing to experiment with the newest teaching methods.

Some authors argue that cyberculture is turning young people into "know-nothings." Digital technology is having an impact and there may be reason for concern.

Especially as historian, economist and demographer Neil Howe says “It creates real developmental difficulties when so much of your stimulus is digital”.

Craig Kielburger opposes the thought that there are many difficulties and says that this generation is tremendously engaged in social activism. Digital skills are partly responsible for their zeal for activism, because it has given them the ability to interact with the world and other activists like never before. In previous generations, there was a feeling that when you were young, you were a passive bystander, an adult-in waiting, but today because of technology, young people have a sense of self-confidence. This should come with a sense of responsibility because just as rapidly as one can share something of interest or concern it is essential to be careful with what is being said by being sensitive and in acquiring the capacity of being emotionally intelligent. Communicating and having access to information may involve unintentional mistakes from which the young generation will and should learn. Being resilient to daily misunderstandings and being able to provide resistance to future negative events should define the future entrepreneur. Global economic uncertainty will make it tenacious for the young generation to anticipate their quality of life.

The challenges facing new leaders of educational institutions are numerous. Strong leadership and social-support networks at educational institutions will be in great need. If these targets are not met there is a risk of many young people being left behind in the race for being a good entrepreneur.

When companies are genuine in their outreach, strategic in their engagement and are able to communicate impact they become popular with the young generation. Businesses have the resources – from financial means, collective intelligence to technology – to contribute and make a difference.

Being emotionally intelligent and resilient can lift the bar for the new generation wishing to achieve a higher and better level of communication, well-being and work in society. Using social media to increase awareness of important issues, knowing that companies care as much about the social impact as well as financial performance. Young people are influencing others to get involved and become active members of society. These efforts may be defined through their awareness of others – being emotionally intelligent and resilient. There are many issues students, young entrepreneurs, should be addressing. So should their teachers at university and hopefully their business leaders.

Educating young people is currently much more different and requires trained professionals to carry out the task. Support is necessary to develop a young person to be able to live in the future world. It is up to us to teach students to have the necessary skills and capacities to live and work in a better society.

Conclusion. Emotional intelligence and resilience have to be the essential capacities of the future employees and entrepreneurs.

REFERENCES

1. **Bowen.H.** Social Responsibilities of the Businessman. New York: Publisher «Harper», 1993.
2. **Goleman.D.** Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ, Bantam », 1995.
3. **Kielburger.C.M.** The Power of We Day: Moving the World from Me to We, « Fireside Book», 2013.

Дмитрий Васильевич Нелипа (Киев, Украина)

Доктор политических наук, заведующий кафедрой государственного управления
Киевского национального университета имени Тараса Шевченко

Виктория Валерьевна Черняховская (Киев, Украина)

Аспирант кафедры государственного управления философского факультета
Киевского национального университета имени Тараса Шевченко

ВЛИЯНИЕ ГЕНДЕРНЫХ СТЕРЕОТИПОВ НА СТАНОВЛЕНИЕ ЖЕНЩИНЫ КАК СУБЪЕКТА УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Гендерным стереотипам присуща чрезвычайная устойчивость и воспроизводимость. Устойчивыми считаются заложенные с детства стереотипы: в семейном кругу, в детском саду и школе, которые впоследствии переносятся во взрослую жизнь, в семью и общество в целом.

В нашем обществе подавляющее большинство гендерных стереотипов носят дискриминационный, деструктивный характер, они мешают развитию украинского общества как правового, демократического государства, а значит, требует срочных и глубоких изменений.

Обозначенная нами научная проблема достаточна актуальной и востребованна. Именно гендерным стереотипам посвящено большое количество работ известных зарубежных исследователей, таких как А. Бодалев, который изучал психологию общения с точки зрения стереотипного мышления и место личности в современном обществе; У. Липпман исследовал стереотипы, что формируются в профессиональном сознании служащих системы государственного управления; В. Трусов и Л. Стрикленд в актуализировали стереотипы в социальной психологии. Среди украинских ученых освещали проблему гендерных ролей, гендерных стереотипов и гендерного дисбаланса в системе управленческой деятельности, такие ученые как Т. Виноградова, Т. Говорун, И. Головашко, И. Жеребкина, Т. Мельник, и другие.

Следует отметить, что стереотип - это социально значимое явление человеческого сознания и поведения, в котором отображаются привычный образ их отношение к той или иной жизненной позиции и ситуации. Социальные стереотипы выступают устойчивыми, оценочными представлениями людей друг о друге, которые формируются в процессе их взаимоотношений [1, с. 323]. Именно поэтому, традиционные стереотипы массового сознания существенно ограничивают возможности становления женщины как субъекта управленческой деятельности и часто отрицательно влияют на их семейные отношения с того момента, как только представительницы женского пола достигают успехов в сфере своей трудовой деятельности.

Характерным признаком существующих стереотипов является дисбаланс женщин и мужчин на рынке труда, что непременно приводит к феминизации бедности. Как показывает опыт, в Украине каждая третья женщина имеет уровень доходов, который соответствует, к сожалению, прожиточному минимуму в стране. Женщины составляют большинство населения страны, однако и в нынешних условиях они остаются наименее социально защищенной категорией, а поэтому проблемы элементарного выживания затрагивают не только пенсионеров, безработных, но и работающих в бюджетной сфере [2, с. 43].

Несмотря на высокий уровень образования украинских женщин, наше общество продолжает сохранять патриархальный характер. Традиционно семейные роли в большинстве случаев распределяются таким образом, что становятся или обязанностью женщины, или же волонтерским вкладом мужчины. Семейные отношения, формирующиеся таким образом, не являются недостатком до тех пор, пока не становятся формой эксплуатации женщины [3, с. 108].

Сочетание женского труда дома с профессиональными обязанностями на работе, прежде всего в сфере государственного управления, где женщина все чаще выступает в роли субъекта трудовых отношений, часто приводит к стрессовому состоянию, поскольку такое сочетание чрезвычайно тяжело переносится женщиной как физически, так и морально. Поэтому важную роль играет сфера бытовых услуг, которая в нашем государстве остается далекой от идеала [4, с. 38]. Именно она должна взять на себя значительную часть домашних забот женщины с тем, чтобы дать возможность ей более продуктивно и эффективно выполнять служебные обязанности.

Поэтому, можно сказать, что препятствием на пути к становлению гендерного паритета и искоренение гендерных стереотипов в отношении женщины как субъекта в сфере управленческой деятельности служат ряд факторов, которые заложили бы фундамент к положительным тенденциям в нашем обществе, а именно:

- стереотипы массового сознания, которые устойчиво продолжают презентовать женщину как второстепенный пол в нашем государстве;

- продолжающаяся стагнация экономики Украины, которая, к сожалению, ухудшается все возрастающим уровнем безработицы и преобладающим на рынке труда спросом на работников-мужчин, а не женщин;

- слабо развитое гражданское общество, в том числе пассивность общественных структур (особенно женских организаций) и отдельных женщин в отстаивании своих законных прав, свобод и интересов;

- отсутствие государственного механизма, обеспечивающего равенство прав и возможностей женщин и мужчин во всех сферах общественной жизни;

- отсутствие должного информирования средствами массовой информации Украины об опыте решения гендерных проблем вообще, и в частности преодоления гендерных стереотипов в странах-участницах Европейского Союза;

- ожидаемая ликвидация визового режима даст возможность большему количеству украинских женщин познакомиться с лучшими европейскими достижениями в области решения гендерного дисбаланса;

- ситуация в сегодняшней Украине требует создания и реализации как де-факто, так и де-юре государственной программы преодоления гендерного дисбаланса в целом, и гендерных стереотипов, которые не дают женщине занять достойное место в сфере управленческой деятельности, в частности.

Подытоживая, можем отметить, что влияние гендерных стереотипов на становление женщины как субъекта управленческой деятельности достаточно весомое, поэтому для преодоления гендерного дисбаланса государство должно наладить механизм обеспечения равенства. Ведь ценность гендерного равенства реализуется, прежде всего, на государственном уровне. Политика государства, направленная на обеспечение равных прав и возможностей женщин и мужчин, определяется как гендерная политика, поскольку воплощение ценности гендерного равенства требует регулирования упорядоченной системой международных, региональных и национальных организационных структур государственного и общественного характера. Первоочерёдными в формировании механизма обеспечения гендерного равенства является как «действие сверху» (на уровне гендерной политики), так и «действие снизу» (участие общественности, в частности, женского движения).

ЛИТЕРАТУРА

1. **Белинская Е. П.** Социальная психология: Хрестоматия: [Учебное пособие] для студентов вузов / Е. П. Белинская, О. А. Тихомандрицкая. – М : Аспект Пресс, 2003. – 475 с.

2. **Алешина Ю., Волович А.** Проблемы усвоения ролей мужчины и женщины // Вопросы психологии, 1999. - №4. – С. 41-49

3. **Гендерний паритет в умовах розбудови сучасного українського суспільства.** – К.: Український ін-т соціальних досліджень, 2002.–236 с.

4. **Мельник Т.М.** Творення суспільства гендерної рівності: міжнародний досвід. Закони зарубіжних країн з гендерної рівності. Друге доповнене видання. – К.: Стило, 2010. – 378с.

Елена Александровна Беляева (Краснодар, Россия)

Кандидат экономических наук,
доцент Кубанского государственного университета

Вероника Сергеевна Панасейкина (Краснодар, Россия)

Кандидат экономических наук,
доцент Кубанского государственного университета

ИНВЕСТИЦИОННЫЙ КЛИМАТ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ: ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ КОНКУРЕНТНЫХ ПРЕИМУЩЕСТВ ТЕРРИТОРИИ

В современных рыночных условиях проблема привлечения инвестиций постоянно находится в центре внимания. Это объясняется тем, что инвестиции становятся важным ресурсом развития территорий. Ввиду ограниченности возможностей федеральной инвестиционной поддержки, субъектам Российской Федерации и муниципальным образованиям необходимо ориентироваться на создание инвестиционной привлекательности собственной территории и, как следствие, повышение инвестиционной активности [1].

В реализации инвестиционных программ и проектов на территории муниципального образования возможно использование инструмента частно-государственного партнерства.

Использование различных форм частно-общественного партнерства предусматривают прямое участие сторон в реализации проектов на основе специальных условий, правил и соглашений [2]:

- Инвестиционные торги (конкурсы, аукционы). Предоставление свободных земельных участков коммерческим организациям в долгосрочную аренду на инвестиционных условиях. Муниципальным властям следует рассматривать территорию муниципального образования в целом, отдельные земельные участки как важный инвестиционный ресурс. Для этого необходимо вводить в практику предоставление земельных участков, находящихся в собственности муниципального образования на инвестиционных условиях.

Предоставление объектов незавершенного строительства и реконструкции на инвестиционных условиях. Объекты недвижимости также как и земельные участки, следует рассматривать в качестве объектов инвестирования, которые могут предоставляться муниципальным образованием потенциальным инвесторам на торгах (через конкурсы, аукционы) либо целевым образом (целевое предоставление).

- Совместное финансирование. Прямое бюджетное субсидирование инвестиционных проектов при условии основного финансирования частными инвесторами. При реализации программ стимулирования муниципального развития может быть установлено соотношение муниципальных субсидий и инвестиций частных предпринимателей.

Механизм реализации инвестиционной политики состоит из средств и рычагов управления, посредством которых осуществляется достижение ее целей. Действенность механизма реализации зависит от множества условий, основным из которых является сонаправленность рычагов инвестиционной политики. Например, в Германии на уровне муниципалитетов действуют «инвестиционные корпорации».

Наиболее актуальные цели и задачи в улучшения инвестиционного климата [3]:

- привлечение инвесторов;
- стимулирование туристической привлекательности территории;
- лоббирование интересов муниципального образования для решения текущих проблем развития местной среды (анализ ситуации, включая маркетинговые исследования, стратегические направления, приоритетные проекты и управленческие

решения, целевые показатели);

- разработка маркетинговых стратегий муниципальных образований. Позиционирование муниципального образования и план продвижения. Обучение специалистов администрации;

- разработка муниципальных целевых программ по повышению инвестиционной привлекательности территории; привлечению потенциальных жителей; развитию туристического комплекса.

Регионы и отдельные муниципальные образования, развивающиеся в условиях рыночной экономики, с точки зрения конкурентной борьбы следует рассматривать как комплексные (совокупные) субъекты хозяйственной деятельности, состоящие из множества отдельных хозяйствующих субъектов.

Находясь на одной территории муниципального образования, эти субъекты объединены общей инфраструктурой, используют одни и те же местные трудовые, территориальные, энергетические и другие ресурсы, связаны между собой системой экономических, управленческих и просто межличностных связей.

Конкурентоспособность муниципального образования во внешней среде определяется развитием в нем как отдельных производств и видов деятельности, так и групп технологически, экономически и организационно взаимосвязанных производств, компаний и организаций, действующих в определенной сфере и характеризующихся работой, в конечном счете, на внешний рынок.

Одна из задач в системе развития конкурентных преимуществ муниципального образования - выявить потенциал кластеризации муниципального образования.

Критерием для выделения базового вида экономической деятельности кластера является способность производить предприятиями конкурентоспособную продукцию. Кластер в целом должен обладать следующими отличительными признаками [4]:

- его доля на рынке соответствующей продукции (национальном и мировом) превышает среднюю долю экономики муниципального образования, выраженную в валовом муниципальном продукте (ВМП) на этом рынке;

- темп прироста продукции кластера превышает средний темп прироста внутреннего муниципального продукта;

- устойчивое кооперирование отраслей, входящих в кластер;

- развитие информационных и маркетинговых связей между предприятиями кластера на основе современных технологий, формирование в рамках межмуниципальной экономической интеграции общих стандартов производства, поставок и управления, активное развитие кластерных брендов.

Кластеры можно классифицировать по целому ряду признаков, например [5]:

- по номенклатуре продукции (многопрофильный, однопрофильный);

- по степени внешней зависимости («свой» или внешние ресурсы использует);

- по характеру конечной продукции/услуги (сырье, полуфабрикат, компонент, готовое изделие);

- по масштабу и структуре рынков сбыта;

- по доле в экономической базе муниципального образования;

- по географии сбыта (за пределами муниципального образования или в нем);

- по эффективности для местного бюджета.

Первым этапом работы по повышению конкурентоспособности муниципального образования является составление перечня его фактических и потенциальных конкурентных преимуществ, начиная от его географического положения и заканчивая идеями, которые могли бы обеспечить повышение конкурентоспособности муниципального образования во внешней среде.

Второй этап заключается в выявлении и классификации конкурентных кластеров - групп компаний и организаций, совокупным результатом деятельности которых является выпуск продукции (оказание услуг) для реализации за пределами муниципального

образования.

На третьем этапе выявляются направления повышения конкурентоспособности кластеров. Это может быть:

- 1) повышение прибыльности предприятий.
- 2) увеличение доходов бюджета.
- 3) увеличение доходов занятых и уровня жизни населения.
- 4) повышение эффективности использования ресурсов региона.
- 5) обеспечение долговременной экономической стабильности.
- 6) повышение инвестиционной привлекательности.
- 7) активизация предпринимательской активности в сопутствующих сферах.

Конкурентоспособность территории тесно связана с возможностью привлечения отечественных и иностранных инвестиций для реализации программ размещения и территориальной организации производственных сил, от степени благоприятности инвестиционного климата.

Поскольку в настоящее время особое значение приобретают пространственные характеристики экономических субъектов на территории, можно закономерно предположить, что влияние инфраструктурного потенциала на величину совокупного инвестиционного потенциала должно быть достаточно значительно.

Возможно выделить основные направления деятельности органов местного самоуправления в организации эффективной системы управления инвестиционными процессами [1]:

1 Блок – Стратегическое планирование

1) разработка и принятие долгосрочной стратегии развития муниципального образования;

2) определение приоритетов в управлении инвестициями со стороны органов МСУ и согласование их с интересами местного населения.

2 Блок – Разработка имиджа

1) реализация комплекса мероприятий по муниципальному маркетингу, направленного на позиционирование муниципального образования в инвестиционном поле;

3 Блок – Институциональные преобразования

1) формирование в структуре органов местного самоуправления всех необходимых органов управления инвестициями, направленных на координацию действий всех местных исполнительно-распорядительных органов в ходе реализации стратегии развития;

2) согласование муниципальных правовых актов, регулирующих управление инвестиционными процессами, с соответствующим законодательством РФ и субъекта РФ, а также между собой;

4 Блок – Разработка экономических приоритетов

1) осуществление действий по привлечению инвестиционных ресурсов на территорию муниципального образования;

2) содействие в поиске инвесторов для инвестиционных проектов, намечаемых к реализации предприятиями отраслей «рыночной специализации» муниципального образования;

3) резервирование помещений;

4) развитие программ лизинга;

5) развитие системы льготного кредитования.

6) создание базы инвестиционных проектов.

Роль администрации в управлении экономикой муниципального образования с позиций развития конкурентных преимуществ сводится к следующим направлениям:

- создание специализированных факторов производства: развитие системы профильного образования, научно-исследовательских центров, интеграции образования,

науки и производства;

- строгий контроль за соблюдением стандартов безопасности и качества на предприятиях, стимулирование внедрения на предприятиях международных стандартов производства и управления;

- развитие инвестиционного климата в муниципальном образовании: разработка программы стимулирования долгосрочных инвестиций;

- развитие инженерной и экономической инфраструктуры: строительство инженерных сетей для промышленных площадок, подводка транспортных сетей, содействие профессиональным организациям инвестиционной и инновационной инфраструктуры;

- развитие прогрессивных механизмов управления муниципальным образованием, ориентированных на создание устойчивых конкурентных преимуществ и взаимовыгодное сотрудничество с бизнесом; ориентация на стратегические цели и направления развития муниципального образования;

- разработка нормативных актов, направленных на создание в муниципалитете благоприятного предпринимательского климата;

- изучение и распространение лучшей муниципальной практики по стимулированию экономического роста на местном уровне.

ЛИТЕРАТУРА

1. Панасейкина В.С. Инновации в стратегии развития местных сообществ. Актуальные вопросы социально-экономического развития муниципальных образований: Сборник научных статей по материалам межрегиональной научно-практической конференции. 19 ноября 2010 г. Петрозаводск, Карельский научный центр РАН, 2011.

2. Арсентьева И.В. Инвестиционная привлекательность региона как фактор его конкурентоспособности [Электронный ресурс]
http://www.rusnauka.com/17_APSN_2009/Economics/48392.doc.htm

3. Бродский М.Н. Право и экономика: инвестиционное консультирование. СПб.: СПбГУЭФ, МАНБОЕ, 2013.

4. Беляева Е.А. Системный подход к управлению инновационным климатом региона. Вестник Академии знаний. 2013. №1.

5. Беляева Е.А, Панасейкина В.С. Инновационный климат региона: пути формирования и проблемы. Современные проблемы и пути их решения в науке, транспорте, производстве и образовании 2012: материалы Международной научно-практической конференции: сборник научных трудов SWorld – Вып. 4. Т. 28. г. Одесса, 2012.

Анатолий Юрьевич Гладченко (Киев, Украина)

к. э. н., докторант Академии муниципального управления

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АКЦЕНТЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКИМ РАВНОВЕСИЕМ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

Турбулентное развитие мирового хозяйства и международных экономических отношений свидетельствует, что проблема взаимосвязи процессов установления равновесия национальном уровне имеет фундаментальное значение для экономической науки а ее значимость резко возрастает в свете экономических преобразований, происходящих в нашей Украине.

Равновесие является фундаментальной экономической категорией, характеризующей условия устойчивого функционирования экономики. Оно предусматривает согласование всех частей и подразделений экономической системы.

История экономической науки может предоставить богатый материал для изучения теоретических аспектов. Все крупные экономисты, так или иначе, касались в своих работах проблемы равновесия и занятости. Достаточно назвать имена Смит, Д. Рикардо, Ж.-Б.Сэя, Т.Мальтуса. Ж. Сисмонди. Д. Милля. К.Маркса. Й. Шумпетера. Д.Кейнса, П. Самуельсона, В.Леонтьева чтобы стало очевидным, что фундаментальная экономическая наука не обходила эти вопросы своим вниманием.

Однако следует признать, что категория экономического равновесия в последнее время претерпевает значительные трансформации в связи с изменением роли национальной экономики в современном мировом хозяйстве. Поэтому ключевым аспектом данной проблемы является выявление границ существующих теоретических изысканий в сфере экономического равновесия, и оценка эффективности их использования для современных экономических систем в условиях глобализации.

Исследование равновесия экономических систем посвящено большое количество научных трудов. Первые исследования в этой области появились еще в XVIII веке - модель Ф. Кене (1694-1774 г.). В данной модели экономическое равновесие достигается путем установления обменных процессов между основными классами общества: классом фермеров (производственный класс), классом собственников (дворяне, духовенство, чиновники) и бесплодным классом (ремесленники). Однако несостоятельность своего существования проявилась уже через несколько десятилетий своего существования, модель Кене подверглась серьезной критике по двум основным причинам: 1) из-за своей аграрной направленности; 2) из-за политического устройства, так как ее автор считал абсолютную монархию лучшим типом государства.

Промышленная революция, сопровождавшаяся борьбой трудящихся за свои права во многом изменили общественное сознание и типологию экономической организации.

Политические и экономические кризисы XIX века требовали более современных подходов. И они появились в виде моделей равновесия Т.Мальтуса, К.Маркса и Л.Вальраса.

Однако указанные модели считаются классическими моделями экономического равновесия и предусматривают достижение равновесного состояния экономической системы при равенстве совокупного спроса и совокупного предложения.

Также одной характерной черной всех перечисленных теорий является недостаточное описание внешнеэкономического сектора, который не рассматривается в расчетах.

В классических теориях равновесия не учитывается также тот факт, что одной из важнейших особенностей развития современного мира является быстро прогрессирующая

глобализация. Она затрагивает различные аспекты нашей жизни - экономику, политику, культуру, идеологию, безопасность, окружающая среда.

Экономическое измерение глобализации включает многократное увеличение за последние десятилетия межгосударственных потоков товаров и услуг, капитала, труда и информации, а также интернационализацию производственных процессов до разделения отдельных технологических операций.

Игнорирование внешнеэкономических факторов, влияющих на устойчивость экономической системы, приводит к усилению экономических и социальных диспропорций, к ускорению спада производства, роста безработицы, инфляции и многим другим негативным последствиям.

Совокупность данных явлений, в свою очередь, ведет к снижению и потере экономической безопасности государства и резкого снижения уровня жизни населения.

Поэтому по нашему мнению, достижения и поддержания равновесия современной экономической системы детерминирована, прежде всего, процессами на региональном и глобальном уровнях.

Современные тенденции глобализации мировой экономики накладывают свои особенности на обеспечение равновесия экономической системы. В целом влияние процессов глобализации на равновесие экономической системы осуществляется в двух направлениях; через внешнеторговые связи и с помощью инвестиционной составляющей влияния мировой экономики. Внешнеэкономические связи не отделены от внутреннего экономического и социального развития. Они находятся в постоянном взаимодействии друг с другом, причем это влияние усиливается под влиянием современных процессов глобализации мировой экономики.

Данные преобразования в корне изменили хозяйственную среду государства. Это доказывает необходимость исследования и теоретического переосмысления категории – равновесие национальной экономики, как производной от глобального экономического равновесия.

Итак, систематизация методологических акцентов современных концепций экономического равновесия в условиях глобализации доказывает, что экономическое равновесие как категория является предметом постоянных дискуссий, и с трансформацией общественных отношений постоянно дополняется ее составные элементы, делая, таким образом, классические обработки непригодными к описанию нынешних экономических отношений. В таких условиях дальнейшее развитие и обработки категории «экономическое равновесие» с позиций глобальной экономической системы имеет значительный интерес и практическую ценность.

Валентина Александровна Орлова (Донецк, Украина)

Доктор экономических наук, профессор, Академик академии экономических наук Украины.
Донецкий национальный университет экономики и торговли
имени Михаила Туган-Барановского

КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ И ПРАКТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ УПРОЩЕННОГО НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ МАЛОГО БИЗНЕСА В УКРАИНЕ

Постановка проблемы. В современной экономике усиливается внимание к вопросу функционирования малого бизнеса и его поддержки со стороны государства. Актуальность рассматриваемой проблемы существенно возрастает, поскольку среди экономических механизмов, которые направлены на поддержку и стимулирование субъектов малого бизнеса, важна упрощенная система налогообложения, учета и отчетности (УСНУО). Этим определяется актуальность темы исследования.

Последние исследования и публикации. Анализ теоретических исследований, отчетов налоговых органов позволили установить, что проблемам налогообложения МБ посвящено множество научных трудов отечественных и зарубежных ученых. Вместе с тем мало встречаются труды, в которых были бы раскрыты основные причины введения и признания субъектами МБ УСНУО, а также выработаны предложения по предотвращению потерь государства в связи с введением в Украине единого налога.

Целью статьи является разработка концептуальных и практических основ упрощенного налогообложения МБ в Украине.

Изложение основного материала исследования. Позитивной динамике развития МБ Украины в 90-х годах XX столетия способствовало введение четырех методов упрощенного налогообложения: 1) метод фиксированного налога, то есть упрощенного льготного механизма налогообложения физических лиц – предпринимателей; 2) метод УСНУО юридических и физических лиц - субъектов малого предпринимательства; 3) метод фискального сельскохозяйственного налога; 4) метод специального торгового патента, который был введен Законом Украины [1]. Целесообразно обратить внимание, что Указом Президента Украины «О государственной поддержке малого предпринимательства» [2] поддержка малого бизнеса было признано одной из наиболее важных задач государственной политики.

К основным причинам, обусловившим введение, а затем и признание субъектами малого бизнеса Украины УСНУО, на наш взгляд относятся: политическая и экономическая нестабильность в конце 90-х годов XX ст. в Украине; недостатки налоговой системы 90-х годов XX ст.

Начиная с 2004 года, в связи с принятием Закона Украины «Об общеобязательном государственном пенсионном страховании» [3], физические лица – субъекты МБ были включены в перечень плательщиков взноса в Пенсионный фонд Украины на общих основаниях, что вызвало повышение налоговой нагрузки на предпринимателей. Например, согласно расчетов экспертов, в 2010 г. увеличение налоговой нагрузки составило 246,6 – 284,3 грн. против 23,6 – 61,4 грн. в 2004 г. на каждого наемного работника [4].

Несмотря на распространение на субъектов МБ общих правил администрирования единого социального взноса предприниматели, вплоть до введения в действие НКУ, продолжали выбирать УСНУО с уплатой единого налога; УСНУО, несмотря на определенную ее трансформацию, способствовала закономерному желанию субъектов МБ сбросить ее.

Анализ действующего законодательства позволяет выделить особенности, характерные обновленному налоговому законодательству, регулирующему УСНУО

МБ: Налоговый кодекс Украины способствовал введению в практику ряда компромиссных правил, которые обеспечивают добровольность выбора и уплаты налогов в бюджет субъектами МБ, гармонизацию налогового и бухгалтерского учета в процессе уплаты единого налога и НДС; стимулирование налогообложения путем введения системы налоговых льгот; обновленная УСНУО МБ представляет собой комплекс положений и норм, как баланс интересов широкого круга плательщиков налогов и общества; с введением в действие Налогового кодекса в Украине, по нашему мнению, начался рыночно стабилизационный этап формирования налоговой системы [5], включая и систему налогообложения малого бизнеса. Такие изменения налогового законодательства вносятся в нарушение ряда основных принципов налогообложения (статья 4 НК) [6] в том числе принципа «социальной справедливости» и принципа «стабильности».

Таким образом, учитывая нестабильность внешней и внутренней среды, понимая важность МБ для всей национальной экономики [7] среди главных направлений повышения качества упрощенной системы налогообложения МБ, целесообразно выделить: внедрение современных информационных технологий сервисного обслуживания субъектов малого предпринимательства – плательщиков налогов; отменить для плательщиков единого налога второй группы ограничения по осуществлению хозяйственной деятельности; тщательное выполнение принципа налогообложения «стабильности».

Выводы. В результате изложенного логически подтверждается необходимость внедрения предложенных направлений повышения качества упрощенного налогообложения малого бизнеса, направленных на реализацию социальной цели, то есть на реализацию интересов субъектов предпринимательства – физических и юридических лиц, а также граждан, занятых в малом бизнесе, что может стать основой предотвращения дальнейшего развития кризисных явлений в экономической и социальной сферах Украины.

ЛИТЕРАТУРА

1. О внесении изменений в Закон Украины «О патентовании отдельных видов предпринимательской деятельности» [Электронный ресурс]: Закон Украины от 13.12.2001 №2881 – III – Электронный текст данные – К., 2011.

2. О государственной поддержке малого предпринимательства [Электронный ресурс]: Закон Украины от 19.10. 2000 №2063 – III / Верховная Рада Украины. – Электрон. текст. дан. – К., 2012

3. Об общеобязательном государственном пенсионном страховании [Электронный ресурс]: Закон Украины от 09.07.2003 №1058 – IV: / Верховная Рада Украины. – Электрон. текст. данные – К., 2013

4. Юшко С.В. Упрощенная система налогообложения для физических лиц - предпринимателей: история и перспективы применения/С.В. Юшко// Финансы Украины. – 2011.- №4 – С. 38-46.

5. Орлова В.А. Проблемы налогового стимулирования малого бизнеса в Украине, § 2.7. Налоги и налогообложение. Палитра современных проблем: монография для магистров, обучающихся по программам направления «Финансы и кредит» / Под редакцией И.А. Майбурова, Ю.Б. Иванова. – М.: «ЮНИТИ – ДАНА», 2014. С. 122.

6. Налоговый кодекс Украины от 02 декабря 2010 года № 2-3, январь 2013.

7. Орлова В.А. Малый бизнес в Украине: современное состояние, тенденции развития и стратегические векторы модернизации: [Монография] В.А. Орлова, – Донецк: ООО «Восточный издательской дом», 2013. - 525 с.

Александр Алексеевич Папаика (Донецк, Украина)

доктор экономических наук, профессор

Оксана Владимировна Мелентьева (Донецк, Украина)

Старший преподаватель кафедры банковского дела

ГО ВПО «Донецкий национальный университет

экономики и торговли имени Михаила Туган-Барановского»

ПРЕДПОСЫЛКИ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ В СТРАТЕГИИ МОДЕРНИЗАЦИИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Рост инновационной активности предприятий возможен при условии применения новых организационных рычагов, которые способны стимулировать повышение производительности труда в промышленности, способствовать созданию продукции с высокой добавленной стоимостью, развитию высокотехнологичных и наукоемких производств. Одним из наиболее эффективных средств повышения инновационной активности в промышленности является использование кластерного подхода к организации промышленного производства, что позволяет объединить в рамках кластеров ресурсы и компетенции, недоступные отдельным предприятиям.

Инновационный кластер является целостной системой предприятий и организаций по производству готового инновационного продукта, включающий в себя всю инновационную цепочку от развития фундаментальной научной идеи до производства и дистрибуции готовой продукции.

На сегодня особенностью развития кластеров в Украине является ориентация большинства перспективных кластеров на традиционные отрасли промышленности – легкая промышленность, строительство, АПК, металлургию.

Механизмы кластерной политики для повышения инновационного потенциала промышленности активно используются многими развитыми странами мира. Так, кластерная политика является важной составляющей национальных стратегий развития Германии, Дании, Норвегии и Финляндии, которые являются лидерами инновационного развития в Европе [1, с. 141].

Кластерный подход имеет следующие преимущества по сравнению с другими формами организации экономической деятельности:

- функционирование кластера дает возможность получить синергетический эффект, что проявляется в значительно большем экономическом эффекте от функционирования кластера по сравнению с отдельно взятыми предприятиями;
- существенное упрощение доступа предприятий-участников кластера к ресурсам;
- повышение эффективности реализации произведенной продукции за счет формирования более устойчивых логистических связей между предприятиями, входящими в кластер;
- значительное снижение финансовых и кредитных рисков;
- упрощение возможности планирования и прогнозирования по внедрению инноваций;
- повышение стабильности и прогнозируемости денежных потоков;
- кластерный подход дает возможность определить долю каждого предприятия в формировании конечного продукта и совокупного экономического эффекта [2, с. 44].

Несмотря на все преимущества кластеризации экономики она имеет ряд рисков: большое количество предприятий-участников кластера создает трудности по их координации и управления ими; снижается мотивация предприятий к модернизации из-за отсутствия конкуренции в составе одного кластера; неудовлетворительные результаты

деятельности предприятий-участников снижают эффективность работы всего кластера [3, с. 42].

Государственная политика поддержки развития инновационных кластеров заключается в применении таких мероприятий: разработка и утверждение законодательной и нормативно-правовой базы; содействие развитию инновационной инфраструктуры, разработка эффективных механизмов взаимодействия промышленных предприятий, образовательных организаций и органов государственной власти, в т.ч. через систему электронного управления и создания онлайн-услуг; проведение исследований перспектив развития кластеров и разработка на их основе кластерных программ и системы оценивания результатов функционирования кластеров. Сейчас разработанная в Украине центральными органами государственной власти нормативно-правовая база формирования основ государственной кластерной политики остается неутвержденной.

Одной из важнейших предпосылок развития инновационных кластеров является государственная поддержка создания инновационной инфраструктуры: сервис-центров, бизнес-инкубаторов, центров трансфера технологий, венчурных фондов, технопарков и тому подобное [4, с. 268].

Стратегическая необходимость сохранения и наращивания инновационного потенциала отечественной промышленности диктует целесообразность внедрения системы мероприятий по инновационному развитию отраслей промышленности. Отраслевыми приоритетами инновационного развития промышленности должны быть такие.

1. Повышение инновационной активности отечественных металлургических предприятий на всех стадиях инновационного процесса.

2. Широкое внедрение достижений передовых технологических разработок в создание новой наукоемкой высокотехнологичной продукции, способной удовлетворить спрос на внутреннем и внешнем рынках.

3. Реализация перспективных направлений инновационного развития пищевой промышленности с учетом мировых тенденций развития отрасли.

4. Активизация государственной политики поддержки развития кластеров, в т.ч. инновационных.

5. Формирование институциональной среды реализации инновационной модели развития в промышленности Украины.

ЛИТЕРАТУРА

1. Варналії З. С. Конкуренентоспроможність національної економіки: проблеми та пріоритети інноваційного забезпечення / З. С. Варналії, О. П. Гармашова. – К. : Знання України, 2013. – С. 141.

2. Інноваційний потенціал України: монографія / А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник, В. В. Юхименко [та ін.] ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – С. 44.

3. Рассуждай Л.М. Принципи розробки системи стратегічного планування розвитку вугільної промисловості України // Економіка промисловості. – 2007. – №4(39). – С. 33–47.

4. Варналії З. С. Конкуренентоспроможність національної економіки: проблеми та пріоритети інноваційного забезпечення / З. С. Варналії, О. П. Гармашова. – К. : Знання України, 2013. – С. 268.

Ирина Витальевна Попова (Донецк, Украина)

Доктор экономических наук, Зав. кафедрой банковского дела Донецкого национального университета экономики и торговли имени Михаила Туган-Барановского

Ирина Петровна Никитина (Донецк, Украина)

аспирант кафедры банковского дела ГО ВПО «Донецкий национальный университет экономики и торговли имени Михаила Туган-Барановского»

ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕПОЗИТНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БАНКОВ, КАК ГЛАВНОГО ИСТОЧНИКА ЕГО РЕСУРСНОЙ БАЗЫ

Введение. В условиях глобализации и рыночных трансформаций особенное значение в системе банковского менеджмента приобретает проблема обеспечения банковских учреждений финансовыми ресурсами. Вопросу формирования качественной депозитной политики до последнего времени не уделялось достаточно внимания. Это связано с тем, что спрос на банковские продукты превышал предложение, высокая инфляция, наличие дешевых ресурсов - все эти условия обеспечивали высокую норму прибыли операций банков, их доходность и ликвидность, обеспечивало их экономическую самостоятельность и стабильность.

Актуальность темы обусловлена повышением роли депозитной политики в обеспечении устойчивости и надежности как отдельно взятого банка, так и экономики страны, а также тем, что именно депозитные операции банка определяют диапазон его кредитных возможностей, репутацию и прибыльность.

Целью работы является анализ динамики кредитных и депозитных вложений отечественных банков и разработка путей усовершенствования депозитной политики.

Основная часть. Депозиты являются наиболее дешевым инструментом формирования ресурсной базы банка и формируются из временно свободных средств субъектов хозяйствования, и их объем значительно превышает собственный капитал кредитного учреждения. Поэтому можно утверждать, что правильно организованная депозитная политика является эффективным способом обеспечения стабильности и прибыльности банка. На данный момент рынок банковских услуг, согласно данным финансового регулятора характеризуются относительной устойчивостью, если сравнивать с кризисными явлениями 2014 года.

В условиях обострения конкуренции кредитные учреждения ведут агрессивную политику для удержания клиентов и их сбережений, часто не уделяя качеству предлагаемых услуг (а именно депозитных) должного внимания. Как правило, объем привлеченных средств физических лиц, или домашних хозяйств, в несколько раз превышают объемы привлеченных средств от юридических лиц. Так за анализируемый период доля депозитов от физических лиц составляет в среднем около 47,4%, от физических лиц-предпринимателей - 0,5%, некредитных организаций – 36,2% кредитных организаций – 15,9%. Это должным образом подтверждается динамикой кредитов в экономику и депозитных вложений по сектором экономики за 2011-2015 гг.

По данным Центрального банка РФ можно утверждать, что в течение анализируемого периода наблюдается тенденция доминирования средств, привлеченных от физических лиц. При этом объем депозитных средств в разрезе субъектов постоянно увеличивался до 2014 г., что свидетельствует о возрастании доверия населения к банкам. Однако в 2014-2015 гг. наблюдается отток депозитных средств, прежде всего, из-за ликвидации ряда банков, невыгодных внешнеэкономических условий (экономических санкций), ужесточения требований финансового регулятора. В то же время депозитные вложения физических лиц (в т. ч. индивидуальных предпринимателей) и некредитных организаций имеют позитивную тенденцию. Также следует отметить, что объемы кредитования не превышают размер привлеченных на депозитные счета средств

на протяжении всех анализированных периодов, что является положительным фактором инвестирования в экономику.

Следовательно, перспективы банковской системы в инвестирование проектов реального сектора экономики страны зависят именно от возможности банков аккумулировать достаточные объемы финансовых ресурсов. Возрастающие потребности субъектов хозяйствования в кредитовании обуславливает потребность в формировании советующей депозитной политики. Следует отметить, что единой концепции депозитной политики для всех банков нет, и каждый банк определяет свою собственную, ориентируясь на экономико-социальную и политическую ситуацию в регионе своей деятельности. Несмотря на это, депозитная политика должна отвечать определенным принципам, а именно научной обоснованности, целостности системы, комплексного подхода, оптимальности и эффективности, обеспечения оптимального уровня расходов, безопасности и надежности банка [1].

Выводы. Проведенный анализ свидетельствует о положительных тенденциях проведения депозитной деятельности банками. Объемы депозитных вложений в целом продолжают возрастать, что свидетельствует о восстановлении доверия резидентов к банкам. Соблюдения принципов формирования депозитной политики через инструменты ее реализации (маневрирование процентной ставкой, дифференциация депозитных продуктов, комплексное обслуживание клиентов и т.д.) обеспечат усовершенствование депозитных операций, что предоставляются на рынке банковских услуг, а также улучшения финансового состояния банков и соблюдения ими установленных нормативов, что является залогом экономического роста в стране.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Бартош А. Н.** Депозитная политика банка и основные этапы ее формирования / А. Н. Бартош // Вестник университета банковского дела Национального банка Украина. - 2008. - № 3. - С. 97-101.
2. **Официальный сайт Банка России.** - Режим доступа: <http://www.cbr.ru/>

УДК 1+32+33+34+35

Анзор Альфредович Кураташвили (Тбилиси, Грузия)

Доктор экономических наук, Профессор факультета бизнес-инжиниринга Грузинского технического университета, Вице-Президент Международной Академии социально-экономических наук, Вице-Президент Международной Академии политического менеджмента, Академик Международной Академии Юридических наук, Действительный член Нью-Йоркской Академии наук

**ТЕОРИЯ СОЦИАЛЬНОЙ ПРИБЫЛИ –
НАУЧНАЯ ОСНОВА
ОПРЕДЕЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННОГО КРИТЕРИЯ
ОЦЕНКИ ЭФФЕКТИВНОСТИ
СИСТЕМЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ**

Определение инновационного критерия оценки эффективности системы государственного управления, служащего интересам народа, имеет принципиальное значение.

Вышеотмеченное обосновывается тем, что решение проблем достижения высокого качества жизни людей – жизни народа – и оценка истинного качества жизни не представляется возможным «традиционными» и с точки зрения интересов народа явно ошибочными и давно устаревшими чисто экономическими подходами и критериями.

Следовательно, для повышения эффективности государственного управления, служащего интересам народа, необходимы новые научные изыскания, необходим поиск новых научных подходов, необходима разработка принципиально новых научных направлений, которые должны быть положены в основу инновационной политики государства и эффективности государственного управления, так как на старых подходах невозможно построить инновационную экономику, служащую интересам народа.

Исходя из вышеотмеченного, логически следует, что особое значение в современных условиях приобретает исследование и решение теоретических проблем эффективности государственного управления, ибо все более усложняется проблема эффективного функционирования социально ориентированной рыночной экономики, а, следовательно, становится все более сложной проблема реализации интересов народа.

Вместе с тем, эффективность социально ориентированной рыночной экономики и вообще целенаправленное использование рыночных отношений является необходимым условием эффективного социально-экономического развития общества и государства, без чего повышение качества жизни людей и наиболее полная реализации интересов народа не представляется возможным.

Необходимо особо отметить, что формирование и эффективное функционирование социально ориентированной рыночной экономики весьма сложная проблема, так как движущая цель рыночной экономики – стремление к получению максимальной прибыли, а социальная ориентация рыночной экономики подразумевает ориентацию на реализацию интересов народа [1; 2].

Таким образом, социально ориентированная рыночная экономика включает в себя противоречие между экономической целью рыночной экономики и ее социальной ориентацией, разрешение которой невозможно без эффективного использования правового фактора и его соответствующего влияния [3; 4; 5; 6; 7].

Следовательно, прихожу к логическому выводу о том, что без соответствующего влияния правового фактора невозможно – как повышение

экономической эффективности рыночной экономики, так и реальная социальная ориентация социально ориентированной рыночной экономики, а также невозможно преодоление тех противоречий, которые вытекают из основного противоречия данной рыночно-экономической системы – из противоречия между экономической целью социально ориентированной рыночной экономики и ее социальной ориентацией.

В данном случае считаю необходимым обратить особое внимание на то, что, главным критерием эффективного функционирования социально ориентированной рыночной экономики, *по моему убеждению*, является (должно быть) решение социальных проблем и обеспечение высокого качества жизни каждого человека.

Исходя из вышеизложенного, принципиально важно обратить внимание на то, что хотя прибыль, как общеизвестно, является экономической категорией, и хотя во всех развитых государствах, в которых господствуют рыночные отношения, главным критерием этих отношений является прибыль – именно как экономическая категория, *т. е. главным критерием рыночных отношений является экономическая прибыль – доход в финансово-материальном измерении, деньги, капитал*, однако в соответствии с разработанной мной Теорией социально ориентированной рыночной экономики, *выражающей противоречивое единство экономической цели и социальной ориентации*, в цивилизованном обществе и государстве должна господствовать социальная ориентация вообще и, *в частности*, социальная ориентация рыночных отношений.

Притом, по мере развития социально ориентированной рыночной экономики, должна все больше усиливаться социальная ориентация этой рыночно-экономической системы – как господствующее направление в ее функционировании.

Таким образом, главным критерием эффективного функционирования социально ориентированной рыночной экономики и главным критерием эффективности системы государственного управления, служащего интересам народа, должна рассматриваться социальная прибыль, т. е. должна рассматриваться прибыль – как социальная категория, которой должна подчиняться прибыль – как экономическая категория.

Отсюда логически следует, что Теория Социальной прибыли должна рассматриваться в качестве научной основы определения инновационного критерия оценки эффективности системы государственного управления, служащего интересам народа.

Необходимо особо отметить, что социальная прибыль – как главный критерий эффективного функционирования социально ориентированной рыночной экономики и как инновационный критерий эффективности государственного управления, должна определяться степенью реализации социальной цели – степенью реализации интересов народа, ибо социальная прибыль – это возрастание степени реализации социальной цели, т. е. социальная прибыль – это рост качества жизни народа.

Именно созданная мной Теория социальной прибыли – как принципиально новое направление в Политико-экономической науке и в Науке государственного управления, должна стать научной основой преодоления противоречий между экономической целью рыночной экономики и ее социальной ориентацией.

Следовательно, именно Теория социальной прибыли должна стать научной основой кардинального изменения направленности рыночных отношений в сторону реализации интересов человека – в сторону реализации интересов народа, вместо подчинения человека интересам рынка.

Исходя из всего вышеизложенного, еще раз прихожу к научно обоснованному выводу о том, что исследование и решение проблем эффективности системы государственного управления имеет принципиальное значение для эффективного функционирования общественно-государственной системы в целом, и, *в конечном счете*, для эффективной реализации интересов народа.

Для повышения эффективности государственного управления и для реализации интересов каждого человека, *как уже отмечалось мной выше*, необходимы новые научные изыскания, необходимо создание принципиально новых научных направлений, которые могли бы способствовать решению проблем, нацеленных на повышение качества жизни каждого человека и народа в целом.

Именно таким – принципиально новым – направлением в Политико-экономической науке и в Науке государственного управления, представляется созданная мной Теория социальной прибыли, нацеленная на повышение степени реализации социальной цели, т. е. нацеленная на повышение качества жизни народа – на повышение качества жизни каждого человека.

Таким образом, созданная мной Теория социальной прибыли – является новым научным направлением, кардинально отличающимся от традиционного понимания прибыли – как экономической категории.

Притом, принципиально важно отметить, что созданная мной Теория социальной прибыли основывается на созданной профессором Альфредом А. Кураташвили – Философии социальной цели [8] и на созданной им же Теории веховенства интересов народа [9].

В заключение считаю необходимым еще раз особо подчеркнуть, что Теория социальной прибыли – это именно научная основа определения инновационного критерия оценки эффективности системы государственного управления, служащего интересам народа.

ЛИТЕРАТУРА

1. Kuratashvili Anzor. *Socially Orientated Market Economy: Contradictions and the Ways of their Overcoming*. International Scientific Journal “Progress”, 2001, №1-2. Tbilisi, International Publishing House “Progress”, 2001, p. 53-56.

2. Кураташвили Анзор А. Социально ориентированная рыночная экономика и влияние правового фактора на ее эффективно функционирование (монография на грузинском языке). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2008.

3. Кураташвили Анзор А. Рыночная экономика и правовой фактор. BULLETIN “Medicine, Science, Innovation and Business New” («Новости медицины, науки, инновации и бизнеса – голос профессионалов и бизнесменов США, СНГ и других стран мира»). Volume 6, Number 7 (57), July, 1999. New York, USA, с. 6.

4. Кураташвили Анзор А. Социальная ориентация экономики – критерий цивилизованности рыночных отношений. Ученые записки Гянджинского государственного университета (Азербайджан), 2008, № 1. Гянджа, 2008, с. 87-90.

5. Кураташвили Анзор А. Рыночная экономика и проблема ее социальной ориентации. Проблемы теории и истории культуры. *Научные доклады и сообщения секции теории культуры Дома ученых имени М.Горького Российской Академии Наук.* Выпуск I. Санкт-Петербург, 2008, с. 37-40.

6. Кураташвили Анзор А. Мировой финансово-экономический кризис и проблемы институционального обеспечения социальной ориентации рыночной экономики. *Матермалы IX Международной научно-практической конференции: «Конкурентоспособность национальной экономики»* (27 марта 2009 года). Сборник научных трудов Киевского Национального университета имени Тараса Шевченко: «Теоретические и прикладные вопросы экономики». Выпуск 19. Киев: «Киевский университет», 2009, с. 130-134.

7. Кураташвили Анзор А. Социально ориентированная рыночная экономика и информационное общество: взаимосвязь и взаимообусловленность. Материалы XII Международной научной конференции «Сетевое общество – Сетевая экономика в Центральной и Восточной Европе», Наленчов, 16-18 мая 2011 года. Сборник докладов. Том I. Люблинский католический университет Иоанна Павла II (Польша). Люблин: Издательство KUL, 2011, с. 395-398.

8. Кураташвили Альфред А. Философия социальной цели. Принципиально новое научное направление – исходная теоретическая основа формирования и функционирования истинно человеческого общества и государства (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

9. Кураташвили Альфред А. Теория верховенства интересов народа. Принципиально новое научное направление и системообразующая теория управленческого права, правовой системы истинно человеческого общества и социально-экономических наук в целом (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

ლია კოზმანაშვილი (თბილისი, საქართველო)

ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი,
აუდიტორული ფირმა შპს “აუდიტ-ლოჯიკი“-ის დირექტორი,
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი

**საბაზრო ურთიმართობის
ეკონომიკური ეფექტიანობისა და
საგადასახადო სისტემის
მარეგულირებელი საკანონმდებლო ბაზის
ზოგიერთი პრობლემა**

ეფექტიანობა და ქვეყნის ეკონომიკური ზრდის ტემპი მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული სახელმწიფოს მიერ განხორციელებულ ეკონომიკურ პოლიტიკაზე.

საზოგადოდ, ეკონომიკური პოლიტიკა ეს არის ეკონომიკურ სფეროში განხორციელებული ღონისძიებების ერთობლიობა, რომელიც ორიენტირებულია სახელმწიფოს მმართველი რგოლის მიერ განსაზღვრული მიზნების მიღწევაზე.

ეკონომიკური პოლიტიკის განხორციელებაში დიდი ადგილი უკავია ქვეყნის საგადასახადო პოლიტიკას. აღნიშნულიდან გამომდინარე, დიდი მნიშვნელობა ენიჭება ქვეყნის საგადასახადო პოლიტიკის სრულყოფას.

ზოგადად, საგადასახადო პოლიტიკის სრულყოფის მნიშვნელოვანი მიმართულებებია:

– საგადასახადო სისტემის სამართლიანობისა და ნეიტრალურობის დონის ამაღლება, რაც თავის მხრივ გულისხმობს დაბეგვრის პირობების გათანაბრებას გადასახადის გადამხდელთა ყველა კატეგორიისათვის დაუსაბუთებელი შეღავათების გაუქმების ხარჯზე;

– საგადასახადო ორგანოების გადაწყვეტილებებისა და მოქმედებების გასაჩივრების პროცედურების მნიშვნელოვანი გამარტივება, მათ შორის სასამართლოებშიც;

– საგადასახადო ტვირთის შემდგომი შემცირება, რაც პრაქტიკულად შეიძლება განხორციელდეს სხვადასხვა გადასახადებზე (საშემოსავლო, მოგება, დღგ) განაკვეთების დიფერენცირება-შემცირების გზით;

– საგადასახადო სისტემის გამარტივება.

განვითარებული ქვეყნების საგადასახადო სისტემას გააჩნია შემდეგი ძირითადი პრინციპები:

1. გადასახადების გადამხდელი ვალდებულია გადაიხადოს კანონით დაწესებული გადასახადი;

2. დაუშვებელია ისეთი გადასახადის შემოღება, რომლის დაწესება კანონმდებლობით აკრძალულია;

3. გადასახადის მიზანია საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ფინანსური რესურსებით უზრუნველყოფა;

4. გადასახადები უნდა იყოს სტაბილური, საგადასახადო განაკვეთები და ტარიფები კი ხანგრძლივი მოქმედების;

5. გადასახადის გაანგარიშების მეთოდიკა მარტივი და გასაგები უნდა იყოს;

6. კანონით აკრძალულია პარალელური (დუბლირებული) გადასახადების დაწესება;

7. გადასახადების აკრეფის სისტემა მარტივი და იაფი უნდა იყოს;

8. საგადასახადო ტვირთის განაწილებისას დაცული უნდა იქნეს სამართლიანობა როგორც ვერტიკალურ, ისე ჰორიზონტალურ ჭრილში [1, გვ. 34-35].

საზოგადოებრივი წყობილების ტრანსფორმაციის შემდეგ პოსტსაბჭოურ სახელმწიფოებრივ სისტემაში აუცილებელი იყო პირველ რიგში მომხდარიყო საგადასახადო კულტურის ფორმირება, რომელიც თავის მხრივ რთულ და მრავალასპექტიან პრობლემას წარმოადგენს.

საგადამხდელი კულტურის ფორმირების პრობლემიდან შეიძლება ცალკე გამოვყოთ, როგორც ერთ-ერთი მთავარი ღონისძიება – გადასახადის გადახდისათვის ჯანსაღი გარემოს შექმნა, რაც თავის მხრივ გამოიხატება გადასახადის სახეების სიმარტივესა და ლიბერალურობაში.

საზოგადოდ, მაღალი საგადასახადო განაკვეთების დაწესება საგადასახადო კოდექსის უარყოფით მხარედ უნდა ჩაითვალოს, რასაც ადასტურებს ის ფაქტი, რომ პრაქტიკაში მაღალი საგადასახადო განაკვეთები ვერ უზრუნველყოფს ეკონომიკის ზრდის მაღალ ტემპებს. ბუნებრივია, ასეთ პირობებში გადასახადებიც ვერ შეასრულებენ სათანადოდ ფისკალურ, სოციალურ და რეგულირების ფუნქციას.

საგადასახადო სისტემა უნდა იყოს მოქნილი, მან ხელი უნდა შეუწყოს და ყოველმხრივ უზრუნველყოს სახელმწიფოს ეკონომიკური პოლიტიკის გატარება.

საყურადღებოა, რომ საბაზრო ურთიერთობების ეკონომიკური ეფექტიანობის უზრუნველყოფის პრობლემის გადაწყვეტა უშუალოდ არის დაკავშირებული საგადასახადო სისტემის სრულყოფასთან.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სახელმწიფოსთვის არანაკლებ მნიშვნელოვანია საგადასახადო სისტემის სრულყოფის ღონისძიებების გატარება.

რაც შეეხება საგადასახადო სისტემის სრულყოფის პრობლემის განხილვას საქართველოს მაგალითზე, ყურადღებას იმსახურებს ის ფაქტი, რომ საქართველოში არსებული გადასახადების დაბალ განაკვეთებზე, გადასახადის სახეების სიმარტივესა და ლიბერალურობაზე, აგრეთვე ჯანსაღი ბიზნესგარემოს არსებობის შესახებ სხვადასხვა დონეზე აქტიური საუბრებისა და მსოფლიო მასშტაბით ჩატარებული სხვადასხვა რეიტინგული გამოკითხვების მიხედვით (მსოფლიო ბანკის მიერ გამოქვეყნებული კვლევის მიხედვით – “ბიზნესის კეთება 2010”, საქართველომ მსოფლიოს 193 ქვეყანას შორის მე-11 ადგილი დაიკავა [2]) საქართველოსთვის მიკუთვნებული საპრიზო ადგილების მიუხედავად, საქართველოს პირობებში – რეალური სიტუაციიდან გამომდინარე, პრაქტიკულად კიდევ არსებობს პრობლემები, რაც განპირობებულია იმით, რომ საქართველოს ეკონომიკურ სივრცეში ფაქტობრივად არსებული მხოლოდ საწარმოთა რეგისტრაციის პროცედურების სიმარტივე, ბუნებრივია, ვერ უზრუნველყოფს ეკონომიკის ზრდას, რადგან თუმცა საწარმოები რეგისტრირდება, მაგრამ მეწარმეობის, ბიზნესისა და ეკონომიკის განვითარებისათვის საჭირო სათანადო გარემოს არარსებობის გამო, შემდგომში ისინი ვერ აწვითარებენ და ვერ აფართოებენ თავიანთ საქმიანობას.

ზემოთ აღნიშნულიდან გამომდინარე, ეკონომიკური ეფექტიანობის უზრუნველყოფის პრობლემის გადაწყვეტის საკითხი უშუალოდ არის დაკავშირებული ქვეყნის საგადასახადო სისტემის სრულყოფის პრობლემის გადაწყვეტასთან.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სასურველია საგადასახადო კოდექსში ისეთი ცვლილებების შეტანა, რაც მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს ქვეყანაში მეწარმეობისა და ბიზნესის განვითარებას და შემოსავლების გაზრდას.

ლიტერატურა

1. მესხია ი., ნიკოლეიშვილი ო. გადასახადები და დაბეგვრა. თბილისი, 2002.
2. ბიზნესის კეთების თუ ბიზნესის დაწყების სიმარტივე?

<http://netgazeti.ge/business/6923/>

Галина Кармушина (Тбилиси, Грузия)

Доктор медицины, профессор Департамента права
Грузинского технического университета

К ВОПРОСУ О НЕДОПУЩЕНИИ ВОЗМОЖНОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ ПЫТОК, БЕСЧЕЛОВЕЧНОГО ИЛИ УНИЖАЮЩЕГО ДОСТОИНСТВО ОБРАЩЕНИЯ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ

Анализируя состояние общества XXI века, мы предполагаем, что пытки и прочее бесчеловечное или унижающее достоинство обращение и наказание были актуальными темами прошлого столетия, но, к сожалению, это совсем не так. Даже в современном прогрессивном обществе, встречаются обстоятельства, при которых человека пытаются, истязают, наказывают, относятся бесчеловечно и унижают достоинство.

Признавая распространенность случаев пыток во всем мире и необходимость проведения активных мер для борьбы с подобными правонарушениями, эксперты в сфере права, медицины и защиты прав человека из разных стран разработали «Руководство по эффективному расследованию и документированию пыток и других форм жестокого, бесчеловечного или унижающего достоинство обращения и наказания (Стамбульский протокол)» [1]. Работа над руководством была окончена в августе 1999 года, документ был одобрен Организацией Объединенных Наций и принят региональными организациями и другими структурами.

Пытка означает умышленное причинение сильной боли или страдания, физического или нравственного, государственным чиновником или по его указу или с его согласия другим лицом (таким как представители полиции или органы безопасности). Предумышленное причинение физической или психологической боли лицу таким образом, чтобы умалить его достоинство неприемлемо при любых обстоятельствах, но когда подобные действия совершаются должностным лицом (то есть лицом, которое ответственно за защиту прав человека) подобного рода преступление становится еще более предосудительным [1].

Комитет ООН против пыток на сессии в Женеве рассмотрел шестой периодический доклад Украины о выполнении Конвенции ООН против пыток и других жестоких, бесчеловечных или унижающих достоинство видов обращения и наказания и вынес рекомендации правительству.

Комитет призвал Киев расследовать события на Майдане, в Одессе и Мариуполе, а также выявить виновных в убийствах, похищениях и пытках, совершаемых на востоке Украины.

Правозащитники ООН настаивают на том, чтобы власти обеспечили правовые гарантии всем задержанным с самого момента ареста. Члены Комитета рекомендуют ввести обязательную видеозапись допросов и создать эффективную систему рассмотрения жалоб на пытки и жестокое обращение.

Amnesty International составила список из ста гражданских лиц, которые были захвачены в плен сторонами конфликта [2].

Amnesty International призывает обе стороны конфликта прекратить пытки и похищения людей, а власть Украины – создать единый реестр таких инцидентов и тщательно расследовать каждый из них [2].

Пытки абсолютно запрещены всеми международными документами по правам человека. Нарушение этого запрета считается настолько серьезным правонарушением, что никакие юридические оправдания не могут быть приняты, даже такие обстоятельства как чрезвычайное положение или военный конфликт.

Несмотря на абсолютный запрет пыток международным законодательством, пытки являются довольно частым явлением во многих странах мира. Этот дисбаланс между абсолютным запретом с одной стороны и частой практикой пыток подчеркивает необходимость улучшения исполнения требований национального законодательства и международных стандартов, направленных против пыток и повышения эффективности внутригосударственных средств правовой защиты лиц подвергшихся пыткам и превенции подобных правонарушений в будущем.

Рекомендации:

- Информативными мероприятиями поднять сознательность, прежде всего прокуроров и следователей, тех, кто непосредственно несет ответственность за привлечение к суду лиц по факту применения пыток.
- Максимально информировать юристов о положениях Стамбульского протокола, поскольку они являются основным посредником для жертв пыток при обращении к правосудию за защитой их прав и получению компенсаций.
- Регулярно проводить тренинг-семинары и конференции для юристов, поскольку они могут играть очень важную роль с точки зрения обеспечения признания правительством своих международных обязательств по воздержанию от пыток и проведению превентивных мер.
- Если юристы хорошо знакомы с соответствующими международными стандартами, они могут интерпретировать национальное законодательство в призма этих стандартов, ссылаться на них в своей аргументации и исках.

ЛИТЕРАТУРА.

1. **Стамбульский протокол.** – ООН, Нью-Йорк и Женева, 2004.-114 с.
2. **Дрош С.** Amnesty International: пытки в Украине не исчезли.- Киев, 2015.- 6 с.

ნანა როსეფაშვილი (თბილისი, საქართველო)

სამართლის დოქტორი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის
მოწვეული პროფესორი

შინაურული ანდერძი

მოქმედმა სამოქალაქო კოდექსმა, 1964 წლის კოდექსისაგან განსხვავებით, სრულიად ახალი ანდერძი შემოგვთავაზა – შინაურული ანდერძის სახით.

შინაურული ეწოდება ისეთ ანდერძს, რომელიც მოანდერძემ თავისი ხელით დაწერა და ხელიც თვითონვე მოაწერა. ასეთი ანდერძი როგორც წესი მოანდერძესთან ინახება და მას სრული იურიდიული ძალა გააჩნია. ანდერძს, რომლის შედგენაც ხდება ნოტარიუსის (სხვა თანამდებობის პირის) მონაწილეობის გარეშე, კანონი მკაცრ მოთხოვნებს უყენებს - ანდერძი მოანდერძემ თავისი ხელით უნდა დაწეროს და ხელიც თვითონ მოაწეროს [1, გვ. 419].

შინაურული ანდერძის შედგენისას მამკვიდრებელმა უნდა გაითვალისწინოს, რომ რამდენიმე ანდერძის არსებობისას, მაგალითად, თუ მამკვიდრებელმა თავიდან შეადგინა სანოტარო ანდერძი და შემდეგ – შინაურული, უპირატესობა სანოტარო ანდერძს ენიჭება. მაგალითად, თბილისის დიდუბის რაიონის სასამართლოს 1999 წლის 21 სექტემბრის გადაწყვეტილება, საქმე №2/58. სასამართლომ 1992 წელს შედგენილ სანოტარო ანდერძსა და 1998 წელს შედგენილ შინაურულ ანდერძს შორის, სამოქალაქო კოდექსის 1401-ე მუხლზე მითითებით, სანოტარო ანდერძს მიანიჭა უპირატესობა [2, გვ. 106].

შინაურული ანდერძი, როგორც წესი, ინახება მოანდერძესთან და ამ ანდერძის არსებობის შესახებ შეიძლება არც იცოდეს არავინ მის გარდა. ასეთი ანდერძის არსებობისას ძნელია მამკვიდრებელი დარწმუნებული იყოს მის აღსრულებაში, რადგან ასეთი ანდერძის შენახვას მისი დაკარგვის, გაფუჭების ან მოსპობის გარკვეული რისკი ახლავს. ასეთი გამარტივებული წესით შედგენილი ანდერძი დაცული კანონის მოთხოვნები მისი შედგენისა და შენახვის დროს.

მაგალითად, სააპელაციო სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ 2011 წლის 3 ივნისს შედგენილი ანდერძი არ იყო დაწერილი მოანდერძის მიერ, რაც შინაურული ანდერძის ბათილობის საფუძველს წარმოადგენს [3].

ექსპერტიზის დასკვნას ხშირად გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ისეთ დავებზე, როგორცაა ანდერძის ბათილად ცნობა, როდესაც სადავოდაა ქცეული მოანდერძის ხელწერა ან ანდერძზე მისი ხელმოწერა. სამხარაულის სახელობის ექსპერტიზის ბიუროს ხელნაწერი დოკუმენტის ექსპერტის, ქალბატონ მაია ნინიძის თქმით, ხელნაწერი დოკუმენტის ექსპერტიზის ჩასატარებლად საჭიროა არსებული ანდერძის დედნის გარდა კიდევ მამკვიდრებლის სხვა თავისუფალი ხელნაწერი ნიმუშის სახით მინიმუმ 7 და მაქსიმუმ 10 ეგზემპლარის ოდენობით [4, გვ. 86].

ხელნაწერი ანდერძის ექსპერტიზა, როგორც პრაქტიკა მოწმობს, ხშირად ვერ იძლევა ზუსტ დასკვნას, რადგან ძნელია მემკვიდრისათვის რამდენიმე წლის გარდაცვლილი პირის თავისუფალი ხელნაწერი ნიმუშების საჭირო რაოდენობის შეგროვება (ხანდახან ამ საქმეში სასამართლოც ერთვება), არადა, ექსპერტიზის დასკვნა არის მნიშვნელოვანი და ხშირად გადამწყვეტი მტკიცებულება ასეთი სახის დავებში.

როგორც წესი, შინაურული ანდერძი არ გადის რეგისტრაციას, ამიტომ შეუძლებელია დადგენა სხვა ანდერძი არსებობს თუ არა. ამავე დროს, თუ მოანდერძე ყრუ-მუნჯია ან უსინათლო, ასეთ დროს დაცული იყო თუ არა კანონის ყველა მოთხოვნა, რაც ანდერძის შედგენას ეხება, დასახელებულ ვითარებაში ძნელი დასადგენია. ასევე შინაურული ანდერძის არსებობისას პრაქტიკაში თავი იჩინა ისეთმა შემთხვევებმა, როდესაც ნოტარიუსები თავის დაზღვევის მიზნით მემკვიდრეებს უარს ეუბნებიან სანოტარო მოქმედების შესრულებაზე, კერძოდ, ანდერძისმიერი მემკვიდრეობის უფლების მოწმობის გაცემაზე, რაც არ არის სწორი.

შინაურული ანდერძი ალბათ ყველაზე მოსახერხებელი ანდერძის ფორმაა მამკვიდრებლისათვის, რადგან კანონით მისი შედგენისათვის, როგორც უკვე ზევით აღვნიშნეთ, საჭიროა, რომ იგი მხოლოდ მონადერძის ხელით იქნეს შედგენილი და ხელმოწერილი, სხვა მოთხოვნებს კანონი ამ ფორმის ანდერძთან დაკავშირებით არ მოითხოვს. მაგრამ როგორც ვხედავთ, მის დაცვასა და განხორციელებას გარკვეული პრობლემები ახლავს, ამიტომ ურიგო არ იქნება კანონმდებლობით შინაურული ანდერძის დაცვის მექანიზმები უფრო მეტი იყოს. მიგვაჩნია, რომ შინაურული ანდერძის არსებობა ეჭვის ქვეშ დგას და ალბათ შეიძლება მის საერთოდ გაუქმებაზეც ფიქრი. მთელ რიგ ქვეყნებში, მაგ., ინგლისი, აშშ, რუსეთი, სომხეთი და სხვა, ასეთი ანდერძის ფორმა არ არსებობს. არ არსებობდა შინაურული ანდერძის ფორმა საბჭოთა პერიოდშიც.

თუ შინაურული ანდერძის ფორმა დარჩება ჩვენს სამოქალაქო კოდექსში, მაშინ სასურველია, რომ სკ 1365-ე მუხლი უფრო გამკაცრდეს იმ კუთხით, რომ მონადერძეს დაეკისროს ვალდებულება მის მიერ შედგენილი შინაურული ანდერძი შესანახად გადასცეს ნოტარიუსს (ან სხვა შესაბამის თანამდებობის პირს) შესაძლო მოწმის თანდასწრებით ან მათ გარეშე. ასეთ შემთხვევაში შინაურული ანდერძი დაემსგავსება უფრო დახურულ ანდერძს (რომელიც ასევე სრულიად ახალი ანდერძის ფორმაა მოქმედი სამოქალაქო კოდექსით). თუ ეს რეკომენდაცია არ იქნება გათვალისწინებული, შესაძლოდ გვეჩვენება, რომ ნოტარიუსებს მიეცეთ უფლება სამართლებრივ დონეზე მოსთხოვონ დაინტერესებულ პირებს წარუდგინონ ექსპერტიზის დასკვნა, რომლითაც დასტურდება მონადერძის მიერ შინაურული ანდერძის საკუთარი ხელით შედგენისა და მასზე ხელმოწერის ფაქტი (ხელნაწერი ექსპერტიზა) და მხოლოდ წარმოდგენილი დასკვნის შემდეგ უნდა განახორციელოს ნოტარიუსმა შესაბამისი სანოტარო მოქმედებები.

ლიტერატურა

1. **საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი.** წიგნი მეხუთე. ამომცემლობა „სამართალი“, თბილისი, 2000.
2. **ხუბუა გ.** სასამართლო პრაქტიკის კომენტარი სამოქალაქო და საკორპორაციო სამართალში. გამომცემლობა „მერიდიანი“, თბილისი, 2003.
3. **საქართველოს უზენაესი სასამართლოს საქმეთა პალატის განჩინება №ას-1248-1177-2012,** 11.03.2013 წ. <http://prg.supremecourt.ge/>
4. **როსეფაშვილი ნ.** „ანდერძის, საანდერძო დანაკისრისა და სავალდებულო წილის შედარებით-სამართლებრივი კვლევა“. დისერტაცია. სტუ., თბილისი, 2015 წ.

რატი გურგენიძე (თბილისი, საქართველო)

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის
საჯარო მმართველობის სპეციალობის დოქტორანტი

ცენტრალური ხელისუფლება და ადგილობრივი თვითმმართველობის ფუნქციონირების უმჯობესების აუცილებლობა

თვითმმართველი ერთეულის აღმასრულებელი ორგანო ახორციელებს თვითმმართველი ერთეულის საკუთარ და დელეგირებულ უფლებამოსილებებს.

თვითმმართველი ერთეულის საკუთარი უფლებამოსილებები განისაზღვრება ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ კოდექსით, ხოლო დელეგირებული უფლებამოსილებები კანონით და თვითმმართველ ერთეულთან დადებული ხელშეკრულებით.

კანონი საერთოა ყველა თვითმმართველი ერთეულისთვის, ხოლო უფლებამოსილების განხორციელების სპეციფიკას განაპირობებს თვითმმართველი ერთეულის განვითარების სტრატეგია, განსაზღვრავს თუ რა პრიორიტეტულობით, მოცულობითა და თანამიმდევრობით ახორციელებს თვითმმართველი ერთეულის აღმასრულებელი ორგანო თვითმმართველი ერთეულის საკუთარ უფლებამოსილებებს სფეროების მიხედვით [1, გვ. 10].

კაცობრიობის განვითარება წარმოადგენს ადამიანთა დიდი თუ მცირე ჯგუფების მცდელობას, შექმნას ისეთი სოციალური თუ პოლიტიკური სტრუქტურები, რომლებიც, მათი ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით, უზრუნველყოფენ ადამიანებს ისეთი საზოგადოებისთვის სასარგებლო საქმიანობით, რომელთა მიღწევა ცალკე ინდივიდს ან მცირე ჯგუფს არ შეუძლია.

სწორედ ამ მიზნით იქმნება სახელმწიფოები, რომლებიც მართლაც ეფექტურად ფუნქციონირებენ მთელ რიგ სფეროებში. თუმცა არის რიგი საკითხებისა, რომელთა გადაჭრა სახელმწიფოს მიერ, ცენტრალიზებული წესით არ არის მიზანშეწონილი, რადგან იგი ადეკვატურად ვერ პასუხობს ადამიანთა მოთხოვნებს. ადგილობრივი თვითმმართველობის შექმნის უმთავრეს მიზეზს და მიზანსაც საარჩევნო გარემოს გაუმჯობესება და ადგილობრივი/ლოკალური ინტერესების დაკმაყოფილება) გადაწყვეტა წარმოადგენს. ანუ, სხვაგვარად იგი უნდა აკმაყოფილებდეს ორ მოთხოვნას:

- ახლოს უნდა იყოს მოსახლეობასთან, რათა ზუსტად გაიგოს, რა არის მისთვის საჭირო და რა ადგილობრივი ნიუანსები უნდა იყოს გათვალისწინებული.

- ამ საჭიროებიდან გამომდინარე, ეფექტიანად და ადეკვატურად მიაწოდოს საზოგადოებრივი მომსახურება მოსახლეობას.

ადგილობრივი თვითმმართველობა ყოველთვის უფრო ახლოს არის მოსახლეობასთან ვიდრე ცენტრალური ხელისუფლება და ყოველდღიურ შეხამებაშია მათთან.

შესაბამისად, ჯერ-ერთი, უფრო ესმის ადგილობრივი საჭიროებები და, მეორეც, უფრო დიდ ზეგავლენას განიცდის საზოგადოებისაგან და, შესაბამისად, უფრო მეტ ანგარიშს უწევს მას, ვიდრე ცენტრალური ხელისუფლების მოხელე, რომელიც შეიძლება საერთოდ არ იყოს ნამყოფი ამა თუ იმ კონკრეტულ ქალაქსა თუ სოფელში, და არც ადგილობრივ მოსახლეობაზე არის უშუალოდ დამოკიდებული, რაც თვითმმართველობას სულ უფრო და უფრო მეტ უფლებებს ანიჭებენ.

გამოცდილება გვიჩვენებს, რომ ცენტრალური ხელისუფლება ბევრად აიოლებს საქმეს მისთვის არასაჭირო ფუნქციებისთვის ადგილებზე გადაცემით, რაც მას შესაძლებლობას აძლევს, უფრო მეტი ყურადღება გაამახვილოს იმ საკითხებზე (ეკონომიკური გარემოს გაუმჯობესება, საგარეო პოლიტიკა, თავდაცვა, სოციალური, ჯანდაცვის, განათლების და სხვა სფეროთა ერთიანი გარემოს შექმნა), რომელიც მის უშუალო მოვალეობას წარმოადგენს და რაც უფრო მნიშვნელოვანია.

მოსახლეობა რეალურ და ადეკვატურ მომსახურებას სწორედ თვითმმართველობებისაგან იღებს, რადგან საკითხები ადგილზე წყდება, რაშიც გათვალისწინებულია ადგილობრივი ნიუანსები და ფინანსურადაც და მართვის სიმარტივის მხრივაც უფრო მომგებიანია.

ხელისუფლების დანაწილების თეორიაზე დაყრდნობით მეცნიერთა უმრავლესობას მიაჩნია, რომ მთავრობის, როგორც აღმასრულებელი ხელისუფლების ერთ-ერთი შტოს უმთავრესი ფუნქციაა კანონების დაცვა და აღსრულების უზრუნველყოფა. „აღმასრულებელი ხელისუფლება მოვალეა დაიცვას და ხორცი შეასხას კანონებს“. ეს თეორიული დებულება კონსტიტუციურ კანონმდებლობაშია დაკონკრეტებული [2, გვ. 211].

ქვეყნის მთელი ტერიტორიის თანაბარი სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების მიზნით სახელმწიფო ხელისუფლების შესაბამის ორგანოებს უფლება აქვთ მუნიციპალიტეტის საკუთარი და დელეგირებული უფლებამოსილების სფეროში შესაბამისი ნორმატიული აქტით დაადგინონ სახელმწიფო სტანდარტები და ტექნიკური რეგლამენტები [3, გვ. 211].

ლიტერატურა

1. **ზარდიაშვილი დ.** „ადგილობრივი თვითმმართველობის აღმასრულებელი ორგანოს მმართვეის სამართლებრივი ასპექტები“. USAID. თბილისი, 2014 წელი.
2. **ანდარ შაიო.** ხელისუფლების თვითშეზღუდვა, კონსტიტუციონალიზმის შესავალი. თბილისი, 2003 წელი.
3. **საქართველოს ორგანული კანონი ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი.** 2014 წლის 5 თებერვალი.

УДК 33+35

Мехришвили Теона Иосифовна (Тбилиси, Грузия)

Помощник Президента Международной Академии
социально-экономических наук

МЕНЕДЖМЕНТ СФЕРЫ ОБРАЗОВАНИЯ: ПРОБЛЕМЫ, ТРЕБУЮЩИЕ НЕОТЛОЖНОГО РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯХ РЫНОЧНОЙ ЭКОНОМИКИ

Решение проблем менеджмента сферы образования и, *в частности*, решение проблем менеджмента сферы высшего образования, имеет принципиальное значение, так как без решения данных проблем фактически невозможно эффективное функционирование общества и государства.

В процессе государственно управления особенно важно учесть необходимость решения проблемы эффективного сочетания централизма и самостоятельности в обществе и в государстве вообще и, *в том числе*, применительно к сфере высшего образования.

В связи с этим, принципиально важно исходить из того, что, как отмечает профессор Альфред Кураташвили:

«Творческое развитие науки – необходимая интеллектуальная основа эффективного функционирования общества, государства и человечества в целом.

Для решения вышеотмеченной проблемы принципиальное значение имеет создание условий, способствующих творческому развитию науки, ибо нередко создающиеся искусственные препятствия на пути творческого развития науки могут стать лишь причиной торможения общественного и государственного развития.

В деле создания условий, способствующих творческому развитию науки, важную роль призвана играть аккредитация докторских образовательных программ, функционирующих в университетах и в других учебно-научных учреждениях.

В связи с проблемой аккредитации докторских образовательных программ, особо важной необходимостью является существование – наличие – разумных и справедливых критериев аккредитации этих программ, которые не только не будут способствовать созданию искусственных ограничений на пути творческого развития науки, а, наоборот, будут служить лишь творческому развитию науки, ибо, как я отмечал еще много лет назад: «Наука в рамках – это то же самое, что человек в гробу» » [1, с. 92-93].

«Более того, – как отмечает там же профессор Альфред Кураташвили, – ограничение творчества, и, в том числе, ограничение научного – интеллектуального – творчества, является антиконституционным деянием, ибо в соответствии с Конституцией Грузии (Статья 23):

«1. Свобода интеллектуального творчества гарантируется. Право на интеллектуальную собственность неприкосновенно.

2. Не допускается вмешательство в творческий процесс, а также цензура в сфере творческой деятельности» [2].

Необходимо также отметить, что в соответствии с Законом Грузии «О высшем образовании», Статья 37 (Права академического персонала), пункт 1:

«Академический персонал имеет право:

б) Без вмешательства осуществлять обучение, исследование, творческую деятельность и публикацию научных трудов;

г) В рамках образовательной программы самостоятельно определять содержание учебных программ (силлабусов), методы и средства обучения;» [3].

Несмотря на вышеотмеченное, некоторые должностные лица и так называемые «эксперты» всячески стараются ограничить свободу истинного ученого, и тем самым они фактически ставят себя выше закона, ибо выдвигают противозаконные и совершенно бессмысленные требования для аккредитации докторских образовательных программ, которым, т.е. отмеченным требованиям, к сожалению, безоговорочно подчиняются люди с рабским характером и/или с низким интеллектом.

Предотвращение отмеченных противозаконных и позорных деяний является неотложной задачей особой государственной важности» [1, с. 93-94].

Исходя из вышеизложенного, логически подтверждается, что в процессе государственно управления особую необходимость приобретает решение проблемы эффективного сочетания централизма и самостоятельности в сфере образования, и особенно в сфере высшего образования, с тем, чтобы решение данной проблемы активно способствовало творческому развитию науки и подготовке высококвалифицированных – *творчески мыслящих* – специалистов-личностей, способных активно и плодотворно участвовать в функционировании и в управлении обществом и государством.

Необходимо особо отметить, что решение проблем менеджмента образования и, *в частности*, решение проблем менеджмента высшего образования, имеет особое значение в условиях рыночной экономики, когда «под термином «рыночная экономика», – *как отмечает профессор Анзор Кураташвили*, – подразумевается... экономика, цель которой получение максимальной прибыли...» [1, с. 17].

«Таким образом, – *как далее справедливо отмечает профессор Анзор Кураташвили*, – рыночная экономика – это экономика, нацеленная на максимизацию получения прибыли, с решающей регулирующей ролью в ней рыночных механизмов» [1, с. 19].

Следовательно, не подлежит сомнению, что исследование и решение проблем менеджмента в условиях рыночной экономики имеет принципиальное значение для эффективного функционирования общества и государства.

Исходя из всего вышеизложенного логически следует, что в области менеджмента сферы образования и, *в частности*, в области менеджмента сферы высшего образования, *тем более в условиях рыночной экономики*, особую актуальность приобретает решение неотложных проблем образования, среди которых наиболее важным является решение проблемы эффективного сочетания централизма и самостоятельности применительно к сфере высшего образования с целью подготовки творчески мыслящих специалистов, без чего социально-экономический прогресс в обществе и в государстве не представляется возможным.

ЛИТЕРАТУРА

1. Кураташвили Альфред А. Интеллектуальная собственность ученого – главный критерий аккредитации его докторской образовательной программы!!! *Государственное управление: Проблемы теории и практики. Материалы Международной научной конференции (11-12.09.2012)*. Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2012.

2. Конституция Грузии от 24 Августа 1995 г.

http://firussia.webege.com/countries/georgia/constitution/Georgia_constitution_2.html

3. Закон Грузии «О высшем образовании».

<http://tma.edu.ge/files/files/kanono%20umaglesi%20ganaTlebis%20Sesaxeb.pdf>

4. Кураташвили Анзор А. Социально ориентированная рыночная экономика и влияние правового фактора на ее эффективно функционирование (монография на грузинском языке). Тбилиси: Международное издательство "Прогресс", 2008.

შინაარსი

CONTENTS

СОДЕРЖАНИЕ

აღფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – სანქციონირების პრობლემების კონსტიტუციური რეგულირების პრობლემისადმი მცდარი მიდგომა, ადამიანის უფლებებისა და ინტერესების “დაკანონებული” გათვალისწინების საჭიროება და სანქციონირების ინტერესებისათვის ამ პრობლემების გადაჭრის ინოვაციური მიმართულება.

რისკენ და ვისკენ უნდა იყოს მიმართული ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და სახელმწიფოს პოლიტიკური ორიენტაცია?.....3

* * *

აღფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – მოსამართლეთა კანონსაწინააღმდეგო ქმედებების “წახალისების” “სამართლებრივი” “საფუძველი” – დანაშაულებრივი კანონმდებლობა, რომელიც აკრძალულია კრიმინალი მოსამართლეთა სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობაში მიცემა (?).

რა არის მოსამართლის მიერ მიღებული კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილება, თუ არა კრიმინალური ქმედება – თუ არა სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადაშეცემა და სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება?.....11

აღფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – მოსამართლეთა ლუსტრაცია და კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღება მოსამართლეთა სასამართლო სისტემიდან “მოკვთა” – სანქციონირების სამართლიანობის მიღწევისა და დამკვიდრების უპირველესი და აუცილებელი პირობაა!.....23

აღფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – მოსამართლის მიერ მიღებული კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების არარა აქტად ცნობის აუცილებლობა და მისი სამართლებრივი საფუძველი.

ისეთს რას “წარმოადგენს” უსამართლო “მოსამართლე”, რომ მისი კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილება არარა აქტად გამოცხადებას არ დაექვემდებაროს?.....29

აღფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – ადამიანის უფლებები და საკანონო საჩივრის დასაშვებობის კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” სამართლებრივი პრობლემა (?).

რა არის და რა უნდა იყოს საკანონო საჩივრის დასაშვებობის განმსაზღვრელი კრიტერიუმი?.....37

აღფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის არარსებობა – დანაშაულებრივად “დაკანონებული” უკანონოება, ხოლო მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის და სავსებით კრიმინალური ქმედებისათვის დისციპლინური პასუხისმგებლობის არსებობა და, მით უმეტეს, არავითარი პასუხისმგებლობის არარსებობა – დანაშაულებრივად “დაკანონებული” უკანონოებასთან ერთად სამართლისა და სამართლიანობის დაცვას წარმოადგენს (?)......45

აღფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – მოსამართლეთა მიერ უპიცობით ჩადენილი დანაშაული, თუ მიზანდასახულად განხორციელებული კრიმინალური ქმედება?

ნუთუ არ უნდა ესმოდეს ყველა მოსამართლეს, რომ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღება – დანაშაულია?!53

აღფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – სისხლის
სამართლის კოდექსის 332-მ და 333-მ მუხლების –
სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენების
და სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადაშეცემის –
არსის გაგებისა და იმპლემენტაციის
პრობლემები და მათი გადაჭრის მიმდინარეობა.
სამართლიანობა და კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობა
მოითხოვს, რომ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების
მიღებისათვის – დანაშაულებრივი ქმედებისათვის –
მოსამართლეს, ისევე, როგორც ნებისმიერ სხვა თანამდებობის პირს,
უდავოდ ეკისრებოდეს სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა.....59

* * *

Альфред А. Кураташвили (Тбилиси, Грузия) – РЕВОЛЮЦИОННО
НОВЫЕ НАУЧНЫЕ ТЕОРИИ – ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНАЯ ОСНОВА
ИННОВАЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ ГОСУДАРСТВА И
ЭФФЕКТИВНОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ,
СЛУЖАЩЕГО ИНТЕРЕСАМ НАРОДА.
Еще раз о необходимости проведения
Чемпионата Мира по Научному творчеству
в области общественных наук!!!.....63

Альфред А. Кураташвили (Тбилиси, Грузия) – РЕАЛИЗАЦИЯ
ИНТЕРЕСОВ НАРОДА – ГЛАВНОЕ НАЗНАЧЕНИЕ
ГОСУДАРСТВЕННОЙ ВЛАСТИ И ВСЕЙ ПОЛИТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ
В ИСТИННО ЧЕЛОВЕЧЕСКОМ ОБЩЕСТВЕ!!!
Почему некоторые «известные» в международном масштабе
«лидеры» сферы науки «верят» в явно неосуществимую
так называемую «демократию», но не могут понять и поверить,
что реализация интересов народа – осуществима?!.....71

* * *

აღფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – საკონსტიტუციო
სასამართლო: სამართლიანობისა და ხალხის ინტერესების
რეალიზაციისათვის და მათგან გამომდინარე უფლებებისა და
ამ უფლებებთან დაბალანსებული პასუხისმგებლობის
დაკანონების აუცილებლობის შესახებ!!!
საკონსტიტუციო სასამართლოს რეალურად უნდა განესაზღვროს
კონსტიტუციური კონტროლის და ადამიანის უფლებათა დაცვის
სასამართლოს ფუნქციები!!!77

* * *

აღფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – მემკვიდრის
კულტურაში “ვირუსული” “ავადმყოფობის” მსგავსად მოღვაწე
“სიმახინჯეები” – როგორც მრის კულტურის პრობლემა
და მისი გადაჭრის სოციალური მნიშვნელობა.....83

* * *

Nadiia Datsii (Kiev, Ukraine) – PHENOMENON OF PUBLIC
ADMINISTRATION IN THE ASPECT OF SELF-GOVERNMENT.....85

Сергей В. Симак (Киев, Украина) – КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ
ПОДХОДЫ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ ЭФФЕКТИВНОСТИ
МЕХАНИЗМОВ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ
В СФЕРЕ ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОГО ПАРТНЕРСТВА.....87

Ирина В. Драган (Киев, Украина) – СОВРЕМЕННЫЙ ВЗГЛЯД
НА РОЛЬ ГОСУДАРСТВА В СИСТЕМЕ ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ.....89

Jurate Merkiene (Vilnius, Lithuania), Ingrida Galkauskiene(Vilnius, Lithuania) – WHAT DOES IT TAKE TO MAKE A BETTER ENTREPRENEUR IN TOMORROW'S WORLD.....	91
Дмитрий В. Нелипа (Киев, Украина), Виктория В. Черняховская (Киев, Украина) – ВЛИЯНИЕ ГЕНДЕРНЫХ СТЕРЕОТИПОВ НА СТАНОВЛЕНИЕ ЖЕНЩИНЫ КАК СУБЪЕКТА УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	93
Елена А. Беляева (Краснодар, Россия), Вероника С. Панасейкина (Краснодар, Россия) – ИНВЕСТИЦИОННЫЙ КЛИМАТ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ: ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ КОНКУРЕНТНЫХ ПРЕИМУЩЕСТВ ТЕРРИТОРИИ.....	95
Анатолий Ю. Гладченко (Киев, Украина) – МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АКЦЕНТЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКИМ РАВНОВЕСИЕМ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ.....	99
Валентина А. Орлова (Донецк, Украина) – КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ И ПРАКТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ УПРОЩЕННОГО НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ МАЛОГО БИЗНЕСА В УКРАИНЕ.....	101
Александр А. Папаика (Донецк, Украина), Оксана В. Мелентьева (Донецк, Украина) – ПРЕДПОСЫЛКИ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ В СТРАТЕГИИ МОДЕРНИЗАЦИИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	103
Ирина В. Попова (Донецк, Украина), Ирина П. Никитина (Донецк, Украина) – ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕПОЗИТНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БАНКОВ, КАК ГЛАВНОГО ИСТОЧНИКА ЕГО РЕСУРСНОЙ БАЗЫ.....	105
Анзор А. Кураташвили (Тбилиси, Грузия) – ТЕОРИЯ СОЦИАЛЬНОЙ ПРИБЫЛИ – НАУЧНАЯ ОСНОВА ОПРЕДЕЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННОГО КРИТЕРИЯ ОЦЕНКИ ЭФФЕКТИВНОСТИ СИСТЕМЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ.....	107
ლია კოზმანაშვილი (თბილისი, საქართველო) – საბაზრო ურთიერთობების მკონომიკური უწყვეტიანობისა და საბადასახადო სისტემის მარმზულირებელი საკანონმდებლო ბაზის ზოგიერთი პრობლემა.....	111
Галина Кармушина (Тбилиси, Грузия) – К ВОПРОСУ О НЕДОПУЩЕНИИ ВОЗМОЖНОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ ПЫТОК, БЕСЧЕЛОВЕЧНОГО ИЛИ УНИЖАЮЩЕГО ДОСТОИНСТВО ОБРАЩЕНИЯ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ.....	113
ნანა როსეფაშვილი (თბილისი, საქართველო) – შინაურული ანდმრძი.....	115
რატი გურგენიძე (თბილისი, საქართველო) – ცენტრალური ხელისუფლება და ადგილობრივი თვითმმართველობის უწყვეტიანობის შესამების აუცილებლობა.....	117
Теона И. Мехришвили (Тбилиси, Грузия) – МЕНЕДЖМЕНТ СФЕРЫ ОБРАЗОВАНИЯ: ПРОБЛЕМЫ, ТРЕБУЮЩИЕ НЕОТЛОЖНОГО РЕШЕНИЯ В УСЛОВИЯХ РЫНОЧНОЙ ЭКОНОМИКИ.....	119

სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა სამართაშორისო აკადემია
პოლიტიკური მენეჯმენტის სამართაშორისო აკადემია
იურიდიულ მეცნიერებათა სამართაშორისო აკადემია

INTERNATIONAL ACADEMY OF SOCIAL-ECONOMIC SCIENCES
INTERNATIONAL ACADEMY OF POLITICAL MANAGEMENT
INTERNATIONAL ACADEMY OF JURIDICAL SCIENCES

МЕЖДУНАРОДНАЯ АКАДЕМИЯ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ НАУК
МЕЖДУНАРОДНАЯ АКАДЕМИЯ ПОЛИТИЧЕСКОГО МЕНЕДЖМЕНТА
МЕЖДУНАРОДНАЯ АКАДЕМИЯ ЮРИДИЧЕСКИХ НАУК

**სახელმწიფო მართვის
აქტუალური პრობლემები**

საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები

(27.05.2016)

თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა "პროგრესი", 2016.

**ACTUAL PROBLEMS
OF STATE MANAGEMENT**

Materials of International Scientific Conference

(27.05.2016)

Tbilisi: International Publishing House "Progress", 2016.

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ
ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ**

Материалы Международной научной конференции

(27.05.2016)

Тбилиси: Международное издательство "Прогресс", 2016.

სელმოწერილია დასაბეჭდად 27.05.2016

Authorized for publication 27.05.2016

Подписано в печать 27.05.2016

ნაბეჭდი თაბახი 15,5

Printed Papers 15,5

Печатных листов 15,5

E-mail: alfredkurat@yahoo.com

Tel.: +995 599 29-46-57; +995 577 477-579

<http://dspace.nplg.gov.ge/handle/1234/162012>